

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**  
**ŞANLIURFA VE KAHRAMANMARAŞ'TA OKULLARDA MEYDANA GELEN OLAYLAR İLE ÇOCUKLARIN**  
**DİJİTAL ORTAMLARDA KARŞILAŞTIKLARI RİSKLER VE OLUMSUZ ETKİLERİN TÜM YÖNLERİYLE ELE**  
**ALINARAK ARAŞTIRILMASI, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ GELİŞTİRİLMESİ VE BENZER OLAYLARIN ÖNLENMESİ**  
**İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN**  
**MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**  
**(10/4004, 4005, 4006, 4007, 4008, 4009)**  
**TUTANAK DERGİSİ**

**10'uncu Toplantı**  
**14 Temmuz 2026 Salı**

*(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)*

**İÇİNDEKİLER**

**I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR**

**II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**

1.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne, Komisyonun bugüne kadarki çalışmalarına, Komisyon olarak hedeflerine ve bugün sunum yapacak kurumlara ve kişilere ilişkin açıklaması

**III.- AÇIKLAMALAR**

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 15 Temmuz darbe girişimine, FETÖ'yle mücadeleye ve devlette liyakatin esas alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

2.- Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Mahmut Çorumlu'nun, Emniyet Genel Müdürlüğü adına yapılacak sunumlara ilişkin açıklaması

3.- Jandarma Genel Komutan Yardımcısı Orgeneral Hüseyin Kurtoglu'nun, Jandarma Genel Komutanlığı adına toplantıya katılanlara ve yapılacak sunuma ilişkin açıklaması

**IV.- SUNUMLAR**

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner'in, Emniyet Genel Müdürlüğünün görev alanı kapsamında kurumsal yapı, yürütülen faaliyetler ve projeler ile risk faktörleri hakkında sunumu

2.- Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı Şube Müdürü Cemal Baybars Düzdemir'in, terörle mücadele kapsamında bireysel radikalleşme, bireysel radikalleşme ile aşırıcılığın farkları, bireysel radikalleşme üzerinden birtakım örnekler ve önerileri hakkında sunumu

3.- Jandarma Genel Komutanlığı Asayiş Daire Başkanı Tuğgeneral Murat Evren'in, okul ve çevresi güvenlik tedbirleri hakkında sunumu

4.- Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Mustafa Otrar'ın, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta okullarda meydana gelen olaylar bağlamında gerçekleştirdiği faaliyetler hakkında sunumu

5.- Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Mustafa Canlı'nın, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün bilgi ve iletişim teknolojileri ile siber güvenliğe yönelik öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik eğitim faaliyetleri ve yürüttüğü projeler hakkında sunumu

6.- Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Soner Uluay'ın, Teftiş Kurulu Başkanlığının görev alanı, geçmişte yaptıkları, kurulan yapı, önleyici yapı olarak neyi planladıkları, okul saldırganlığı ve erken uyarı sistemleriyle ilgili dünyadaki çalışmalar ve önerileri hakkında sunumu

7.- Ankara İl Millî Eğitim Müdürü Murat Küçükali'nin, şiddetin sebepleri, edindiği izlenimler ve tespitleri hakkında sunumu

**V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI**

**A) Görüşmeler**

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

2.- Millî Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**  
**ŞANLIURFA VE KAHRAMANMARAŞ'TA OKULLARDA MEYDANA GELEN OLAYLAR İLE ÇOCUKLARIN**  
**DİJİTAL ORTAMLARDA KARŞILAŞTIKLARI RİSKLER VE OLUMSUZ ETKİLERİN TÜM YÖNLERİYLE ELE**  
**ALINARAK ARAŞTIRILMASI, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ GELİŞTİRİLMESİ VE BENZER OLAYLARIN ÖNLENMESİ İÇİN**  
**ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN**  
**MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**  
**(10/4004, 4005, 4006, 4007, 4008, 4009)**

-----0-----  
**10'uncu Toplantı**  
**14 Temmuz 2026 Salı**  
-----0-----

**I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR**

TBMM Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 15.03'te açıldı.

Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne, Komisyonun bugüne kadarki çalışmalarına, Komisyon olarak hedeflerine ve bugün sunum yapacak kurumlara ve kişilere ilişkin açıklama yaptı.

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, 15 Temmuz darbe girişimine, FETÖ'yle mücadeleye ve devlette liyakatin esas alınması gerektiğine,

Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Mahmut Çorumlu, Emniyet Genel Müdürlüğü adına yapılacak sunumlara,  
Jandarma Genel Komutan Yardımcısı Orgeneral Hüseyin Kurtoglu, Jandarma Genel Komutanlığı adına toplantıya katılanlara ve yapılacak sunuma,  
İlişkin açıklama yaptı.

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner tarafından, Emniyet Genel Müdürlüğünün görev alanı kapsamında kurumsal yapı, yürütülen faaliyetler ve projeler ile risk faktörleri,

Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı Şube Müdürü Cemal Baybars Düzdemir tarafından, terörle mücadele kapsamında bireysel radikalleşme, bireysel radikalleşme ile aşırıcılığın farkları, bireysel radikalleşme üzerinden birtakım örnekler ve önerileri,

Jandarma Genel Komutanlığı Asayiş Daire Başkanı Tuğgeneral Murat Evren tarafından, okul ve çevresi güvenlik tedbirleri,  
Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Mustafa Otrar tarafından, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta okullarda meydana gelen olaylar bağlamında gerçekleştirdiği faaliyetler,

Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Mustafa Canlı tarafından, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün bilgi ve iletişim teknolojileri ile siber güvenliğe yönelik öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik eğitim faaliyetleri ve yürüttüğü projeler,

Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Soner Uluay tarafından, Teftiş Kurulu Başkanlığının görev alanı, geçmişte yaptıkları, kurulan yapı, önleyici yapı olarak neyi planladıkları, okul saldırganlığı ve erken uyarı sistemleriyle ilgili dünyadaki çalışmalar ve önerileri,

Ankara İl Millî Eğitim Müdürü Murat Küçükali, şiddetin sebepleri, edindiği izlenimler ve tespitleri,  
Hakkında sunum yapıldı.

Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlara,  
Millî Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlara,  
İlişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 18.59'da toplantıya son verildi.

14 Temmuz 2026 Salı  
BİRİNCİ OTURUM  
Açılma Saati: 15.03  
BAŞKAN: Yusuf BEYAZIT (Tokat)  
BAŞKAN VEKİLİ: Lutfiye Selva ÇAM (Ankara)  
SÖZCÜ: İsa Mesih ŞAHİN (İstanbul)  
KÂTİP: İbrahim ÖZYAVUZ (Şanlıurfa)

----- 0 -----

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kıymetli işçileri ve Millî Eğitim Bakanlığımızın değerli temsilcileri, uzmanlarımız, raportörlerimiz ve basın mensupları; öncelikle hepinize hoş geldiniz diyorum.

Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonumuzun 10'uncu Toplantısı için bir aradayız.

Toplantı yeter sayımız vardır, toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne, Komisyonun bugüne kadarki çalışmalarına, Komisyon olarak hedeflerine ve bugün sunum yapacak kurumlara ve kişilere ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli milletvekilleri, kıymetli milletvekillerimizle beraber burada olan uzman ve bürokrat arkadaşlarımız; 15 Temmuz gecesi, milletimizin iradesine, demokrasisine ve bağımsızlığına sahip çıktığı şanlı tarihimizin en büyük destanlarından biri olarak hafızalara kazınmıştır. O gece milletimiz omuz omuza vererek dünyada benzeri az görülen cesaret ve kararlılıkla hain FETÖ darbe girişimini bertaraf etmiştir. Canı pahasına meydanlara çıkan aziz milletimiz ülkemizin istiklalinden ve istikbalinden asla vazgeçmeyeceğini bir kez daha tüm dünyaya göstermiştir. Devletimiz de milletinden aldığı güçle bu hain yapıyı devlet ilkeleri çerçevesinde tasfiye etmiş, demokrasi anlayışından taviz vermeden mücadelesini sürdürmüştür. 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü sadece bir anma günü değil, millî iradenin, demokrasiye bağlılığın, birlik ve beraberlik ruhunun nesilden nesile aktarılmasının en güçlü sembollerinden biridir. Bu vesileyle, 15 Temmuz hain darbe girişiminde canlarını hiçe sayarak millî iradeye ve demokrasiye sahip çıkan kahraman şehitlerimizi saygı ve rahmetle anıyor, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. Rabb'im birliğimizi, beraberliğimizi ve devletimizin bekasını daim eylesin.

Değerli milletvekilleri, bir önceki toplantımızda Komisyonumuz hepimizi derinden yaralayan ve tüm Türkiye'nin de ortak acısı olan okul olaylarının tüm yönleriyle araştırılması, benzer olayların tekrar yaşanmaması için alınması gereken tedbirler ve özellikle çocuklarımızı dijital çağın risklerine karşı koruyacak önerilerinin oluşturulması amacıyla çalışmalarını aralıksız sürdürmektedir.

Komisyonumuzda bu zamana kadarki çalışmaları kapsamında akademisyenleri, sosyologları, psikologları, siber güvenlik uzmanlarını, konfederasyon, federasyon, dernek, sendika ve benzeri STK temsilcilerini, uyum ve bilişim dernekleri temsilcilerini dinledik.

Komisyonumuzda genel itibarıyla okullarda meydana gelen olaylar, okullarda şiddetin nedenleri, çocukların dijital ortamlarda karşılaştıkları riskler, Türkiye ve dünyada sosyal medya kullanımı, çocuğa yönelik risklerin önlenmesi, dijital oyunlar, dijital bağımlılıklar ve çocuklar, çocukların dijital güvenliği ve korunması konularında kapsamlı sunumlar dinledik.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Kahramanmaraş ve Şanlıurfa ziyaretleri gerçekleştirerek olayı tüm ayrıntıları ve bütünlüğüyle ele aldık.

Kurum ziyaretlerimiz kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ziyaret edildi. Komisyonumuzun konusuna ilişkin detaylı bilgiler aldık, yetkililerden sunumlar dinledik.

Komisyonumuzun çalışma sürecinde bugünden itibaren yapacağımız çalışmalarda kamu kurum ve kuruluşlarını, sosyal medya mecralarını, film, dizi yapım şirketlerini dinleyeceğiz.

Kıymetli milletvekilleri, Komisyon çalışmalarımızda gördük ki hepimizi derinden yaralayan bu olaylar çocukların psikolojik gelişimi, aile yapısı, sosyal çevresi ve dijital dünyanın etkileri bakımından da kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi gereken önemli bir uyarıdır. Şiddeti özendiren içerikler, akran zorbalığı, siber zorbalık, dijital bağımlılık, kişisel verilerin istismarı ve algoritmaların çocuklar üzerindeki etkisi artık göz ardı edilemeyecek boyutlara ulaşmıştır.

Komisyonumuzun temel yaklaşımı, herhangi bir ön yargıyla değil, bilimsel veriler, uzman görüşleri ve sahadan elde edilecek bilgiler ışığında gerçekçi, uygulanabilir ve kalıcı çözümler üretmektir. Çocuklarımızın güvenliğini esas alan, aileyi güçlendiren, eğitim kurumlarını destekleyen ve dijital platformlara sorumluluk yükleyen bütüncül bir yaklaşımı hayata geçirecek önerileri geliştireceğiz. Bu süreçte sunumlarını dinlediğimiz ve dinleyeceğimiz paydaşlarımız, kurum ziyaretlerimiz ile saha çalışmalarında edindiğimiz bilgiler büyük önem taşımaktadır.

Sayın milletvekilleri, bu konu aile yapımızı, eğitim sistemimizi, çocuk güvenliğini, bilişsel güvenliğini ve nihayetinde dijital egemenliği doğrudan ilgilendiren stratejik bir alandır. Bakıldığında bugün dijital platformlar yalnızca içerik sunan yapılar değil, kullanıcı davranışlarını şekillendiren, tercihleri etkileyen ve dikkat ekonomisini yöneten küresel sistemler hâline gelmiştir. Özellikle

gelişme çağındaki çocukların ödül mekanizmasını etkileyen bu dijital mimari uzun vadede psikolojik, sosyal ve akademik sonuçlar doğurabilecek bir risk alanı oluşturmaktadır. Mesele sadece ekrana bakılan süre değildir, mesele çocuğun dikkatini, zamanını, düşünce dünyasını ve gelişimini de şekillendiren görünmez algoritmik sistemlerin nasıl çalıştığıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Şanlıurfa ve Kahramanmaraş Okul Olaylarını ve Dijital Riskleri Araştırma Komisyonu olarak hedefimiz, çocuklarımızın özgürce öğrenebildiği, güvenle gelişebildiği ve dijital ortamda haklarının en güçlü şekilde korunduğu bir gelecek için gerekli politikaları, önerileri ortaya koymaktır.

Değerli milletvekillerimiz, ben basın huzurunda da bir kez daha söylemekten gerçekten kıvanç duyuyorum. Komisyonumuz Meclisimizde partilerin ortak iradesiyle kurulmuştur, gerçekten bu söylediğimiz ilkeler doğrultusunda tüm gücüyle çalıştıkları için ben herkese, bütün milletvekili arkadaşlarıma gösterdikleri duyarlılık, hassasiyet ve özen için özellikle teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

Bugünkü toplantımıza İçişleri Bakanlığından Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Mahmut Çorumlu, Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner ve ilgili şube müdürleri; Jandarma Genel Komutan Yardımcısı Orgeneral Hüseyin Kurtoglu, Asayiş Daire Başkanı Tuğgeneral Murat Evren ve ilgili şube müdürleri; Millî Eğitim Bakanlığında Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Mustafa Canlı Bey, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Mustafa Otrar Bey, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Serpil Altuncu Varol, Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Soner Uluay, Ankara İl Millî Eğitim Müdürü Murat Küçükali iştirak etmiş bulunmaktadır; onlara da hoş geldiniz diyorum.

Öncelikle araştırma konumuzla ilgili sunumları dinleyeceğiz, sunumlar ardından konuya ilişkin soru, görüş ve değerlendirmelerimizi alarak müzakere edeceğiz.

Ben bu meyanda görsel basınının değerli temsilcilerine teşekkür ediyorum. Bir fotoğraf alıp ondan sonra bizi çalışmalarımızla baş başa bırakın lütfen.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Başkanım...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Gündeme geçmeden kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tabii ki, buyurun.

### III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 15 Temmuz darbe girişimine, FETÖ'yle mücadeleye ve devlette liyakatin esas alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

15 Temmuz darbe girişimini kınıyoruz. Siz başlangıçta söylediniz, ben de kınadığımızı ifade etmek istiyorum. 15 Temmuzda bu çatısı altında bulunduğumuz Parlamentoya bombalar yağdırıldı. O gün ben de Cumhuriyet Halk Partisinin Parti Meclisi üyesiydim ve Parti Meclisi toplantımız vardı, ardından buraya gelmiştik.

15 Temmuzun ardından asker tutuklandı, polis tutuklandı, soruşturma geçirdi, hâkimi öyle, memuru öyle, simitçisi öyle, çaycısı öyle, çiftçisi öyle ama siyasetçiye bir şey olmadı. FETÖ örgütünün siyasi bağı yok mudur? Vardır. Bu örgütün ki biz ona "F tipi" derdik zamanında, biz "F tipi" dediğimiz zaman eleştiri alırdık, ben Radyo Televizyon Üst Kurulu üyesiydim, RTÜK üyesiyken "F tipi" dediğimiz zaman orada tartışmalar çıkardı ama sonra FETÖ oldu. Rahmetli Kamer Genç, Allah rahmet eylesin, kürsüde söylediği zaman neredeyse dayak yiyecek pozisyona geliyordu ama sonunda görüldü. Bunun siyasi bağı vardır, siyasi ağı vardır, siyasi ayağı vardır. Siyasetçiler de bunun hesabını vermediği müddetçe, o ayak kesilmediği müddetçe FETÖ'yle mücadele inandırıcı gelmez; bana gelmiyor, topluma gelmiyor. FETÖ'nün siyasi ayağının da mutlaka ortaya çıkarılması gerekmektedir. Bu konuda kurulan bir Meclis araştırması komisyonu vardı, o komisyonun raporları dikkatle incelense zaten bazı şeyler ortaya çıkar diyorum. FETÖ'yle mücadelenin bitmediğinin bilinmesi gerekiyor. Öylesine bir örgütün bu kadar kısa sürede bitmiş olduğunu düşünmek kusura bakmayın ama enayiliktir.

Son sözüm olsun: FETÖ gitti, başka şeyler gelmesin. Falanca bakanlık falanca tarikatta, falanca bakanlık falanca cemaatte mi? Evet, öyle yani Fetullahçılar gitti, ismini söylemeyeceğim başka cemaatler, tarikatlar geldi. Onlar güçleniyorlar, yarın bir gün onlar da bu devletin başına bela olabilir mi? Olabilir. O yüzden, devlette liyakati esas almamız gerekiyor; tarikat, cemaat, kimlik, ırksal kimlik, etnik kimlik, mezhepsel kimlikleri değil, liyakati esas almamız gerekiyor. Bu da şu anda hâlâ yapılmıyor, aynı hata devam ediyor. Allah, bu milleti bir kez daha böylesine bir beladan korusun diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum.

Şimdi ilk sözü İçişleri Bakanlığımızın Değerli Temsilcisi, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Mahmut Çorumlu Bey'e veriyorum.

Buyurun.

2.- Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Mahmut Çorumlu'nun, Emniyet Genel Müdürlüğü adına yapılacak sunumlara ilişkin açıklaması

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Sayın Başkanım, kıymetli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Asayiş Daire Başkanımız bu konuyla ilgili sunumuna başlayacak. Efendim, müsaade ederseniz, Asayiş Daire Başkanımızın kısa bir sunumu var.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

### IV.- SUNUMLAR

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner'in, Emniyet Genel Müdürlüğünün görev alanı kapsamında kurumsal yapı, yürütülen faaliyetler ve projeler ile risk faktörleri hakkında sunumu

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Sayın Başkanım, kıymetli üyeler, değerli hazırun; Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhane Çetiner.

Emniyet Genel Müdürlüğü görev alanı kapsamında sunumumu arz edeceğim. Kurumsal yapı, yürütülen faaliyetler ve projeler, risk faktörleri başlığında sunumumu arz edeceğim.

Kurumsal yapımıza bakacak olursak, Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında Asayiş Daire Başkanlığımızda Çocuk Şube Müdürlüğü kuruluşumuz bulunmaktadır. Aynı zamanda taşrada da 81 il emniyet müdürlüğümüzde, 81 il merkezinde çocuk şube müdürlüğü, 134 ilçede çocuk büro amirliği ve kuruluşu olmayan diğer ilçelerde bu iş ve işlemler ilçe düzeyinde sivil kıyafetli suç önleme büro amirliklerimiz tarafından yürütülmektedir.

Personel durumuna bakacak olursak, değişik rütbelerde yaklaşık 4.550 personelimiz çocuk şube birimlerinde görev yapmaktadır. Tabii ki bu birimlerde çalışan personelin eğitilmiş personel olmasına önem gösteriyoruz. Bu çerçevede, son beş yılı aldığımızda; çocuğun cinsel istismarı, çocuk polisi temel eğitimi, çocuk mevzuatı, çocuk iletişim teknikleri, suç önleme ve çocukların suçtan korunması ve benzeri konularda eğitimlerimiz neticesinde 19.717 personele değişik konularda eğitimler verilmekte ve eğitimlerimiz devam etmektedir.

İş birliği protokolünden bahsedeceğim. Malumunuz, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği iş birliğinde Eğitim ve Güvenlik Projesi kapsamında Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü 20 Haziran 2022 yılında imzalanmıştı. Aslında okullarda aldığımız güvenlik tedbirleri, ilgili paydaş kurumlarla birlikte bu protokol çerçevesinde detaylı bir şekilde alınmakta.

Protokolle, bakanlıklar arası iş birliği ve koordinasyonu daha etkin hâle getirilerek, çocuk ve gençlerin suça sürüklenmesinin önlenmesi, her türlü suçtan uzak tutulması, öğrencilerin eğitim ve öğrenimlerinin daha güvenli ortamda sürdürülmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, öncelik derecelerine ayırdığımız ki bu önceliklendirmeye hem ildeki çocuk şube müdürlüğümüz koordinesinde ilgili birimlerimiz ve il millî eğitim müdürlüğümüzle birlikte müştereken yaptığımız önceliklendirme neticesinde 1'inci öncelikli, 2'nci öncelikli, 3'üncü ve 4'üncü öncelikli diye önceliklere ayırıyoruz ve bu kapsamda; ilköğretim, ortaokul, lise düzeyinde toplam 25.429 tane okulla ilgili değerlendirmeye birlikte bu okullara uygun güvenlik tedbirleri sağlanıyor.

Bu kapsamda, 2025-2026 eğitim öğretim döneminde 1.134 okulda 951 okul kolluk görevlisi yani 1'inci ve 2'nci öncelik dediğimiz öncelikleri en yüksek olan okullarda sabit, "okul kolluk görevlisi" dediğimiz personel görevlendiriyoruz. Bununla birlikte, 24.216 okulda 20.015 olmak üzere -bazı okulların bahçesi müşterek olduğunda oraya 1 görevli görevlendiriyoruz- güvenli okul koordinasyon görevlisi görevlendirerek burada okul yönetimiyle sürekli iletişim hâlinde bir görev ifa edilmektedir.

Yine, bunun yanında, okul giriş-çıkışlarını takip etmek üzere 21.103 okulda 6.105 ekip görevlendirerek hem trafik açısından hem okul civarında meydana gelebilecek olayların önlenmesi bakımından, görünür olmak açısından ekip görevlendirmesi yapıyoruz.

Malumunuz, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta meydana gelen olaylar sonrasında 16 Nisan 2026 tarihinde İçişleri Bakanımız Mustafa Çiftçi ve Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin'in başkanlığında Bakanlığımız GAMER yerleşkesinde merkez teşkilatımızın birim amirleri, 81 il valimiz ve ilgili kurum müdürlerinin katılımıyla toplantı gerçekleştirildi ve okullardaki meydana gelen olaylar sonrası alınabilecek tedbirlerle ilgili konu detaylı istişare edildi ve alınması gereken tedbirlerle ilgili detaylı görüş ve önerilerde bulunuldu.

Bunun neticesinde, Sayın Bakanımızın imzasıyla 24 Nisan 2026 tarihinde İller İdaresi Genel Müdürlüğümüz koordinesinde il valiliklerine, tabii oradan il millî eğitim müdürlükleri, gençlik ve spor müdürlükleri, emniyet müdürlükleri, jandarma birimleri olmak üzere tedbirlerin tekrar gözden geçirilmesi ve alınması gereken tedbirlerin alınmasıyla ilgili tekrar bir emir yazı yayınlayarak ve mevcut ekiplerin üzerine tekrar değerlendirme yaparak yeni değerlendirmeye birlikte, tekrar kolluk görevlisi ve ekip görevlendirilmesiyle ilgili tedbirlerimiz artırıldı.

Bu genelgenin kapsamında, ölçeklendirme yaptık, yeni bir çalışma ortaya koyduk, risk analizi ve planlama başlığı oluşturduk, fiziki güvenlik önlemleri diye bir başlık oluşturduk ve hem çevresel fiziki risk ve önlemlerini hem de okul fiziki risk ve önlemlerini ortaya koymaya çalıştık. Kolluk tedbirleri ve denetim başlığını açtık. Erken uyarı ve psikolojik destek mekanizmasıyla ilgili bilgilendirdik. Siber güvenlik, kurumlar arası koordinasyonun nasıl yapılacağı, acil durum hazırlığının nasıl yapılmasıyla ilgili çalışma yapılması ve bilgilendirme ve farkındalık gibi kriterler kapsamında 2026-2027 eğitim ve öğretim dönemine de yönelik çalışmaların yapılması; hem bu 2025-2026 eğitim öğretim dönemi için -ki eğitim öğretim dönemimiz bitti- bu süreçte aldığımız tedbirlerle çok şükür herhangi kötü bir olayla karşı karşıya kalmadık o iki olaydan sonra ve 2026-2027 için de alınması gereken tedbirlerle ilgili detaylı çalışmamızı yaptık ve bu çalışmalar hâlen devam ediyor yine Millî Eğitim Bakanlığıyla koordineli bir şekilde.

Yine biz kendimiz iç emir yayınlayarak, okul ve çevresi güvenlik tedbirleri kapsamında neler yapılması gerektiğine baktık ve özellikle yine yüce Meclisimizin de katkılarıyla yapılan mevzuat değişikliğiyle birlikte geceleri görev yapan çarşı ve mahalle bekçilerinin gündüz de görev yapabilmesiyle ilgili düzenleme yapılarak öncelikli okullarda bekçilerimizi de görevlendirmek suretiyle, o geçiş döneminde onların da bu tedbire katılmasıyla birlikte okuldaki tedbirleri daha da geliştirdik.

Bu süreçte tabii ki yine yüce Meclisimizin çatısı altında ve Adalet Bakanlığı koordinesinde Çocuk Koruma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi hazırlandı. Biz de Emniyet Genel Müdürlüğü olarak bu çalışmalara katkı sağladık ve biz kendimiz de tasarımlar hazırlayarak yine Adalet Bakanlığıyla birlikte bu tasarımların kanunlaşması yönünde gerekli katkıları sağladık.

Yine, Bakanlığımız açısından, bu okullardaki güvenlik tedbirlerini artırmak amacıyla KADES gibi, kadın acil durum hattı gibi acil çağrı butonu oluşturma manasında, Bakanlığımız Bilgi Teknoloji Genel Müdürlüğü tarafından Hayat 112 Acil Mobil Uygulaması'nın içerisine -görselde de gözüktüğü gibi- okul acil butonu diye bir buton eklendi ve öğretmenlerimizin, görevlilerin o okul ve çevresiyle ilgili özel bir uygulama yapılarak 112 acil çağrıya ulaşmaları ve okulda meydana gelen bir olayla ilgili acil ekip sevkini sağlamak üzere bir uygulama geliştirildi ve şu an hayata geçirildi; bu uygulama şu an kullanılıyor.

Yine bu çerçevede, özellikle bu iki olay sonrası sosyal medyada dezenformasyon içerikli ve farklı sosyal medya kanalları üzerinden birtakım paylaşımların yapıldığının tespit edilmesi üzerine ilgili birimlerimizle koordineli bir şekilde hem tespit hem de

gereğinin yapılması adına savcılarımız koordinesinde birtakım çalışmalar yapıldı ve işlem yapılan 3.100 kişi olduğunu söyleyebilirim ve bu konularla ilgili hem tutuklama, adli kontrol hem de serbest olan kişilerle birlikte aslında bu paylaşımlarla ilgili de yine Emniyet Genel Müdürlüğü olarak ilgili birimlerimizle birlikte koordineli bir çalışma sergilediğimizi ifade etmek isterim.

Yine, biz, bu 2022 yılında imzalanan protokol çerçevesinde Okul Gözlem Formu düzenleyerek, aslında her okulla ilgili bir öncelik derecesi, risk tespiti yapılarak tedbirlerin alınması sağlıyoruz ve bu formu da şu an hâlihazırda doldurulan bir form olarak ifade etmek isterim.

Yine, yılda her dönemde en az 4 kez olmak üzere ülke genelinde eş zamanlı denetimler yapıyoruz okulların açılma sürecinde ve sonrasında çocuklarımızın daha risksiz çevrelerde eğitim ve öğretimlerini sürdürebilmeleri için ve ilgili ekiplerimizle birlikte şüpheli şahıs ve araçlar üzerinde denetimlerimize devam ettiğimizi söylemek isterim.

Bu çerçevede, özellikle 2025 yılı ve 2026 altı aylık dönemi mukayese ettiğimizde; hem kontrol edilen okul çevresinde hem metruk binada ve kontrol edilen şahıslarda ciddi bir sayısal artış olduğunu görüyoruz ve 2026-2027 eğitim öğretim döneminin başlamasıyla birlikte yine yıl sonuna kadar bu denetimlerin aksatılmadan devam edeceğini ifade etmek isterim.

Yine, okul servis araçlarının denetimleri, Okul Servis Araçları Yönetmeliği kapsamında sıkı bir şekilde yapılmakta ve 2025-2026 döneminde 519.336 okul servis aracının denetlendiğini ve 105.677 tane araca da işlem yapıldığını ifade etmek isterim.

Yine, aile ve sosyal il müdürlükleriyle birlikte illerdeki çocuk şube müdürlüklerimizin ortak denetimleri neticesinde oluşturulan ekiplerle "çocuklar güvende ekipleri" oluşturuluyor ve sokakta yalnız olan, dilendirilen ya da çalışmaya zorlanan çocuklar tespit edildiğinde ilgili birimlerle birlikte sosyal, ekonomik destek tedbirleri geliştirilmekte ve duruma ilgili kurumla birlikte müdahale edilmekte.

Yine, bağımlılıkla mücadele kapsamında, 2020 yılındaki Cumhurbaşkanlığı kararı çerçevesinde özellikle okullar ve civarında bağımlılığı artırıcı satış yapılan malzemelerle ilgili sıkı denetimler yaptığımızı ve bu kapsamda da denetimlere yine devam ettiğimizi ifade etmek isterim.

Kendi görev alanımızda ve kendi uzmanlarımızla birlikte okullarda bilgilendirme çalışmaları yapmaya gayret ediyoruz. Özellikle kişisel güvenlik, trafik güvenliği ve siber güvenlik ve benzeri konularda öğrencilerine yönelik okul idaresiyle müştereken bilgilendirme faaliyetleri yürüttüğümüzü ifade etmek isterim.

Yine, internet kullanımıyla ilgili, özellikle dijital ortamda oluşabilecek risklerle mücadele etmek ve farkındalık ve bilgilendirme faaliyetlerini arttırmak amacıyla illerimizde çocuk şube müdürlükleri koordinesinde siber suçlarla mücadele birimlerimiz ve toplum destekli polislik birimlerimizle güvenli ve bilinçli internet kullanımı, siber güvenlik, güncel siber risk ve tehditler, siber suç, siber zorbalık, yasa dışı bahisle mücadele, teknoloji bağımlılığı ve dijital okuryazarlık ve benzeri konularda bilgilendirme faaliyetleri yapıyoruz ve ilerleyen dönemlerde de bu faaliyetlere devam edeceğiz.

Yine, Çocuk ve Gençler Sosyal Koruma ve Destek Programı kapsamında Cumhurbaşkanlığımız Strateji Bütçe Başkanlığı tarafından Emniyet Genel Müdürlüğüne tahsis edilen bir bütçeyle birlikte 81 ilde 2012 yılından beri devam eden ve sosyal içerikli projelerle birlikte gençlere ve çocuklara, özellikle dezavantajlı kesimdeki çocuklara ve öğrencilere ulaşarak farklı programlar yürütüyoruz. Bu kapsamda, sosyal ve kültürel faaliyetler, eğitimin desteklenmesi, sportif faaliyetler, risk altındaki çocukların toplumda sağlıklı bireyler olarak devamının sağlanması, meslek edindirme, bilgilendirme, bilgilendirme faaliyetleri kapsamında ÇOGEP faaliyetlerine de devam ettiğimizi ifade etmek isteriz.

Biz kendimizce "Çocukları suça sürükleyen risk faktörleri nelerdir?" diye böyle birkaç çalışma yapmıştık, bunları sizlerle paylaşmak isterim uygun görürseniz. Özellikle risk faktörleri nelerdir? Suçun aile içinde normalleşmesi, aile denetiminin eksikliği ve benzeri aile içi faktörlerin çocukların suça sürüklenme riskini artırma ihtimali; önümüzdeki dönemlerde de yine olacağı düşüncesindeyiz. Öz güven ve empati eksikliği, düşük öz saygı ve sosyal kaygının da yine bir risk olduğunu, başkaları üzerinde güç kurma ve kontrol sağlama ihtiyacının ilerleyen süreçte de bu çocuklarda devam edeceğini düşünüyoruz. Suç işlemeyi alışkanlık hâline getirmiş arkadaş çevresinin dezavantajlı bir durum olduğunu söylemek isteriz. Okula devamsızlık ve eğitim hayatındaki başarısızlık, normal yaşamında ve siber ortamdaki akran zorbalığı... Çocuklara karşı cezalandırma oranı, bu dönemde oluşan cezasızlık algısı zaten gündemimizdeydi, yine yüce Meclisin hazırladığı ve komisyonların çalışmaları neticesinde birtakım yasal düzenlemelerin de yapıldığını, yapılacağını biliyoruz. Mükerrer suça sürüklenme riski ve ilerleyen dönemlerde organize suç yapıları içerisinde yer alma ihtimallerinin olabileceğini... Eğitim ve sosyal hizmetlere erişim hakkında yeterince bilgi sahibi olunmaması... Aslında hem Millî Eğitim hem işte Gençlik ve Spor il müdürlüklerinin ilgili birimlerinin birtakım çocukların faaliyetlere katılmasıyla ilgili çalışmaları var ama burada bir bilgilendirme eksikliği ya da bilgi eksikliğinden kaynaklı bu faaliyetlere katılımı da az, daha da artırılabilir diye düşünüyoruz. Heyecan verici oyunlarla kolay para kazanmanın cezbedici hâle gelmesi ki bu çocuklarda, gençlerde de cezbedici bir hâl alacak ve ileride de alabilme ihtimalini düşünüyoruz. Çevrim içi bahis ve kumar oynanan platformlara kolay ulaşılabilirlik, sosyal medyanın bilinçsiz ve amaç dışı kullanımı, denetimsiz dijital oyunlarda şiddetin ödüllendirilmesi ve özendirilmesi, film ve sinema sektöründeki özendirici hareket tarzları ve rol model karakterlerin çocukları olumsuz etkileyebileceğini değerlendiriyoruz bir risk unsuru olarak. Kimlik arayışında olan çocuğun suçu kendini ispat etme aracı olarak, kendisini gösterme aracı olarak görme ihtimali ve suça karışmış bireylerin güçlü, korkulan ve saygı gören kişiler olarak kabul edilmesi, kendi akranları arasında bu tür, böyle bir psikolojik geri bildirimin olmasının da yine risk faktörlerinin arasında olduğu değerlendirilmektedir.

Benim Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı olarak sunumum bundan ibaret.

Arz ederim.

**BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum.**

Tabii, bütün kurumlarımız açısından geçerli yani bu istatistikleri falan vermeden daha ziyade -kamuyu şimdi dinlemeye başladık, ilgili bürokratlarımızı- buna benzer saldırılar önenebilir miydi? Yani bu sorulara cevap aramaya çalışıyoruz. Mesela, Emniyet açısından tespit edilen herhangi bir eksiklik var mı buna benzer olaylarda? Çünkü sonuçta buna benzer olaylar var, bu sadece bir tanesi; Emniyetin belki 80 tane, belki 90 tane, 100 tane de benzeri olaylarla ilgili yakaladıkları, tespit ettikleri, olay olmadan önledikleri konular da var Sayın Başkanım. Yani biz bir çözüm aramaya çalışıyoruz buna benzer olaylar olmasın, buna benzer

hadiseler yaşanmasın diye. Onun için sunum yapacak olan bütün arkadaşlarımız, gerek Millî Eğitim gerekse İçişleri Bakanlığımızın bürokratları, özellikle bu sorulara cevap verilirse, bu sorularla ilgili konularda odaklaşırsa... Yani ne gerekiyor, dikey bir yapılanma mı, yatay bir kontrol sistemi mi? Ondaki sonra, mesela, artık dijital bir ortamdan bahsediyoruz. Bizim şimdi hâlâ bunu, Çocuk Şubesi olarak falan değerlendirerek bunu bir asayiş olarak görmek yeterli mi? Belki bu nihilizm, aşırıcılıkla ilgili, belki terörü de çok fazla, daha da ileri götürecek bir şeylerden onu seziyoruz biz milletvekilleri olarak Komisyon çalışmalarımıza başladığımızdan beri. Bu soruları zaten birazdan arkadaşlarımız, milletvekillerimiz şeyler bittikten sonra sizlere soracaklar; şu anda, yok, cevap versin diye değil. Yani arzuladığımız konu, bununla ilgili olarak öyle şeyler yapalım ki, öyle düzenlemeler, değerlendirmeler yapalım ki bundan sonra bunları -elbette ki sıfırlamak mümkün değil ama- aza indirelim ve ortadan kaldıralım gibi düşüncelerimiz içerisinde. Yoksa "Şu kadar tespit yapıldı." "Şu kadar inceleme yapıldı." "Şu kadar değerlendirme yapıldı." Bunlar yapıldı, eyvallah, zaten yapılıyor, herkes görevini de yapıyor ama sonuçta da sadece bu olan, Maraş'taki, Urfa'daki, İstanbul'daki, Mersin'deki, bunlar bir elin parmakları gibi olan hadiseler, o arada Emniyetin bir de daha suç hâlindeyken yakalayıp da önlediği onlarca olay var; biz İstihbarat Başkanımızı dinlerken de bunları gördük, değerlendirdik. Ne yapılmalı ki bunları önleyelim, değerlendirelim? Emniyet "Bunları yaptık." Millî Eğitim "Bunları yaptık." Aile Bakanlığı "Bunları yaptık." Sağlık Bakanlığı "Bunları yaptık." Gençlik Bakanlığı "Bunları yaptık." ama sonuçta bir şeylerde bir problem var, bu probleme çözüm arıyor şu anda bu Komisyon. O nedenle de sizden gerçekten varsa... Ki en iyi bilenler sizlersiniz değerli arkadaşlar, bu işin içerisindeyiz. Biz Komisyon çalışmalarına başladığımızdan beri herkesi dinliyoruz, zaten deminki açılış şeyimde de sizler de takip ettiniz, herkesten bir şeyleri öğrenmeye, değerlendirmeye gayret ediyoruz. Biz öğretmenlerimizi de dinleyeceğiz, dinledik de zaten, Millî Eğitim müdürlerimizi de dinleyeceğiz, Aile ve Sosyal Hizmetler müdürlerimizi de dinleyeceğiz ama bir problem var; anlatabildim mi? Emniyet müdürlerimizi de dinleyeceğiz. Şimdi, yani Kahramanmaraş'taki olaya baktığımız zaman, isterse Şanlıurfa'daki olan hadiseye baktığımız zaman, bunlarda izler bırakılmış -anlatabildim mi- manifestolar yazılmış, şeyler yapılmış ama problem de çözülmemiş, değerlendirilememiş. 32 kere bir çocuk, rehberlikten belli tespitler yapılmış, değerlendirilmiş. Yani Emniyet bugün konuşurken silahlı saldırı konusunda ne düşünüyor veya buna benzer konularda fikirleriniz var mı, değerlendirmeleriniz var mı? Yani somut şeyleri yapmaktan... Değerli arkadaşlar, yani milletvekillerimizin de ben gerçekten hüsnüteveccühüne sığınarak bunu söylüyorum, bunları değerlendiriyorum yani bizim arzuladığımız konu, bunların önüne geçebilmek açısından bir şeyleri yapabilmektir ve ben de, arkadaşlarıma yine uygun görmeleriyle, siz bürokratları dinlemeyi tercih ettik, siyasi iradeleri buraya çağırmadık yani kurumları çağırarak onlardan bu olayları daha iyi öğrenebiliriz, daha iyi değerlendirebiliriz. Burası Meclis, Meclisin ortak iradesiyle kurulmuş bir Komisyon, dolayısıyla sizler fikirlerinizi söylerseniz, biz de bu konuda samimiyiz, yeter ki bu konuyu çözelim diyorum. Yani sunumu yapacak arkadaşlarımız bu minvalde de değerlendirmeleri yaparsa zaten sorularla bunlar değerlendirilecektir.

Ben öncelikle Asayiş Daire Başkanımız Sayın Tarıkhan Çetiner Bey'e çok teşekkür ediyorum. Şimdi de sözü Terörle Mücadele Daire Başkanlığında Şube Müdürü olan Cemal Baybars Düzdemir'e veriyorum.

Buyurun.

Yani on dakikayı geçmeden sunumlarımızı toparlarsak son derece sevinirim.

2.- Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı Şube Müdürü Cemal Baybars Düzdemir'in, terörle mücadele kapsamında bireysel radikalleşme, bireysel radikalleşme ile aşırıcılığın farkları, bireysel radikalleşme üzerinden birtakım örnekler ve önerileri hakkında sunumu

**EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TERÖRLE MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ CEMAL BAYBARS DÜZDEMİR** - Terörle Mücadele Daire Başkanlığından Şube Müdürü Cemal Baybars Düzdemir.

Biz Daire Başkanlığımız adına terörle mücadele kapsamında bireysel radikalleşme üzerine bir sunum hazırladık. Öncelikle bireysel radikalleşme ile aşırıcılığın farklarını, sonra bireysel radikalleşme üzerinden birtakım örneklerle en son önerilerimizi ortaya koymaya çalışacağım müsaadenizle.

Bizim için bu özellikle Maraş ve Şanlıurfa'da olan olaylar benzerinde terör örgütleri ne şekilde faaliyet yürütüyor; aslında önemli olan nokta o. Biz terörle mücadelede terör örgütlerinin radikalleştirme faaliyetlerini bu zamana kadar hep geleneksel olarak gördüğümüz metotlar üzerinden değerlendirmiştik ama son dönemde özellikle çevrim içi etkileşimin artmasıyla tabii radikalleşme kavramına da yeni bir boyut geldi, çevrim içi radikalleşme olarak değerlendiriyoruz. Burada terör ile aşırıcılığın bir farklı olduğuna değinmek istedik. Terör doğrultusunda, terör örgütleri minvalinde radikalleşmede ideoloji her şeyin ön planında çıkıyor, bir devlet yıkma, anayasal düzene karşı bir faaliyet yürütmek gibi bir durum söz konusu ama aşırıcılıkta örgütsüz veya ideolojiden bağımsız bir hareket de olabiliyor veya devletin şahsına karşı olmayan bir durum da gelişebilmiş olabiliyor, dolayısıyla biz burada her radikal söylemin bir terör söylemi olmadığını değerlendirebiliyoruz.

Bizim geleneksel olarak terör örgütlerinin radikalleştirme faaliyetlerinin her birinin kendi şahsına münhasır bir boyut taşıdığını biliyoruz. İşte aşırı sol ideolojiye sahip olanlar veya bölücü ideolojiye sahip olanlar, dini istismar edenler veya Fetullahçı terör örgütü gibi her yapının aslında eleman temin etme metodu olarak farklı bir yol benimsediğini, kimi zaman da birbirine benzer şekilde hareket ettiğini de gözlemliyorduk. Bu çevrim içi radikalleşmeyle birlikte aslında bu terör örgütlerinin de benzer bir noktada eleman temini için aynı içerikte olmasa da benzer metotları kullandığını fark ettik. Bu doğrultuda, biz, için çevrim içi radikalleştirme faaliyetleri esasında ideoloji yaymak adına eskiden basılı olarak dağıtılan dergilerin veya broşürlerin yerini ideolojik kapsamlı, radikalleştirici veya şiddete yöneltici içeriklerle sosyal medyayı kullanarak veya mesajlaşma uygulamalarını kullanarak insanlara, eleman temini noktasında hedef gördükleri kitlelere iletebildiklerini gözlemliyoruz. Bunun için de dijital dergiler veya müzahir medya organlarının yapmış olduğu faaliyetler, Youtube gibi, Twitter gibi genele yaygın yerler üzerinden yapılan işte videolar olsun veya mikroblog faaliyetleri olsun bu tarz şeylerde kullanıldığını gözlemliyoruz. Bunların dışında, örgütlerin gerek genel mesajlaşma uygulamalarının gerekse de mesajlaşma uygulamaları içerisinde kendilerine ait oluşturdukları kanallar olduğunu gözlemliyoruz, burada Telegram gibi, Rocket.Chat gibi özellikle DEAŞ terör örgütünün kapsamlı bir şekilde kullandığı çeşitli mecraları gözlemliyoruz.

Bunlara, tabii, erişimin kolay olmaması, bunları paylaşılanların veya üretenlerin tespitinin zor olması, bunların şifreli kanallar üzerinden paylaşılması gibi bizim işimizi zorlaştıracak etkenlerle de karşı karşıya kalabiliyoruz.

Bu mecralarda yalnızca tabii, ideoloji yaymak adına propaganda içerikli söylemlerin değil, aynı zamanda geçmişten günümüze geleneksel olarak terör örgütlerinin bir eylemciyi veya bir şahsı canlı bomba olacak seviyeye kadar götürecek radikalleştirmeye tabi tutacak eğitim materyalini yüz yüze vermekten artık bunları kendi hazırladıkları görsellerle etkili bir şekilde sosyal medya kanalları veya bu mesajlaşma uygulamaları üzerinden dağıttığını gözlemleyebiliyoruz.

Burada çevrim içi radikalleşmede birkaç tane örnek koyduk. Yani insanların dikkatini cezbedecek, insanları örgütlerin ideolojisine veya örgütlerin anlatımlarını dinlemeye sevk edecek görsellerle çeşitli içerikleri mesajlaşma uygulamaları üzerinden paylaştıklarını gördük.

İki tane örnek vereceğim ben fazla uzatmadan. Birincisi hepimizin de malumu, İzmir'deki geçtiğimiz sene ekim ayında gerçekleşen saldırı. Çocuk sosyal medya kanalları üzerinden örgüt propagandasına "endoktrine" oluyor ve burada elde ettiği ideolojik hedeflerle silahlı eyleme yönelebilecek radikalleşmeye varabiliyor. Burada bizim için kritik olan nokta -kırmızıyla belirttiğim- öğretmenleri tarafından ailesiyle bu çocuğun radikalleşme eğiliminde olduğuna dair tespitle irtibat kurulduğu yönünde fakat ailesine yönelik bir bildirim bizim Emniyet teşkilatına veya diğer kolluk görevlilerine herhangi bir şekilde maalesef ulaşmamış, neticesi itibarıyla da 3 şehit verdik.

Benzer bir konu da Çorum'da oldu. Bu, tabii, o kadar basına yansımada çünkü olmadan engellenen bir mevzu. Bu çocuk da benzer radikalleşmeye yöneldi, bu tespit edildikten sonra okuldan uzaklaştırıldı, devamsızlık nedeniyle de yine idari işlem yapılmış okulda. Biz bunu tabii öncesinde tespit ettiğimiz için, çok şükür, herhangi bir kimseye zarar vermeden adli işlemlere tabi tutuldu. Burada biz Terörle Mücadele Daire Başkanlığı olarak bu zamana kadar geleneksel olarak radikalleşmeyle mücadeleyi bilgilendirme ve önleme faaliyetleri üzerinden 81 ilimizde koordine ediyorduk. Bu bilgilendirme, önleme faaliyetlerinin yanı sıra artık çevrim içi radikalleşmeyle mücadele bağlamında hem geleneksel olarak hem de çevrim içiyle mücadele için aşırıcılığın önlenmesiyle ilgili eylem planı ilgili bakanlıklara, ilgili başkanlıklara iletilmiş, bu konuda çalışmalar sürüyor.

Bunun dışında, biz özellikle terör örgütlerinin ideolojik söylemleriyle mücadele için ilgili kurumların biraz daha görünür olmasını, biraz daha söylem yükseltmesini bekliyoruz. Mesela Diyanet İşleri Başkanlığının radikal Selefi tekfirci DEaş ideolojisiyle, El Kaide ideolojisiyle mücadele için biraz daha görsel olmasını; işte Millî Eğitim müdürlüklerince bu radikalleşme eğilimi olan öğrencilere rehber öğretmenler vasıtasıyla bir tespit yapılsa eğer, bunların ilgili kolluk birimlerine çeşitli vesilelerle bildirilebilmesini istiyoruz. Hani bu öğretmenin görünür olmasının önüne geçebilmek adına belki bir uygulama oluşturularak öğretmen anonim kalacak şekilde, kolluk kuvvetlerine bildirim yapılabilir şeklinde bir düşüncemiz var. Onun dışında, radikalleşme eğilimi bulunduğu yönünde tespitler olan çocuklara yönelik belki Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bir rehberlik faaliyeti veya rehabilitasyon faaliyeti yürütülebilir. Yine, Gençlik ve Spor il müdürlüklerince bu çocukların çeşitli faaliyetlere -spor olur, başka şey olur- yönlendirilmesini belki sağlayabilirsek olumlu neticeler alabiliriz diye düşünüyoruz.

Son olarak da bu çevrim içi platformların, özellikle Türkiye'de muhatap alınabilecek çevrim içi platformların belki yaptırımlara tabi tutulmasıyla bu tarz içeriklerin paylaşılmasının da önüne geçebileceğini veya en azından örgütler tarafından hedef alınan kitlelere ulaşmasının engellenebileceğini değerlendiriyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Düzdemir, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de sözü sunumunu yapmak üzere Jandarma Genel Komutan Yardımcısı Orgeneral Hüseyin Kurtoğlu Paşamıza vereceğim.

### III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Jandarma Genel Komutan Yardımcısı Orgeneral Hüseyin Kurtoğlu'nun, Jandarma Genel Komutanlığı adına toplantıya katılanlara ve yapılacak sunuma ilişkin açıklaması

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Jandarma Genel Komutanlığı olarak bu Komisyon davetine ben Jandarma Genel Komutan Yardımcısı; Murat Evren, Tuğgeneral, Asayiş Daire Başkanımız ve Aile, Kadın, Çocuk Şiddetle Mücadele Çocuk Şube Müdürü Ayşe Gümüştekin Albayla beraber katıldık.

Kıymetli Başkanım, müsaade ederseniz, Emniyet sunumumuzun içindeki tekrara düşmeden, zamandan tasarruf etmek maksadıyla Jandarma Genel Komutanlığının sunumunu Asayiş Daire Başkanımız Tuğgeneral Murat Evren arz edecek.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tamam, sorular noktasında zaten Paşam, size de soru gelebilir, o zaman zaten değerlendireceksiniz, buradasınız.

Şimdi, ben sözü Asayiş Daire Başkanı Tuğgeneral Sayın Murat Evren Bey'e veriyorum.

Buyurun Sayın Evren.

### IV.- SUNUMLAR (Devam)

3.- Jandarma Genel Komutanlığı Asayiş Daire Başkanı Tuğgeneral Murat Evren'in, okul ve çevresi güvenlik tedbirleri hakkında sunumu

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TUĞGENERAL MURAT EVREN - Tuğgeneral Murat Evren, Asayiş Daire Başkanı.

Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

"Okul ve çevresi güvenlik tedbirleri" konulu sunumumu ekranda görülen başlıklar altında on dakikalık süre içerisinde müsaadenizle arz edeceğim.

Kurumsal yapımıza baktığımız zaman, Sayın Başkanım, bizim Asayiş Daire Başkanlığımızda 1 Çocuk Şube Müdürlüğümüz, 5 ilimizde il şube müdürlüğümüz, 76 ilimizde kısım amirliğimiz, 88 büyük ilçemizde de yine kısım amirliğimiz olacak şekilde toplam 170 aile içi şiddet ile mücadele ve çocuk biririmizde 85 araç ile 10.420 personelle görev yapmaktayız.

Biz, 2021 ve 2026 yılları arasında 9.650 personelimize hizmet içi eğitim kapsamında Çocuk Koruma Kanunu, çocukların suçtan korunma yöntemleri, iletişim teknikleri ve görüşme usulleri, çocuk teslimi ve çocukla ilgili adli, idari işlemlerde uygulanacak usuller, yine çocuk istismarı ve ihmalinin önlenmesi gibi konularda hizmet içi eğitim verdik.

Kurumlar arası iş birliğine baktığımızda, Sayın Başkanım, 20 Haziran 2022 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Türkiye Belediyeler Birliği arasında imzalanan protokol gereği öncelikle güvenli eğitim koordinasyon görevlilerinin okullarımızda görevlendirilmesi ve bunların, bu görevlilerimizin okullarda yönetimle yaptıkları istişareler neticesinde alınması gereken ek önlemlere yönelik birtakım çözümler sağlamışlardır. Bu çözümler kapsamında toplam 148.438 okul gözlem formu doldurulmuştur Sayın Başkanım. Bu okul gözlem formları bizler için kıymetlidir çünkü bu okul gözlem formlarında okulların genel güvenliğine karşı meydana gelebilecek hususları engellemeye yönelik birtakım konular, işte fiziki güvenlik tedbirlerinin yetersiz olup olmadığı, yetkisiz kişilerin okul giriş ve çıkışlarında devriyelerimiz tarafından kontrol edilmesi; umuma açık yerlerin, alkol ve tütün mamulü satan yerlerin birimlerimizce, devriyelerimizce, yine çevredeki metruk binaların, kahvehane, park, bahçe, seyyar satıcıların kontrol edilmesi; yine okul çevresinde, örneğin, sulama kanalı, dere yatağı vesaire çocukların eğitimine aykırı olacak, güvenliğine aykırı olacak hususların tespit edilerek bunların ilgili kurumlarla paylaşılıp tedbirler alınması; yine siber zorbalık, akran zorbalığı hususlarında, bağımlılıkla mücadele hususlarında bilgilendirme faaliyetlerinin icra edilmesi; kamera sistemlerinin okul içerisinde ve okul çevresinde kurulması, arızalı kameraların onarılması, yine okul bahçesinde ve tesislerindeki eğitim öğretim faaliyeti esnasında kullanılan alanların kontrol edilmesi; trafikle ilgili, okul çevresinde giriş ve çıkış zamanlarında özellikle tedbirler alınması trafik birimlerimizce, bunların hız ihlalleri, yaya geçitleri, okul geçitleri, emniyet kemerinin kullanılması hususlarında okul yönetimiyle Sayın Başkanım, alınan ortak kararların ilgili birimler tarafından uygulanmasının sağlanması hususunda bu okul gözlem formları bizler için kıymetlidir. Bunları okullarımızdaki yetkili personelle birlikte dolduruyoruz.

Yine, bu kapsamda, özellikle okulların giriş ve çıkış saatlerinde okullarımızda kesinlikle devriye faaliyeti ve ekip bulunduruyoruz. Biz bu hususta tabii okul öncelik derecelerini belirleyerek öncelikle başlıyoruz çalışmalarımıza. Bu kapsamda, okul önceliklerinin belirlenmesinde bizim uyguladığımız kıstaslar, okula ait geçmiş olay ve şiddet geçmişi, müdahale ve erken uyarı sistemi, çevresel risk ve radikalleşme potansiyeli, dijital ortam ve sosyal medya riski ile fiziksel ve operasyonel endeksi bizim 1, 2, 3 ve 4'üncü risk önceliğine göre okulları belirlememizde bize yardımcı oluyor.

Bizim sorumluluk sahamızda Jandarma olarak toplam 20.550 okulumuz var, bu okullarımızda toplam 1 milyon 855 bin 625 öğrencimiz ve 13.315 güvenli eğitim koordinasyon görevlimiz bulunmaktadır.

Sayın Başkanım, malumunuz, Maraş ve Siverek'te meydana gelen okul olayları sonrasında Bakanlığımızda bir dizi toplantılar icra ettik. 16, 21, 22, 27 ve 28 Nisanda Sayın Bakanımızın talimatıyla Sayın Bakanımız ve Millî Eğitim Bakanımızın da Başkanlığında 1 toplantı olmak üzere toplam 6 toplantı icra ettik. Yine, Maraş olayının olduğu gün 15 Nisan tarihindeydi, hemen aynı gün Sayın Jandarma Genel Komutanımızın talimatıyla bütün okullarda emniyet tedbirlerinin en üst seviyeye çıkarılmasıyla ilgili 81 İl Jandarma Komutanlığına bir emir yayınladık. 21 Nisan tarihinde Sayın Jandarma Genel Komutanımızın başkanlığında 81 vilayetimizde ayrıca bir video konferans toplantısı icra ettik. İçişleri Bakanlığımızca 24 Nisan tarihinde yaptığımız bu 6 toplantının neticesinde hazırlamış olduğumuz genelge 81 il valiliğine yayınlandı, genelgenin ana başlıkları yansıda görüldüğü gibi. Bu genelgenin sonrasında yine biz 81 İl Jandarma Komutanlığına bu genelgeyle ilgili hususları içeren bir uygulama emri yayınladık. Bu uygulama emrinde, kolluk devriye sayısı ve görünürlüğü artırılması, risk odaklı devriye planlanması, okulla ilgisi bulunmayan şahısların kontrol edilmesi, yaya devriyelerinin artırılması hususunda tedbir alınmasıdır.

Yine, Sayın Başkanım, 2020 yılı itibarıyla okullarda yaptığımız denetimlerle ilgili rakamlarımıza genel olarak baktığımızda, beş yıllık dönemde 4 milyon 519 bin okullara yönelik toplam devriye faaliyeti icra edilmiş, 2025-2026 döneminde de 882 bin devriye faaliyeti icra edilmiştir. Okullarda alınan tedbirler kapsamında yansıda görülen başlıklarda faaliyetlerimizi icra etmekteyiz.

Sayın Başkanım, 2025-2026 eğitim öğretim yılında 4 defa okul çevreleri ile servis araçlarının denetimi uygulaması icra ettik; 543 bin şahsı kontrol ettik, bunlardan 1.677 şahsa işlem yaptık. 39.385 umuma açık yer kontrol etmişiz; 164 iş yeriyle ilgili "Öğrencilerin güvenliğini tehdit eder." gerekçesiyle idari işlem icra etmişiz.

Yine, bağımlılıkla mücadele denetimleri kapsamında okul çevrelerinde bulunan tekeli, bakkal, market, büfe gibi yerlerde sigara satışı ihtimali bulunan kafeler denetlenmekte, son beş yıl içerisinde 217.767 iş yerini kontrol etmişiz; 1.958 iş yerine de işlem yapmışız Sayın Başkanım.

Yine, öğrencilere yönelik suçtan korunma yöntemleri, kişisel güvenlik ve trafik güvenliği ve benzeri konularda suçtan korunma yöntemleri hususunda eğitim verilmiştir. Bu kapsamda 74.607 bilgilendirme faaliyeti icra edilmiş, toplam 10 milyon 283 bin 839 öğrenciye ulaşılmıştır.

Yine, siber zorbalık, akran zorbalığı ve dijital oyunlardaki tehlikeler okullardaki tehditlerin başında gelmektedir. Bu kapsamda, 2021 ve 2026 yılları arasında 2 milyon 332 bin 872 öğretmen ve öğrenciye bilgilendirme yapılmıştır Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Urfa ve Maraş olaylarından sonra sosyal medya üzerinden kamu düzenini bozmaya yönelik, suçu ve suçluyu öven, dezenformasyon ve eğitim kurumlarına yönelik tehdit içerikli paylaşımlarda bulunan, halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği tespit edilen 48'i yetişkin ve 260'ı suça sürüklenen çocuk olmak üzere 308 şüpheli hakkında işlem yapılmış ve yapılan işlem sonucunda ele geçirilen malzemeler ekranda gösterilmiştir Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, bizim, az önce buyurduğunuz, aldığımız, almakta olduğumuz, Millî Eğitim Bakanlığıyla istişare ettiğimiz elbette ki bazı güvenlik tedbirleri var. Bu yaptığımız toplantılarda bunları biraz daha somutlaştırdık, Millî Eğitim Bakanlığımız da kendi çalışmasını bu kapsamda yapıyor. Bu okul giriş çıkışlarıyla ilgili alınan tedbirler, okullarda işte tek giriş olması, girişlerde bir hassas kapı olması, özel güvenlik görevlisi görevlendirilmesi gibi hususlarda istişarelerde bulunuyoruz. Millî Eğitim Bakanlığımız da bununla ilgili kendi çalışmalarını, mevzuat çalışmalarını icra ediyor. Bunun haricinde, bizim özellikle Maraş olayında, sosyal medyanın

çocuklara verdiği zararı çok net bir şekilde gösteren somut bir olgudur aslına bakarsanız Maraş olayı. Bu kapsamda, 1 Mayıs 2026 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan 7578 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun var. Bu 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerle özellikle 15 yaşını doldurmamış çocukların sosyal medya platformlarına kontrollü erişimlerini sağlayan yasal düzenlemeler yapılmış ve 1 Kasım tarihine kadar da bu sosyal medya platformlarına -malumunuz- süre verilmiş teknik kapasitesini bu konuda ayarlamaları hususunda. Bu memnuniyet verici güzel bir çalışma, biz bunun birçok çocuğun sosyal medya platformlarından olumsuz şekilde etkilenmesini engelleyeceğini değerlendiriyoruz. Buna ilave olarak, Sayın Başkanım, çocukların dijital mecralarda karşılaşabilecekleri risklerden ve sosyal medyanın zararlı içeriklerinden korunmasını sağlamak amacıyla mevzuat değişikliği yapılarak GSM operatörleri tarafından çocuk hattı uygulamasının hem SIM kart hem de IMEI üzerinden hayata geçirilmesini de uygun bir tedbir olarak biz değerlendiriyoruz.

Benim sunum burada sona ermiştir.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum Komutanım Sayın Murat Evren Bey'e.

İçişleri Bakanlığımızın, Jandarma Genel Komutanlığımızın ve Emniyet Genel Müdürlüğümüzün sunumlarını dinledik değerli arkadaşlar. Şimdi ise Millî Eğitim Bakanlığına geçeceğiz.

Ben tekraren aynı şeyi söylemekte ısrar edeceğim: Lütfen, olaylar olup bittikten sonra değil, millet hasta olduktan sonra ilaç vermek için hastalığı tedavi ediyoruz, çocuklarımız öldükten sonra tedbir aramaya başlıyoruz. Yani bir şeylerle ilgili konuda biraz daha mevzuatı değerlendirmek...

Şu anda anladığım kadarıyla, Millî Eğitim, Belediyeler Birliği, İçişleri Bakanlığı arasındaki bir protokolle bu işi çözebileceğimizi varsayıyoruz ama ben çok açık söyleyeceğim, her sene bakanlıklar arasında protokoller yapılıyor ama uygulamalara geldiği zaman sorunlar var.

Silaha ulaşıyor, Komutanım, silaha ulaşıyor; çocuk, kaldı ki annesinin babasının telefonundan da ona ulaşır, o mecralara girer. Daha köklü çözümler noktasında... Tekrar ediyorum, gerçekten, bu konuda sizler bu işin içerisindesiniz. "Terör olayı" kavramında bunu değerlendirirsek, ideolojik terör gibi olaya bakarsak yanılırız; aşırıcılıkla ilgili, nihilizmle ilgili başka bir tehlike geliyor görebildiğimiz kadarıyla. İçişleri Bakanlığımız, Millî Eğitim Bakanlığımız, bunların ona göre bir şeylerini örgütlemeleri lazım, yapılarını tekrar bir değerlendirmeleri lazım.

Yani ben Millî Eğitim Bakanlığımıza söz verirken, özellikle sayın genel müdürlerim... Rehberlik servisi ile sağlık kurumları arasında bilgi paylaşımı yapılıyor mu? Emniyetle okul güvenliği konusunda düzenli toplantılar yapılıyor mu? Sosyal hizmet kurumlarıyla ortak riskli öğrenci çalışmaları mevcut mu? Belli vakalarda kurumlar arasında bilgi paylaşımlarında eksiklik var mı? Bunları yakaladığımız zaman... Aile Bakanlığında bir sürü hekimlerimiz var ama onlar orada değil, öbür tarafta hastanelerde bir sürü hekimler var, orada değil. Olayı çok...

#### V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

##### A) Görüşmeler

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Dur, sunumları dinledikten sonra...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şöyle bir şey, Değerli Başkanım, özür dilerim, şimdi, usul açısından 2 ayrı bakanlık var, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı. Şimdi, burada İçişleri Bakanlığının konusuyla ilgili bence ilk önce sorularımızı soralım, Millî Eğitime sonra gelelim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Olur yani onu da yapabiliriz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Çünkü karışır yani biri güvenlik boyutu, önleyici boyutu, diğeri eğitimle ilgili.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Hem de göndermiş oluruz, komutanlarımızı daha fazla...

Son derece yerinde bir teklif, bunu bugün bu toplantıya mahsus olmak üzere yapalım ama konu bütüncül olduğu için hep düşünüyoruz, değerlendiriyoruz.

Evet, o zaman milletvekili arkadaşlarımızın -İçişleri Bakanlığımız, Emniyet Genel Müdürlüğümüz ve Jandarma Komutanlığımıza sorularını sormak üzere- söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Tanal, buyurun, size söz veriyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Sunum yapan arkadaşlarımıza teşekkür ederim, hakikaten sunum güzel ama yılda bir sefer burada tüm kamu kurumlarıyla ilgili bütçeler görüşülürken faaliyetleri konu edilir, siz bize faaliyetlerinizi anlattınız ancak bize ceza hukukunda öğretilen temel bir ilke var: Suç işlenmeden önce önleyici tedbir... Polis Vazife ve Salahiyet Yasası'nda da Ceza Muhakemesi Kanunu'nda da Jandarma Komutanlığı Kanunu'nda da önleyici tedbir anlamında görev ve sorumluluklar var. Bu önleyici tedbir anlamında Siverek'teki okul saldırısı ve Kahramanmaraş'taki okul saldırısıyla ilgili önleyici tedbir neler alındı, biz bunları öğrenmek isteriz veya alındı da elde olmayan sebeplerden dolayı mı bu saldırılar gerçekleşti?

Meteoroloji bize bir gün sonraki hava durumunu, bir hafta sonraki hava durumunu belirtiyor. Siverek'teki saldırgan sosyal medyasında paylaşmış. Hava durumu gibi, meteoroloji gibi "Ben geliyorum." diyor zaten. Neden meteorolojinin o uyarısına rağmen o tedbirler alınmadı? "Alındı." deyip de evrak üzerinde "Gitti, bulunamadı..." vesaire, tutanak tutulup da bu sahte evrak düzenlemek suçundan dolayı neler yapıldı? Bu, kamera kayıtlarında neden olmuyor?

Şimdi, evrak üzerine baktığımız zaman, gerçekten, biz Avrupa'nın çok çok ilerisindeyiz. Rahmetli Sulhi Dönmezer Hoca bize derdi ki: "Ya arkadaş, iyi bir kanun kötü bir uygulayıcının elinde kötü olur, kötü bir kanun iyi bir uygulayıcının elinde iyi olur; mesele insan unsuru."

Benim elimde, bakın -sıcak simit- Ticaret Bakanlığına bir bilgi notu, 11 Temmuz 2026, Akçakale Gümrük Kapısı; Emniyetin, İçişleri Bakanlığının yetkisinde. Bir belediye başkanı Akçakale'den Şanlıurfa'ya, Türkiye'ye giriş yapar, yanında Türkiye'de koruma tedbiri olan sığınmacı, geçici koruma tedbirinde yer alan bir Suriyeli -Suriye'ye gider, kaçak gider- Türkiye'ye kaçak sokulmaya çalışılıyor. Ya, Allah rızası için, bir CHP'li belediye olsaydı bugün adamın yedi sülalesi bitmişti. Altın kaçakçılığı mı yapıyor, insan ticareti mi yapıyor bu? Daha önceden telefonlarla bazı görüşmeleri olmuş mu?

Emniyet bizim güzide kurumumuzdur; bizim namusumuzu, onurumuzu, bayrağımızı, vatanımızı koruyan Jandarma, Emniyet, polis; ne olur, sizden istirham ediyorum, biz Allah'a inanırız, yeryüzünde de devletin objektif adaletine inanıyoruz, inanmak da istiyoruz; bize bunu inandırın. Bu çifte standart niye uygulanıyor arkadaşlar? Araç serbest, ee?

Hukuk fakültesinde bize şunu öğrettiler: Suçta kullanılan araç müsadere edilir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 128'inci maddesinin atfıyla Ceza Kanunu 53'e göre. Ne oluyor bu arkadaşlar? Uyguladığınız tedbirler, okullardaki tedbirler de eğer böyleyse vallahi vay hâlimize!

Ben size yer göstereyim isterseniz uyuşturucuyla ilgili. Akşam saat dokuz buçuk, ondan sonra Urfa'daki o parklara gidin, uyuşturucu kullanılıyor mu kullanılmıyor mu? Burada hep okulların çevresiyle ilgili gidilir; parklara niye gidilmiyor?

Suruç'a gidin. Ben Suruç'a gidiyorum, gece on ikide parkı basıyorum, Emniyet de geliyor, benim oraya gittiğimi görüyorlar, "Vekilim, biz burada uyuşturucu araması yapıyoruz." diyorlar. Arkadaş, ben gitmeden önce yapın ya. Bana niye hissettiriyorsunuz ki? Ben yokken bunu yapın. Üç sunumda da "okul çevresi güvenliği" dediniz, teşekkür, parklarla ilgili hiçbir şey yok, yok parklar.

Çatak'a, Bozova'ya gidin, gayet açık isim veriyorum, uyuşturucu yeri. Yani burada bu güzide kurumumuzu ben daha fazla söylemeyeceğim ama yapılmıyor arkadaşlar, evrak üzerinde dört dörtlük, mükemmel; fiilî uygulamada bunu bize hissettirin, topluma hissettirin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Soruyu alalım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Soru şu: Engellenebilir miydi, engellenemez miydi; maalesef bununla ilgili ben bir açıklama bulamadım Değerli Başkanım.

Engellenmeyenlerle ilgili Jandarma, İçişleri Bakanlığı veya Emniyet açısından kendi içinde nasıl bir soruşturma geçirdiler, ne yaptılar, bu sorunları ortaya çıkardılar mı? Bununla ilgili eğer kamuoyuna doyurucu bir bilgi verilebilirse sevinelim.

Teşekkürler.

Saygılar.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Çorumlu, size söz vereyim, kısaca siz cevap verin, ondan sonra paşama da söz vereceğim.

Buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Sayın Başkanım, temel sorumuz şuydu: "Engellenebilir mi, engellenemez mi?" Bununla ilgili Bakanlığımız tarafından bir mülkiye müfettişi ve Emniyet müfettişi görevlendirildi. Burada ihmal, kusur varsa bunlarla ilgili soruşturma zaten devam ediyor. Yani bu bitmeden de "Engellenebilir miydi, engellenemez miydi?" sorusuna burada cevap vermek veya yargıda bulunmak çok doğru değil.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Kurtoğlu Paşam...

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Kıymetli Başkanım, şimdi, bir suç engellenebilir miydi? Engellemek için hangi tedbirlerin alınması noktasında hem Emniyetimiz hem Jandarmamız açıklama yaptı. Bu konu, çocuklar olduğu için okul özelinde bu tedbirleri anlattık, arz ettik, yoksa Sayın Milletvekilimizi böyle yanıtlamak anlamında değil ama parklar, metruk yerler, her yere bakılıyor, bu konularda "Bakılmıyor." diye bir şey yok.

Şimdi, aslında, Millî Eğitim Bakanlığımızın sunumlarında bu olacaktır ama ben bir başka açıdan bakış yapmak istiyorum: Çocuklar, çocuklarımız bir plastisite yani beğeni görme, kendisini güzel hissetme duygularıyla... Kızlar için söylüyorum, benzer şekilde erkeklerde de o duygu var. Önceki Komisyon çalışmalarına bir göz attım, orada bazı akademisyenlerimiz herhâlde ifade etmişler, 13-14 yaşa kadar düşmüş bu plastik cerrahi konuları.

Şimdi, çocuklar bir özel öğrenme güçlüğü sebebiyle okulda bir yalnızlık hissine girebiliyorlar, bizim ülkemizde bu konuda çok sağlıklı araştırmaların yapıldığını ben bulamadım en azından. Özel öğrenme güçlüğünden dolayı ötelenen, hem öğretmenlerinden hem öğrencilerden, arkadaşlarından zorbalık gören çocukların okuldan uzaklaşmaya başladıklarını görüyoruz. İngiltere'de yapılan bir araştırma var bu konuda, okuldan uzaklaşma ile suça bulaşma arasında çok yüksek oranda bir ilişki var. Okulumuzda bu çocukların bir kısmı tespit edilebiliyor. Tespit edildiği takdirde ilgili bakanlıklarla, ilgili kurumlarla iletişime geçiliyor; Millî Eğitim, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı olarak kurumlarımızla iletişime geçilebiliyor, bu çocukların üzerinde daha hassas durabiliyoruz ancak bazı yalnızlık duygusu içinde olan çocukları tespit edemiyoruz. Onların aileleri de bu konuda takip ettikleri siteleri görmüyorlar.

Bir kavram gelişti, "incel" yani "istemsiz bekârlık" diye bir kavram gelişti, bu artık çocuklardan gençlere doğru gitmeye başladı. Şimdi, bütün bunların hepsini bir bütün olarak ele almadığımız zaman "Neresini engelledik, neresini engelleyemedik?" tartışmalarını devam ettiririz ama şunu ifade edebilirim kolluk olarak: Bu çocukların hepsi bizim çocuklarımız, farklı bir şey görmüyoruz, kendi çocuklarımız. Hem ailenin özel hayatına saygı sınırını, hem özgürlük-güvenlik dengesini gözeterek tedbirler almaya çalışıyoruz. Bu konuda sınırlamalar var, bu sınırlamalara da saygı gösteriyoruz; doğrudur.

Özet olarak söyleyeceğim bunlar efendim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Konuyla ilgili, özür dilerim, sorduğum soruyla ilgili.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Komutanım, dediniz ki: "Biz parkları vesaireyi dolaşıyoruz." Size net nokta söylüyorum. Yani Bozova'daki Hayal Park diyor, bir de Ereğli-Konya sapağındaki mevsimlik tarım işçilerinin bulunduğu yerdeki Suriyelilerin geçici korumayla ilgili oraya geldiklerini... Gerçekten görev yapıyor da geçici korumayla ilgili, adres, bilgi vermeden, izin almadan oraya o kadar sığınmacı gelebilir mi?

İki, eğitimle ilgili Cumhurbaşkanımızın 2024/5 sayılı Genelge'si var mevsimlik tarım işçileriyle ilgili, gittikleri yerlerle ilgili bu çocukların eğitiminin sağlanması lazım. İşte, biraz önce güzel bir şey söylediniz, efendim, eğitim ile okul bırakma arasında doğrudan bir ilişki var; doğru, yürekten katılıyorum.

Peki, bunlarla ilgili Cumhurbaşkanının genelgesi diyor kardeşim, "Bu çocuklar okula gidecek, gittikleri yerlerde misafir öğrenci olarak kalınacak."

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ama şimdi Millî Eğitim...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Millî Eğitim Bakanlığı da burada, Jandarma da burada, İçişleri Bakanlığı da. Bu kontrolleri sizin yapmanız gerekiyor. Bu çocuklar okula gitmiyor, bıraktı yani gidemiyor ama gitmesi gerekir. Niye misafir olarak gittikleri, mevsimlik tarım işçileri olarak gittikleri illerde bu çocukların okulu, eğitimi sağlanmıyor? Devlet olarak biz bu yükümlülüğümüzü yerine getirmiyoruz, ihmal etmiyor muyuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Şimdi, Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ama iki kurum da burada.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ben de zaten "Komisyon çalışması olarak iki kurumu dinleyelim, sorularımız bütüncül olarak öyle olsun." dedim, sizin teklifinizle...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Konu aynı, suç işleniyor arkadaş.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Arkadaşlar, müsaade edin.

Milletvekilleri, tabii, her türlü değerlendirmesini yapar, sorularını da sorar.

Şimdi ben sözü Zuhal Karakoç Hanımefendi'ye veriyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli misafirlerimiz; bugün Komisyonumuzun çalışmaları açısından son derece kritik bir oturum gerçekleştiriyoruz çünkü sorularımızın muhatabı olan İçişleri Bakanlığımız ve Millî Eğitim Bakanlığımız yaşanan hadiselerin hem önlenmesi hem de sonuçlarının yönetilmesi bakımından doğrudan sorumluluk taşıyan iki temel kurumumuz.

Ben Kahramanmaraş Milletvekili olarak bu konuyu değerlendirirken meseleye yalnızca bir güvenlik başlığı veya bir eğitim sorunu olarak bakamıyorum. Hepimizin bildiği üzere, Kahramanmaraş, asrın felaketini yaşamış; on binlerce evladını, öğretmenini, anne ve babasını kaybetmiş bir şehirdir. Depremi ardından çocuklarımızın taşıdığı psikolojik yükü, ailelerin taşıdığı travmayı ve eğitim hayatında ortaya çıkan zorlukları en yakından gören, buna tanıklık eden maalesef illerden biri olduk. Bu nedenle, okullarımızda meydana gelen her olay, her şiddet vakası, her güvenlik zafiyeti bizlere çok ağır bir sorumluluk yüklüyor çünkü söz konusu olan yalnızca öğrencilerimizin başarısı değil; onların güvenliği, ruh sağlığı, geleceği ve milletimizin emaneti olan evlatlarımız.

Devletimiz depremden sonra tüm kurumlarıyla Kahramanmaraş'ın yanında oldu, yanında durdu; milletimiz büyük bir dayanışma örneği gösterdi; şimdi aynı hassasiyeti bizler de çocuklarımızın güvenli eğitim ortamlarına kavuşması konusunda göstermek mecburiyetindeyiz. Bugün burada amacımız, yaşananlardan ders çıkararak eksikleri görmek, riskleri doğru tespit etmek ve Türkiye'nin hiçbir ilinde, hiçbir okulunda benzer acıların tekrar yaşanmaması için de gerekli tedbirlerin ortaya konulması çünkü hiçbir evladımızın kılına dahi zarar gelmesine hiçbirimiz seyirci kalamayız. Bizlere emanet edilen çocuklarımızın güven içinde eğitim aldığı, öğretmenlerimizin huzurla görev yaptığı okullar oluşturmak hepimizin ortak sorumluluğu.

Ben İçişleri Bakanlığımıza birtakım sorular yöneltmek istiyorum; bunların bir kısmı belki şu anda cevap verilebilir nitelikte değildir, daha sonra yazılı da alabilirim fakat sorularım biraz fazla.

Öncelikle, olayların meydana geldiği okulların hangi risk grubunda olduğunu sormak istiyorum çünkü Millî Eğitim Bakanlığının ve İçişleri Bakanlığının birlikte uyguladığı Okul Güvenliği Programları ve Okul Durum Değerlendirme Ölçeği kapsamında Kahramanmaraş ve Şanlıurfa'daki ilgili okullar olaylardan önce hangi risk derecesinde sınıflandırılmıştı? Bu okullara okul kolluk görevlisi atanmış mıydı? Atanmışsa görevli personel olay günü hangi saatlerde okulda veya okul çevresinde bulunmaktaydı? Atanmamışsa hangi değerlendirmeyle bu okullar düşük riskli kabul edilmişti? Olaylardan sonra yapılan değerlendirme ile olay öncesindeki risk değerlendirmesi arasında hangi farklılıkları ortaya çıkardınız? Millî Eğitim Bakanlığının açıklamasına göre "2025-2026 döneminde 1.136 okulda kolluk görevlisi ve 24.214 güvenli eğitim koordinasyon görevlisi görevlendirilmiş." diyor, ben özellikle bu okullarımızı sizlere soruyorum.

İkinci başlık da çocukların silaha ve yaralayıcı aletlere erişiminin nasıl engelleneceği hususu. Şimdi, son beş yılda okul içinde veya okul çevresinde çocukların üzerinde ele geçirilen ateşli silah, kesici-delici alet ve benzeri araçların sayısı kaçtır? Okullarda yapılan rutin aramalar vesaire var mesela; bunlarla ilgili kolluk kuvvetlerine bilgi veriliyor mu, verildikten sonra gerekli önlemler alınıyor mu? Çocukların aile bireylerine ait silahlara erişimini önlemek amacıyla -bu kısmı ben çok önemli buluyorum- güvenli muhafaza, denetim ve yaptırım bakımından yeni bir düzenleme planlanmakta mıdır?

Üçüncü başlığım da az önce sizlerin de söylediği bu 21 Haziran 2022 tarihli İçişleri Bakanlığı İç Güvenlik Stratejileri Dairesi ve Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı arasında Aile Bakanlığının da katılımıyla imzalanan protokol kapsamında; "Okul güvenliği bakımından öncelikli durumların kolluk kuvvetlerine ivedilikle bildirilmesi gerekmektedir." deniyor, biliyorsunuz, bu genelgede. Peki, olayların meydana geldiği okullardan kolluk birimlerine daha önce herhangi bir tehdit, saldırganlık, zorbalık, silah

ilgisi veya dijital paylaşım bildirimi yapılmış mıdır? Yapılmışsa bildirimin tarihi, kolluğun müdahale süresi ve yapılan işlemler nelerdir? Bildirim yapılmadıysa okul ile güvenli eğitim koordinasyon görevlisi arasındaki iletişim neden bu riskleri ortaya çıkaramamıştır? Soruşturmalar bunları da içeriyor mu?

Dördüncü başlığım da dijital tehditlerin hangi aşamada kolluk müdahalesine dönüştüğü kısmı. Çocuklarımızın okul saldırısındaki tehdidi, silah teşhiri, hedef gösterme, ölüm veya intikam söylemi içeren dijital paylaşımları bakımından siber devriyelerin kullandığı risk ölçütleri nelerdir? Bu tür içerikler tespit edildiğinde Millî Eğitim Bakanlığı, savcılık, Aile ve Sosyal Hizmet birimleri ile nasıl ve ne kadar sürede irtibat kurulmakta? Son üç yılda çocuklar tarafından gerçekleştirilen veya çocukları hedef alan dijital tehditler nedeniyle kaç ihbar alınmış, kaç içerik hakkında işlem yapılmış ve kaç olay fiziki bir saldırıya dönüşmeden engellenmiştir? Yapay zekâ destekli izleme planlanırken çocukların özel hayatı ve kişisel verileri bakımından hangi hukuki güvenceler uygulanacaktır?

Ve son kısımda da bütüncül veri tabanına ilişkin birkaç sorum olacak: Son beş eğitim öğretim yılında okul içinde ve okul çevresinde meydana gelen silahlı saldırı, kesici-delici alet kullanımı, tehdit, kasten yaralama, akran zorbalığı, siber zorbalık, öğretmen veya okul yöneticisine yönelik saldırı olaylarının sayısı nedir? Bu olaylara dair veriler il, yaş, okul kademesi, olay yeri ve kullanılan araç bakımından sınıflandırılarak analiz edilmekte midir?

Ve az önce Orgeneral Sayın Kurtuluş'un söylediğine göre devamsızlıkla ilişkilendirilen bazı bağlantılar var, araştırmalara göre; o zaman ben de şu soruyu yöneltiyorum: Millî Eğitim Bakanlığının disiplin ve devamsızlık verileri ile kolluğun suç ve ihbar kayıtlarını birlikte değerlendiren, düzenli güncellenen bir okul güvenliği risk haritası bulunmakta mıdır? Eğer bulunmuyorsa bu imzalanan anlaşma sözde mi kalmıştır, sadece göstermelik midir, ben bunları da bilmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Zuhul Hanım, sorularınız son derece güzel, bizim Komisyonumuz açısından da çok isabetli ve gerekli sorular.

Millî Eğitim Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığımız, bu sorulara mutlaka ayrıntılı cevaplarınızı daha sonra yazılı olarak da sunarsınız. Tekrar ediyorum: Biz sadece sizin belli kurumlarınızı -buraya gelen- çağırdık ama muhatapımız Millî Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığıdır. Bunları, buna benzer soruları daha sonrasında, Komisyonumuz çalışmalarını tamamlamadan önce yazılı olarak da çok hızlı bir şekilde bize iletebilirsiniz.

Şimdi, vereceğiniz cevaplar varsa şu anda hızlı hızlı, çok fazla geniş ayrıntıya girmeden...

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) - Önce soruları toplu sorup ondan sonra cevap alalım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Soruları toplu alalım, ondan sonra da cevapları; doğru söylüyorsunuz.

Buyurun Sayın Özcan.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkür ediyorum.

Sayın, Başkan, değerli milletvekilleri, çok kıymetli bürokratlar, değerli basın emekçileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında ilk yapılan toplantıda bahsettiğimiz konuyla paralel bir husus Jandarma Genel Komutanlığımızın sunumunda ortaya çıktı. Biz bu sorunun çok katmanlı olduğunu, tek bir kurumla ya da tek bir yöntemle çözülme ihtimalinin olmadığını daha önce de konuşmuştuk ancak burada Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının, İçişleri Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanlığının ve hatta yerel yönetimlerin buna entegre edilmesi gerektiğini ve bu vesileyle de imzalanmış, eğitim süreçlerindeki güvenliğe ilişkin bir protokolün bahsini de geçirdiniz; şimdi, bunun yapılmış olması önemli. 148.438 de okul gözlem formu düzenlendiği sunumda geçiyor, çok ciddi bir rakam ama bir yandan bütün bunların yapılmış olması başka bir şeyi de ortaya koyuyor: Bir yerlerde demek ki bir koordinasyona ya da verileri topladıktan sonraki süreçlere ilişkin bir problem var ki bunlar gerçekleşiyor ya da genişletilmesi lazım.

Bu bağlamda ben de şunu sormak istiyorum özellikle, biz Urfa'da yaptığımız ziyarette şunu gördük: Okulların risklendirilmesine ilişkin bir harita ve hem Urfa'da hem Maraş'ta yaşanan hadisede bu okullar o risk kategorisinde olan okullar değildi; demek ki metodolojide acaba nasıl bir hata yapılıyor? Buna ilişkin, bu konuda geriye dönük sorgulayıcı bir değerlendirmeniz oldu mu ya da buna ilişkin ne ilave edilebilir oraların risk haritasının planlanmasında, bunu sormak istiyorum öncelikle.

İkinci olarak da yine kolluğun bu anlamda bir görevlendirme yaptığına, riskli yerlerde okul giriş-çıkış saatlerinde devriyelerle bütün bu güvenlik tedbirlerinin alındığına dair sunumunuzda değerlendirmeler vardı ancak yine özellikle Urfa'daki olayda, biraz önce vekilimin bahsettiği, önceden gelen, yargının görevi içinde adli bir soruşturmaya konu olmuş, akabinde sabah okula giriş saatinde gerçekleşmiş bir hadise var ve burada ne yazık ki kolluğun bir önleyici tedbir aldığını göremiyoruz; bunu nasıl açıklıyorsunuz? Neden böyle bir tedbir alınmamış? Bir yasaya mı ihtiyaç var ki ben bir hukukçu olarak bunun için bir yasaya ihtiyaç olmadığı, bunun alınabileceği yani buraya bir görevlendirme yapılabileceği kanaatindeyim. Bunu neye bağlıyorsunuz; bir koordinasyon eksikliğine mi yoksa mevzuat eksikliğine mi bağlıyorsunuz?

Bir diğer sorum da şu: Özellikle, şimdi, bu yapılan protokol neticesinde bir ortak çalışma, iletişim ya da koordinasyon eksikliği hissettiğiniz hususlar nelerdir yani Aile ve Sosyal Hizmetlerle, Millî Eğitimle ya da -İçişleri olarak size sormak istiyorum bunu- yerel yönetimlerle?

Son olarak da: Bireysel silahlanmanın bu yaşanan olaylarla ilgili etkisini ne olarak görüyorsunuz? Çocukların silaha erişimi noktasında ayrıca bir yasal mevzuata mı ihtiyaç var, yoksa güvenlik açısından değerlendirmemiz gerekirse buna ilişkin alınabilecek tedbirler nelerdir, bunu sormak istiyorum.

Bunlardan ari olarak da Sayın Başkanım, Komisyonun işleyişi açısından da bir hususu bugün dile getirmek istiyorum: Bugün biraz sonra Millî Eğitim Bakanlığımız bir sunum yapacak ve bunun önemli bir noktasında bizim Komisyonumuz ancak şu anda Millî Eğitim Komisyonumuzun da aynı gün ve saatte çakışmış bir programı var ve bizim Millî Eğitimle ilgili Komisyon üyesi olan vekillerimiz özellikle bu konuda fikir beyan edecekler -sizlerin de öyle- ve bugün Komisyondalar; hani, buna da dikkat edilmesi hususunu bir kez daha, ayrıca dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Yine, Komisyonun -bir daha söz almamak adına- işleyişi bakımından bir de... Ben aynı zamanda Suça Sürüklenen Çocuk Komisyonu üyesiyim, aynı zamanda Adalet Komisyonu üyesiyim; bu hafta Adalet Komisyonuna da bir kanun teklifi... Buna ilişkin raporu da hazırlanmıştı fakat ben özellikle şunu vurgulamak istiyorum: Oradaki sunumlar bir minvaliyle değerlendirildi cezaî anlamda, yine millî eğitim anlamında ama bu Komisyonun özellikle ben sonuçlanmasının, ikisinin birlikte değerlendirilmesinin çok kıymetli olacağını düşünüyorum Sayın Başkanım ve bir yasa teklifi eğer o şekilde hazırlanacaksa mutlaka ivedilikle buradan çıkacak nihai sonuç, ikisi birlikte -iki Komisyonunda da yer aldığım için özellikle söyleme ihtiyacı hissettim- değerlendirilerek bir çalışma gerçekleştirilirse daha verimli olacağı kanaatindeyim. Bunu da Komisyonun takdirlerine sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Özcan, çok teşekkür ediyorum. Söylediğiniz bütün hadiseler ben de katılıyorum, çok da önemli görüyorum ama biliyorsunuz, bizim Komisyonumuzun süresi üç ay ve üç artı bir ay olarak değerlendirilebiliyor, onun için de yine karar almamız gerekiyor. Biz de Komisyon olarak haftada iki gün yani daha önceki komisyonlarda olmayacak şekilde toplantı yapıyoruz ve aynı hafta içerisinde bir de il dışı... Mesela bu hafta salı günü buradayız, perşembe günü -yarın yok, biliyorsunuz- yine buradayız, cuma günü sabah altıda İstanbul'a gideceğiz, cuma ve cumartesi de İstanbul'da Valilikteki çalışmalarımızı yapacağız. Öbür Komisyonun sonuçlarının bu Komisyonun sonuçlarına göre birleştirilerek yapılması çok fazla isabetli olur. Şimdi, Başkanlık Divanı olarak da aynı şeyleri söyledi arkadaşlarım, biz de -şahsi düşüncem de- ona katılıyoruz ama tabii, öyle bir konuşma, öyle bir teklif herhâlde gelmiş pozisyonda ama çıkacak yasa çok önemli ve acilse çıksın, biz de değerlendirmelerimizi ona göre yapar, ona göre ilave etmemiz gerekenleri ilave ederiz, daha sonrasında da teklifimizi sunarız.

Şimdi, maalesef burada, Millî Eğitim Komisyonumuzda aynı şekilde bir yasa çalışması dolayısıyla toplantının olması, çakışması oldu, değerlendirildi; o nedenle de arkadaşlarımız bir oraya, bir buraya giderek bunu dengelemeye çalışıyorlar; o nedenle de teşekkür ediyorum.

Ben sözü sorularını sormak üzere Sayın Ali Öztunç Bey'e bırakıyorum.

Buyurun Sayın Öztunç.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İçişleri ve Millî Eğitim Bakanlığımızın çok değerli yetkililerine hoş geldiniz diyorum, sunumları için de İçişleri Bakanlığından arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Komisyon, gündemine hâkimdir. Komisyon olarak bir ilk yapıldı belki de, o da şudur: Diğer araştırma komisyonlarında öncelik kamu kurumlarına verildi, kamu kurumları dinlenirdi, ondan sonra sivil toplum örgütleri, akademisyenler, gazeteciler -neyse artık- konuyla ilgili, alakalı olan ne varsa onlar dinlenirdi ama bu defa kamu kurumları sona bırakıldı çünkü "En azından daha donanımlı bilgi sahibi olalım, daha detaylı bilgilere sahip olalım, öyle değerlendirelim." diye ama bugün geldiğimiz noktada en azından İçişleri Bakanlığının sunumlarında daha çok istatistiki bilgilerin olduğunu gördük. İçişleri Bakanlığının hani bize zaten var olan, bildiğimiz bilgileri yani illere gittiğimizde aldığımız bilgileri aktardığını gördüm; bu kapsamda bir eksiklik olduğunu düşünüyorum.

Çok uzatmadan ben birkaç soru soracağım, çok net sorular olacak.

Birincisi: Şanlıurfa meselesinde okul müdürü gidiyor, Emniyete, karakola gidiyor -tek karakol var- yetkili arkadaş, komiser arkadaş durumu anlatıyor "Okulumuza böyle bir ihbar var, Instagram sayfasından geldi." diyor, komiser arkadaş gidip kontrol etmiyor yani eve gitmiyor, eve gitmediği hâlde eve gittiğini bize ifade etti ilk ifadesinde, ilk söyleminde; bir daha tekrar dinlediğimizde gördük ki arkadaşlarla hep birlikte eve gidilmemiş. Nitekim, orada bulunan en yetkili kamu görevlileri de, karakoldaki komiser arkadaşımız da diğer görevli polis arkadaşların evet, o akşam eve gitmediklerini, kontrol etmediklerini söylediler bize. Mülkiye müfettişinin, polis müfettişinin görevlendirildiği söylendi. Bu rapor niye hâlâ çıkmadı, ona da şaşıyorum yani çok basit bir şey, yaşanmış bir olay var, raporu hazırlamak çok uzun sürmemeli. Ne kadar süre geçti üzerinden? Çok basit bir şekilde hazırlanabilirdi. Gitmediği hâlde, sonra, olay olduktan sonra bir tutanak tutuyor, gittiğini ifade ediyor; bu, bir defa evrakta sahtecilik var, işte, kendi amirlerini aldatmak var yani her şey var burada. Buraya ilişkin somut bir şey yapıldı mı? Birinci sorum bu. Yani çünkü biliyoruz ki Urfa'daki olaya müdahale edilse Maraş'ın olmama ihtimali var, bulaşı yetkisinden kaynaklı, olmama ihtimali var; artı, o çocuğun yazdığı 60 sayfalık manifesto var, oradaki söylemler var. Dolayısıyla buna ilişkin bir çalışma yapıldı mı? İşte, tutanak tutmuş ama GPS cihazı var polis araçlarında, "Efendim, bozuktur." deniliyor. "Ya, nasıl bozuk oldu, oraya mı denk geldi yani o araca mı denk geldi?" diye... Çünkü bize verilen ilk söylemde o söylendi Siverek'te. Bir bunu sormak istiyorum.

İkincisi: Kahramanmaraş'taki olayda Emniyet müdürümüzün oğlu, Emniyet müdürünün oğlu İstiklal Marşı okunurken bir gün okulda bayılıyor, alınıyor, hastaneye götürülüyor müdür yardımcısı tarafından, hastanede niye bayıldığına bakılırken doktor kolunda bir kesi görüyor ve polisin müdür yardımcısına "Hayır, işte, siz gidin, burada kalmayın." demesine rağmen ve doktorun dikkati ve görevini doğru yapmasından kaynaklı çocuk şubeye bir yazı gönderiliyor. Bu yazıdan bilgimiz var mı? Bize verilen bilgi bu. Çocuk şubeye bir yazı gitmiş mi, gitmişse neden işleme alınmamış? Babasının Emniyet müdürü olmasından kaynaklı bir nüfuz kullanımı mı var? Bunu ikinci soru olarak aktarmış olayım.

Üçüncü sorum: Emniyet mensuplarında, askerlerde, silahlı kuvvetler mensuplarında, üst düzey bürokratlarda, biz milletvekillerinde bu kadar çok silah ruhsatı olabilir mi, bu kadar çok silah olabilir mi? Bakın, Maraş'taki 6-7 Emniyet müdürümüzde var. Geçen yine bir toplantıda söylendi, bir Emniyet müdüründe 60 tane tabanca varmış, 60 tane; savaşa gidecek sanki mübarek ya da milletvekillerinde -geçen ben bir milletvekili arkadaşım la konuştum- 30 tabanca sahibi olan var. Kovboyculuk mu oynuyoruz? Savaşa mı gideceğiz, ne yapacağız? Sizce de bu yanlış mı? Emniyet mensupları, üst düzey emniyet görevlileri olarak sizler buna, sınırlandırılmasına katılıyor musunuz? Yani bir Emniyet müdüründe 3 tane, işte, komiserde 3 tane sınırı olsa bu doğru olur mu? Hani belki de biz bunu söylüyoruz ama bilmediğiniz bir şey vardır, belki de bu görevdeki arkadaşlarda fazla bulunmasını gerektirecek bir şey vardır; bilmediğim için soruyorum. Bunun sınırlandırılmasını doğru buluyor musunuz?

Emniyetin bugüne kadar yakaladığı, benzer saldırılardan önce yakaladığı -az önce Terörle Mücadeleden arkadaşımız çok güzel bir örnek verdi, Çorum'du zannedersem, evet Çorum'dan örnek verdi- buna benzer kaç vaka vardır? Örneğin, son beş yılda kaç vaka yakalanmıştır, böylece engellenmiştir?

Ayrıca, okullardaki güvenlik bu olaydan sonra sağlandı, bundan sonraki senelerde nasıl düzenlenecek, nasıl planlanıyor, var mı bir planlama?

Diğer sorum; Emniyetin ve Jandarmanın, daha doğrusu İçişleri Bakanlığının bize somut önerisi nedir? Hani biz bir somut öneri istiyoruz, kanun teklifi olabilir "Ya, şu kanunu çıkarırsanız bu faydalı olabilir." diye. Az önce Murat Evren Bey, Komutanımız "çocuk hattı uygulaması" dedi; ya, bir öneri; olur olmaz, ayrı ama bize net öneri nedir? Çünkü biz de raporumuzda bunları yazacağız ve buna göre kanunlar çıkacak. Mesela, silah sınırlandırılmasına ilişkin bir kanun çıkabilir, Millî Eğitimle ilgili bir sürü var, onları Millî Eğitimle konuştuğumuz zaman dile getiririz.

Bir soru daha; ben somut sorular soruyorum: Maraş saldırısı sonucu INTERPOL üzerinden Belçika'daki bir çocuğun Telegram'da Maraş'takiyle irtibatı olduğu tespit edilmiş hatta onun tutuklandığı söylendi. Oradan bir ifade geldi mi bize, Belçika'dan? Neymiş bağları? Ona ilişkin somut bir şey var mı? Ayrıca, yine Maraş saldırısındaki çocuğun İngiltere'deki bir kullanıcıyla Telegram üzerinden birtakım temaslarının olduğu, iletişimin olduğu söylendi -çünkü "Oraya yönelik bir operasyon var." denilmişti bize brifing verildiğinde Kahramanmaraş'ta- İngiltere'deki durum nedir? İngiltere'deki çocukta bir tutuklama var mı? İfadesi bize ulaşmış mıdır? En azından ileriye yönelik benzer olayların engellenmesi açısından bunları somut olarak soruyorum.

Cevap hazır olmayabilir, yazılı gelirse de mutlu olurum.

Teşekkür ediyorum.

Hoş geldiniz tekrar.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Öztunç.

Hasan Bey, buyurun.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Emniyet Genel Müdürlüğümüzün değerli bürokratları, Jandarmanın değerli bürokratları; hepinize hoş geldiniz der, sunumları için teşekkür ederim.

Ben bir iki soru soracağım hızlıca. Tabii ki denetimleriniz, faaliyetleriniz önemli. Devletin varlığı için, okullarda, ortamda, olumsuz ortamlarda devletin varlığını gösterdiğiniz için faaliyetleriniz çok kıymetli. Ancak dikkatimi çeken şey, Emniyetin sisteminde, sunumunda olan Okul Güvenliği Risk Değerlendirme Sistemi'nin konularına baktım, 65 puanlık bir barem var, bu 65 puanın içerisinde 0 ile 3 puan arasında olan dijital ve sosyal risk satırı var. Yani Maraş ve Urfa olaylarına baktığımız zaman buradaki çıkış kaynakları "oyunlar" deniliyor, oyunlardan kaynaklandığı, oyunların yönlendirmesinden kaynaklandığı, dijital platformda paylaşımların ağırlıklı olduğu 2 olayda da süreç var. Demek ki buradaki bizim risk değerlendirme sistemimizi yeniden revize etmemiz gerekiyor. Günümüzde, günümüz Türkiye'sinde hatta günümüz dünyasında dijital ve sosyal medya risklerini buraya da yansıtmamız gerektiğini düşünüyorum; siz ne dersiniz buna bilmiyorum.

Aynı şey Jandarmada da gündemde. İki kurumun okul değerlendirme, risk değerlendirme faktörleri, soruları farklı diye algıladım ben; bunun aslında birleştirilmesi lazım, ulusal bir risk değerlendirme sistemi olması gerektiğini düşünüyorum çünkü okullar ve çocuklar aynı. Jandarma ve tabii, polisin, Emniyetin görev yaptığı alanlar farklı olsa da çocuklar aynı, okullarımız aynı; birçok faktörün bir olması gerektiğini düşünüyorum ve sistemin böyle kurulması gerektiğini düşünüyorum. Burada da, yine aynı şekilde Jandarmada da öncelik derecelerini belirleyen kıstaslar arasında yer alan dijital ortam ve sosyal medya ilişkisi içerisinde neler var, neler soruluyor ya da bu riski neye göre belirliyoruz? Fiziki bir şey ya da çalışmamız neye yöneliktir bilmiyorum yani her iki kurumun da bu risk değerlendirmesini dijital ortam, sosyal medya üzerine bence bir kat değil de yani 3-5 kat fazla artırması gerektiğini, önleyici faktörleri de bu şekilde, erken uyarı sistemlerini de bu şekilde devreye alabileceğimizi ilerleyen zamanlarda düşünüyorum. Bu konuda sizlerin düşüncesini merak ediyorum.

Silah edinmeyle alakalı Ali Bey sordu, aynı şeyi ben de soracaktım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam, buyurun.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Ben de teşekkür ediyorum sunumlar için.

Birkaç konuyu da dile getirmek istiyorum diğer arkadaşlarımızla benzer soruları çıkararak. Bir risk haritası var, öncelikler neler, derecelendirmeyi neye göre yaptığınızı soracaktım ama burada ayrıntılı bir şekilde var. 74 bin okuldan bahsederseniz eğer toplamda, sadece 20.550 okul risk içerisinde görünüyor -yani 4 derecelendirme- yani 50 bin okulun herhangi bir problemi yok gibi görünüyor. Hani burada olayların meydana geldiği okullar da bu 50 binin içerisinde olduğuna göre acaba tekrardan bir derecelendirme için kafa yormak gerekiyor mu; bunu sormak istiyorum.

Diğer bir konu: 10 milyon 283 bin öğrenciye son beş yılda eğitim verilmiş, bunun içerisinde trafik güvenliği de dâhil. 18 milyon öğrencimiz var, yeterli buluyor musunuz? Yani daha sıkı bir takip, daha sıkı bir bilgilendirme yapılması gerekiyor mu? Okul çevresinde güvenlik tedbirleri alındığını, alınan tedbirlerin neler olduğunu öğrenmek isterim. Çünkü satıcılar noktasında, özellikle uyuşturucuya ulaşma noktasında, hapa ulaşma noktasında çok ciddi bir sıkıntının olduğunu biz aileleri ziyaret ettiğimizde görüyoruz. Hani "Sıkı denetim yapıyoruz." dediniz, bundan kastınız nedir? Yakalanan sayısı varsa eğer elinizde onu da öğrenmek isterim.

Bir diğer konu, İzmir olayını buraya koymuştunuz. İzmir olayında okul ile Emniyet arasında bir irtibat kurulmamış yani burada koordinasyon eksikliğinin altını ciddi manada çizmeli miyiz? Burada bakanlıklar arasında tabii ki protokoller imzalanıyor, bunlar çok güzel şeyler ama uygulamada mı bir eksikliğimiz var? Neticede, sunumlar sonrasında biz şunu görüyoruz: Gerçekten her şey çok güzel, denetimler yapılıyor, okullar derecelendirilmiş, öğrencilere eğitimler veriliyor ama neticede geldiğimiz noktada birtakım sıkıntılarla karşı karşıyayız, bunu çözebilmek adına... Çünkü bizim için bu Araştırma Komisyonunun sonundaki yapacağımız raporda "çözüm önerileri" en önemli başlığı teşkil edecek, hani sizin de bu noktada eksik bulduğunuz ve şunlar daha iyi olabilir diyeceğiniz konular nelerdir?

"Bilgilendirme, önleme faaliyetleri yapılıyor." dediniz, aileler için mi, okul yönetimi için mi, öğrenciler için mi; bunları da öğrenebilirimse sevinirim.

Bir ihbar varsa ne yapıyoruz yani kolluk kuvvetleri, asayiş olarak? İhbar edildi ve ondan sonrasında okulu denetliyoruz vesaire, bunları mı yapıyoruz? Sonrasında sosyal doku araştırması yapıyor muyuz? Öyle bir tarama sistemimiz var mı? Tekrardan okul ve çevresindeki diğer okulları derecelerin içerisine sokuyor muyuz? Bunları öğrenmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Özyavuz, buyurun.

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de öncelikle sunumları için değerli bürokratlarımıza çok teşekkür ediyorum.

Ben kendi yorumumu katmadan direkt soru soracağım sadece, kısa kısa.

Kahramanmaraş ve Siverek olaylarından sonra okul güvenliğine ilişkin risk analiz sistemi güncellendi mi? Bu, birinci sorum.

Emniyet ve Jandarma birimlerince okul çağındaki riskli çocukların erken tespitine yönelik özel bir çalışma yürütülmekte midir? Hangi aşamada?

Yine, sosyal medya üzerinden yapılan tehdit içerikli paylaşımlar hangi kriterlere göre değerlendirilmektedir? Telegram, Facebook, X ve benzeri platformlarda çocukları şiddete özendirilen gruplara yönelik yürütülen çalışmalar nelerdir?

Türkiye genelinde okul güvenliği standartlarını belirleyen ortak bir uygulama mevcut mudur, okul güvenliğiyle ilgili böyle bir standart uygulamaya geçirilmiş midir?

Risk düzeyi yüksek okullar hangi kriterlere... Arkadaşlar sordular, onu geçiyorum.

Okul çevrelerinde devriye ve güvenlik tedbirlerinin artırılmasına yönelik yeni bir planlama var mıdır? Bu olaylardan sonra tabii, Maraş ve Siverek olaylarından sonra soruyorum.

Yine, son olarak, riskli öğrenciler hakkında Emniyet, Millî Eğitim ve Aile Bakanlığı arasında veri paylaşımı hangi usullerle gerçekleştirilmektedir? Kurumlar arası koordinasyonu güçlendirecek yeni bir erken müdahale modeli planlanmakta mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkürler.

Sayın Mesut Doğan Bey, buyurun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Evet, ben de sunumlarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Aslında sorulması gereken soruları milletvekili arkadaşlarımız sordular ama her iki sunumda rakamlar ya da çalışmalar dikkatimi çekti, o nedenle merakımı gidermek için sadece bir soru sormak isterim. Çünkü hep beraber hem biliyoruz hem hissediyoruz ki hem ülkemiz için hem gençliğimiz için hem çocuklarımız için en büyük tehlike ve en büyük sorunlardan biri uyuşturucu bağımlılığı, madde bağımlılığı. Hatta hatırlatmakta belki de fayda var, sekiz ay önce eski İçişleri Bakanımız Bütçe Komisyonunda yapmış olduğu sunumda bizimle rakamlar paylaşmıştı, o rakamlar ki bizi dehşete düşürmüştü; vermiş olduğu 2 rakamı hatırlatmak isterim, demişti ki: "Benim Bakanlığım süresi içerisinde yani üç-üç buçuk yıl içerisinde Türkiye'de 216 ton uyuşturucu yakaladık, akabinde 248 milyon adet de madde yakaladık." Ki ben sadece yakalananlarla da özdeşleştirmiyorum olan tehlikeyi çünkü Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Masası diyor ki: "Bir ülkede yakalanan uyuşturucunun toplamı o ülkede var olan toplam uyuşturucunun en fazla yüzde 10'u ile yüzde 20'si arasındadır." Bu denklemi kurduğumuz zaman Türkiye'de yakalanan uyuşturucularla var olan, toplamı 2 bin ton demektir. Yani Türkiye'de 973 ilçe olduğunu düşünürsek her ilçeye ortalama 2 ton uyuşturucu düşer. 248 milyon maddeyi de aynı denklemde ortaya koyarsak 2 milyar madde eder. Niye bunu tekrar hatırlatma ihtiyacı hissettim? Şimdi, Şanlıurfa ve Siverek'te yaşanan o olay sonrasında hem Jandarma Komutanlığımız hem Emniyet Müdürlüğümüz yaptıkları operasyonlarda yapılan çalışmaların sonucunu ifade ettiler, ikisinde de aynı şeyleri görüyorum; yakalanan silah, tüfek, tabanca, telefon, fişek ama hiç uyuşturucu yok yani yakalanamadığı için sevinelim mi, yoksa onu koyma ihtiyacı mı hissedilmedi? Merak ettim, öğrenmek isterim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum.

Evet, son, İrfan Bey, siz de kısaca sorunuzu sorun lütfen.

Buyurun.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum tüm katılımcılara.

Terörle Mücadele Daire Başkanlığımızın aşırıcılıkla, radikalleşme konusuyla birkaç kelam etmek isterim. Tabii ki aşırılıktan radikalleşmeye geçiş sürecini siz de belirtmişsiniz, işte PKK gibi, FETÖ gibi, DEAŞ gibi, DHKP gibi. Biliyorsunuz, bunların bir kısmı dersaneleri kullandı, okulları kullandı; bir kısmı kültür merkezlerini kullandı. Aslında baktığınızda normal, sosyal hayatın gereği gibi ama bu gençler bu radikalleşmeye meylettiler. Siz diyorsunuz ki: "Diyanet İşleri bu Selefi tekfircilikle mücadele etmeli." Zaten adamlar Diyanetin söylemlerine karşılar yani Diyanet bu işi halletse, bu tür radikalleşme, aşırılık olmayacak yani sorun başka yerde. Onun dışında Emniyet bunun ön şeyini alabiliyor mu? Binlerce, yüzlerce dernek, vakıf, cemaat, tarikat var; bunların radikalleşme eğilimlerini de tespit edip öngörebilecekler mi? Bugün onlar da piyasada, bir bakıyorsunuz ki o söylemlere yakın söylemler ifade eden gruplar var. Muhakkak bana göre Emniyet özellikle radikalleşme eğilimini bir standardize etmeli ve bunların toplumdaki takibini yapmalı. Sonuçta, biliyorsunuz, güneydoğuda Hizbullah diye bir olgu oluşmuştu ve bunlar bir kitapçada başlamıştı. Yani dolayısıyla elimizdeki mevcut yapıların da muhakkak buna evrilebileceğini görerek Emniyet muhakkak bunlarla ilgili standart birtakım tespitler yapmalı. Şimdi, biz yapıyoruz, işte, okullarımızda değerler eğitimi veriyoruz yani muhakkak içinde iyi şeyler var ama bunların da takiplerinin gerektiğine inanıyorum. Yine aynı şekilde, dediğim gibi, kültür merkezlerindeki "Halay çekiyoruz." şeyiyle veya çocuklarımızın nasıl bir aşırılıktan radikale evrildiğini gözlemliyoruz ve bunları ben bir tıp doktoru olarak gerek dinî gerek etnik gerek sol söylemin radikal çocuklarıyla hasta olarak karşılaştığımda neredeyse tedavi edilemez hâle geldiklerini -ortaokulda- yaşadığım için bunun tedbirini gerek aile gerek Emniyet gerek okul üçgeninde önceden tedbir almak şartıyla yapmamızda fayda var.

Ve en sonunda da ki tabii ki sihirli cümle, eş güdüm ve koordinasyonun iyi olması gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, şöyle yapalım: Sayın Genel Müdürümüz önce ben size söz vereceğim. Eğer gerek duyarsanız arkadaşlarınıza yönlendirebilirsiniz, tekrar ediyorum, kısa kısa cevaplarımızı alalım ama bütün cevapları yazılı olarak sizden istiyoruz. Ondan sonra da Komutanım, size söz vereceğim.

Evet, Sayın Çorumlu, buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Sayın Başkanım, en son, Sayın Vekilimizin sorusundan başlayarak geriye doğru gideyim. Verebildiklerimin bir kısmını vereyim çünkü bir kısmı teftiş yani soruşturma konusu olduğu için, o soruşturma, mülkiye müfettişimizin ve Emniyet müfettişimizin soruşturma raporu bitmeden ona bizim girmemiz çok doğru olmaz, onlara cevap vermeyeceğim.

Şimdi, Sayın Vekilimizin sormuş olduğu radikalleşmeyle ilgili "Emniyet, Jandarma konuyu takip ediyor mu, diğer grupların hepsini?" diye. Evet, ediyoruz. Nereden biliyoruz? Çünkü yarın 15 Temmuz... Türkiye'de radikalleşmeyi, FETÖ'nün radikalleştiğini en iyi Emniyet raporlamıştı, en iyi Emniyet uyardı; radikalleştiğini görmüştük ve söylemiştik ve neticede sadece FETÖ'cüler değil, diğer grupları da söylüyorsunuz, onları da takip ediyor Emniyet ve Jandarma. Yani aşırılık ve radikalleşmenin devlete karşı ciddi bir tehdit ve tehlike hâlini oluşturabileceğini düşündüğümüz ihtimalleri dahi takip ediyoruz. Bu yönden rahat olun efendim, ona cevap vermiş olayım.

Sayın Vekilimin sormuş olduğu bir soru var, orada rakamlarda bir sıkıntı var. "Yakalanan oranın 10 katını uyuşturucu olarak hesap edin." diye bir şeyi var yani bu nereden çıktı bilmiyorum ama...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Dedim ki: Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Masasının bir tespiti var, diyor ki: "Dünyanın herhangi bir ülkesinde yakalanan uyuşturucunun toplamı..."

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Mesut Bey, mikrofonunuzu açayım, Mesut Bey, bir saniye...

MESUT DOĞAN (Ankara) - "...o ülkede var olan toplam uyuşturucunun en fazla yüzde 10'yla yüzde 20'si arası olabilir." Bu onların öngörüsü, Birleşmiş Milletlerin verisini söylüyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Bu, bizi çok kapsamıyor Sayın Vekilim, rahat olun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - İnşallah.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Avrupa'da çünkü yakalanmıyor. Bizim yakaladıklarımız Avrupa güzergâhına giden uyuşturucular. O yüzden de bizim yakalama oranımız yani uyuşturucu yakalama oranımız aslında polisin ve jandarmanın başarısı. Buradan yana rahat olun yani o 10 katı daha var...

MESUT DOĞAN (Ankara) - 248 milyon madde yakalanan...

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Ya, bu biraz uçuk bir rakam.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ali Bey verdi, ben değil.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Hayır, verdiği rakam doğrudur Sayın Bakanımızın da. Yani "O kadar daha var." demek çok fazla olur. Bu, belki Avrupa ülkeleri için geçerli olur ama bizim uyuşturucuyla ilgili mücadelemiz Avrupa'nın bile takdir ettiği bir mücadele şekli. Yani hepiniz de biliyorsunuz, o yüzden bizde bu 10 katı falan ihtimali hemen hemen yok gibi yani o yönden de rahat olun efendim.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Burada paylaşılmama nedeni ne? Gerçekten yakalanmadığı için mi, sevineceğimiz bir durum mu? Aslında öğrenmek istediğim o benim. Burada o veriler de yok.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Evet, ona da geleceğim.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Özür dilerim...

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Buyurun Sayın Komutanım.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Özür dilerim, sözünüzü kestim.

Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Bu toplantının konusu uyuşturucu olmadığı için bu rakamları vermedik, verebiliriz; bu zaten hem Bakanlık paylaşımlarında veriliyor hem de yıllık değerlendirmelerde Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda bunlar veriliyor, verilmeme gibi bir durum yok.

Rakamlarla ilgili, yakalanan rakamlarla ilgili söyleyeyim: Gerçekten çok ciddi bir narkotik mücadelesi yapılıyor. Ülkemizde yapılan bu mücadele tüm Avrupa ülkelerinden daha fazla yakalamayla sonuçlanıyor. Bir şey daha ifade edeyim: Ülkemizde üretilen uyuşturucu sayısında ciddi bir azalma var, dışarıdan çok daha fazla -bu iş kârlı bir iş olduğu için- eskiye nazaran çok daha fazla giriş başladı, onlarla ilgili de çok ciddi tedbirler alıyoruz. Yakalamaların bu kadar çok olması, tonlarla ifade edilmesi... Hemen sınır hattında yakalanıyor bunların büyük çoğunluğu, tonlarla ifade edilmesi ondan kaynaklanıyor.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Başkanım, ben burada bir şeyi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Mesut Bey, açayım mikrofonu tabii.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Açmanıza gerek yok.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yok yok, kayıtlara geçsin Mesut Bey.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ben burada bir suçlamada filan bulunmadım, bir savunma ihtiyacı da hissetmeyin. Sadece böyle bir rakam paylaşılmadığına göre elinizde var ama gerek mi görmediniz diyorum.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Paylaşabiliriz.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Çünkü gerçekten yakalanmadıysa iyi bir şey anlamında sordum zaten.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Sayın Vekilim, zaten hem Bakanlık açıklamalarında hem operasyonel açıklamalarda sürekli açıklıyoruz, yıllık totalini de veriyoruz. Hiç saklamak gibi bir durumumuz yok. Hadiseyi bütün çıplaklığıyla hem Bakanlığımız paylaşıyor hem de zaman zaman yapılan operasyonları başsavcılıklarımız ya da il valiliklerimiz açıklıyorlar hem dönemsel, güncel, haftalık, aylık, yıllık; bu konuda bir saklama durumu yok, bir gizleme durumu yok. Buraya getirmememizin sebebi konuyla alakası olmadığını düşündüğümüz içindi, bilseydik getirirdik.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, Sayın Genel Müdürüm, devam edin siz.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT ÇORUMLU - Sayın Başkanım, diğer sorulardan not aldıklarına cevap veriyorum, en önemlisi "Eş güdümde bir sorun mu var?" şeklinde bir soru genel olarak geldi. Eş güdümde bir sorun yok, bundan sonra da daha da güçlenerek devam edecek zaten bu.

Yine "Risk analiz değerlendirmeleri tekrar gözden geçirilebilir mi?" diye birkaç sayın vekilimizden soru geldi. Geçirilebilir, evet yani Jandarma ve Emniyet hemen hemen ortak şekilde buna kriter koymuş ama bundan sonra geçirilmeyecek, değiştirilmeyecek diye bir şey yok, geçirilebilir ama bunlar üzerinde çok düşünülmüş kriterler.

Vekilimin sormuş olduğu sorular zaten bütün bu Komisyonun, yani bütün soruların aslında hepsini kapsıyor, onlara yazılı olarak veya Başkan Yardımcımızın sorularına yazılı olarak cevap vereceğiz, diğerlerine de vereceğiz ama çok detaylı...

Onun haricinde "Maraş ve Urfa'yla ilgili ihmal var mı?" sorusu çok geldi, buna tekrar cevap veriyorum. Yani müfettişlerin raporu bitti bildiğim kadarıyla, o da açıklanır zaten, orada cevap bulunabilir.

Diğer konularda da şu anda ekleyeceğim bir şey yok. Komutanımıza ben sözü vereyim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Komutanım, buyurun.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Öncelikle bir konuyu açıklığa kavuşturmam lazım. Bütün vekillerimizin hemen ortak sorusu, bu risk değerlendirmesiyle ilgili konu. Bununla ilgili "Yeni bir durum var mı yani güncelleme yaptınız mı?" diye çok haklı bir soru. Şimdi, Emniyet ve Jandarmanın okul risk değerlendirmesi, bütün kriterler hemen hemen, tamamen birbirine benzer, aynı denecek kadar. Sadece istisnai olarak o yörenin, coğrafyanın, o bulunulan mekânın asayiş durumundaki küçük farklılıkları var; o anlamda bir farklılık yok. Ancak bir şeyle karşılaştık: Evet, biz bir risk değerlendirmesi yaptık, Emniyetimiz de aynı şekilde ve bu risk değerlendirmesi içinde mesela meydana gelen hadiselerle ilgili okulların bizim değerlendirmemizin içinde riskli olmadığı sonuçlarıyla da karşılaştık; bu da doğru. Bu hadiselerden sonra bir şey ortaya çıktı ki okul içi risk değerlendirmesi de yapılması gerekiyordu.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok doğru, evet.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Millî Eğitim Bakanlığımız bunu başlattı. O yüzden Millî Eğitim Bakanlığımızın da sunumu olsaydı çok daha somut olacaktı. Şimdi, müşterek, okul içi ve okul dışını aynı yazılımla, Millî Eğitim Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı beraberce bütün okulların risk değerlendirmelerini yeniden yapmaya başladık. Biz kolluk olarak dış bölgenin asayiş durumundan başlayıp sosyal çevre alışkanlıkları vesairelere girmişken okul içindeki öğrencilerin durumu, öğretmenlerin durumu, sayısal olarak öğrenci sayısı falan gibi veriler de var. Bunları da Millî Eğitim Bakanlığımız girmeye başladı ve şu gün itibarıyla bunun yüzde 75'ini tamamladık. Önümüzdeki öğretim yılına bu yeni risk değerlendirmeleri yapılmış olarak gireceğiz. Bu konuyu özellikle bir vurgulamam gerekiyordu.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ederiz.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Şimdi, tabii, bir suçun mutlak olarak engellenmesi ütöpik yani dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey söz konusu değil, bütün suçun engellenmesi. Biz olabilen bütün imkânlarımızı bu suçların önlenmesine, önleyici tedbirlere hasrediyoruz. Bu konuyla ilgili açıklamalarımızda da değindik bunlara ama rakamsal konuları Komisyonumuza tamamıyla ileteceğiz. O anlamda da milletvekillerimizin soruları cevaplanmış olacaktır.

Silahlar konusunda, evet, farklı kurumların farklı silah edinme şeyleri var, hatta sivil vatandaşların silah edinme konusu var. Bu konuyla ilgili biz yaptığımız operasyonlardan çıkardığımız sonucu Bakanlığımıza sunduk, bir çalışma içindeyiz. Şu anda öncelik almış bir şey değildi, belki bu hadiseler dolayısıyla öncelik alabilir. Silah sayısının sınırlandırılması, kaç tanesiyle sınırlandırılacağı, bunlar uzun tartışılması gereken konular. Biz Jandarma Genel Komutanlığı olarak kendi personelimizi 3 silahla sınırlandırdık, 3 silah dışında silah edinme şeyi vermiyoruz ancak sivil vatandaşlarımızın durumu biraz daha farklı. Bu konudaki çalışma daha tam oturmadı veya sonuca erişmedi ama bununla ilgili de bir çalışma var; vekillerimize bunu da bir arz etmek istiyorum.

Dijital paylaşımlarla ilgili bir konu var. Yani bu dijital dünya, malumlarınız, karanlık bir dehliz ama bununla ilgili hem Siber Güvenlik Başkanlığıyla hem Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla hem kendi içimizde siber olaylara müdahaleyle ilgili yeni oluşumlar içine girdik, siber devriye merkezleri kurduk yirmi dört saat esasına göre çalışan. Tabii, bunların birtakım kaynak, kod kelimelerle yakalanma durumları var ama bu işlere girenler de tamamen kapalı platformlarda, şifreyle girilebilen, referansla girilebilen kapalı platformlarda, özellikle Telegram gibi kapalı platformlarda bunlar söz konusu olabiliyor. Bizim arkadaşlarımızın bütün gayretleri, bu tür şeylere referans bulup girebilmek, içine nüfuz etmek üzerine çalışmalarımız. Bunların ancak bu kadarını ifade edebilirim, daha ötesine teknik konular olduğu için benim de teknik şeyim yetmez ama arkadaşlarımız bu konuda çok ciddi bir çalışma içindeler.

Bu rakamsal, veri tabanlarıyla ilgili rakamsal konuların hepsini Sayın Vekillerimizin taleplerine göre vereceğiz.

Onun dışında, mevsimlik tarım işçileriyle ilgili bir sorumuz vardı. Bu mevsimlik tarım işçileriyle ilgili bir yazılımımız var. Bunları çıktığı yerden, çıktığı ilden vardığı ile, ilgili kolluk birbirine bilgi vererek takip ediyor. Bir tek şeyimiz var: Ailelerin çocukları hayata hazırlamayla ilgili hassasiyet içeren bir konu var. Oraya müdahale etmeden, çok girmeden çocukların okul durumlarını da takip etmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyoruz.

Hasan Bey, siz bir şey mi söyleyeceksiniz? Lütfen, kısa yapalım.

Buyurun.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Komutanım, söylediğiniz bir konu da "okul içi değerlendirme, okul dışı risk değerlendirme" dediniz ya, orada âcizane kendimce uyarıda bulunmak isterim. Okul içi ile okul dışını keskin ayırmamak gerekir. Okul içerisinde tabii, her okula kolluk gücü bırakamayabiliriz, bulunduramayabiliriz.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Efendim, ayırma değil o. Belki yanlış anlaşıldım, onu hemen düzeltiyim.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Estağfurullah.

"Millî Eğitim Bakanlığı kendi okul içi değerlendirmesini yapacak, risk değerlendirmesini." diye anladım ben.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Millî Eğitim Bakanlığımız iç değerlendirilmesini yapıyor. Bu iç değerlendirme içinde dikkat çeken çocuklar, hassasiyet arz eden çocuklar, alışkanlıklar, sosyal medya kullanımları...

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Bunları anlıyorum, bunlar doğal fakat Millî Eğitim Bakanlığının yapamayacağı iç değerlendirmede -yani suça sürüklenen çocuk, sabıkalı çocuk- diğer çocukları korumak adına sistemin; Emniyet, Jandarma ve Millî Eğitimin korele olması, o çocukların bilgisini gerekirse PDR uzmanına yönlendirmek açısından ya da öğretmenin sıkı takibi açısından sistemin konuşulması lazım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Hasan Bey, kayıtlara geçti.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Yazılım tek, biz değerlendirmemizi oraya girdik, Millî Eğitim de giriyor, sonuçta iki taraf paylaşıyor. Aynı ayrı yapılan bir şey değil aslında, müşterek yapılan bir şey.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Hasan Bey, Emniyetin okullara çok fazla şey olarak girmesi de tartışılmalıdır, değerlendirilmelidir. Onun için onlarla ilgili Komutanım bence son derece cevabı verdi.

Evet, siz Emniyetimize ve Jandarmamıza çok teşekkür ediyoruz. Şahsınızda bütün kurumlarımıza başarılar diliyoruz.

Sizler çıkabilirsiniz veya kalabilirsiniz, mahzuru yok, kalmak isteyenler değerlendirilebilir; bu anlamda da bizim açımızdan bir problem yok.

Şimdi, Özel Öğretim ve Rehberlik Genel Müdürü Mustafa Otrar Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

IV.- SUNUMLAR (Devam)

4.- Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Mustafa Otrar'ın, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta okullarda meydana gelen olaylar bağlamında gerçekleştirdiği faaliyetler hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Efendim, Mustafa Otrar, Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü. Millî Eğitim Bakanlığını temsilen başka birim amiri arkadaşlarımızla beraber buradayız. Benimle beraber yine aynı Genel Müdürlüğümüzden Genel Müdür Yardımcımız Serpil Altuncu Varol, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürümüz Mustafa Canlı, Teftiş Kurulu Başkanlığından Başkan Yardımcımız Sayın Soner Uluay ve Ankara İl Millî Eğitim Müdürümüz Sayın Murat Küçükali'yle beraber Millî Eğitim Bakanlığının mezkûr konu ve konularla ilgili hususlarda hem sizlerin yönelttiği soruları cevaplama noktasında -cevaplayabildiklerimizi- hem de özellikle Siverek ve Maraş olayları, Kahramanmaraş olayı bağlamında gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerle ilgili bilgi sunmak üzere huzurlarınızdayız. Öncelikle, hepinizi, sayın vekillerimizi, sayın Komisyon üyelerimizi ve kıymetli hazırunu saygıyla, muhabbetle selamlıyoruz.

Vâkıâ diğer birimlerimizin de konuyla ilgili hususlardaki hizmetlerde koordinasyonu bizde olduğu için öncelikle söz hakkını biz kullanmış olduk. Benim konuşmamı müteakiben Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürümüz Sayın Mustafa Canlı Beyefendi, hemen arkasından Teftiş Kurulu Başkan Yardımcımız Sayın Soner Uluay yine sizlere hitap edecekler alanlarının, birimlerinin hususlarını.

Sayın Başkanım, şimdi, konuşulan konular çok hassas konular, vaktimiz mahdut. Ben akademisyen kökenli bir bürokratım, eğitim psikolojisi doçentiyim. Uzun yıllar çocuk psikolojisi konusunda üniversitede, Marmara Üniversitesinde ders verdim. Konu teorik olarak da akademik olarak da yakın olduğum bir konu. O yüzden bazı hususları, müsaadenizle, bundan önceki bölümde konu olarak geçtiği için paylaşmak isterim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun, istediğimiz o zaten.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Bizim açımızdan konunun sarahate kavuşmasına belki biraz daha farklı bir açıdan katkı sağlayabileceğim ümidiyle bu hususu takdirlerinize ve müsaadelerinize sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun, buyurun, estağfurullah.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Aslında konunun karmaşılaşması ve izahının zorlaşmasını, metodolojik bir husustan daha ziyade, ele aldığımız konunun çok boyutluluğuna, çok değişkenliliğine bağlayabiliriz çünkü "İnsanlar neden şiddete başvurur, insanlar neden saldırganlaşırlar, insan bir başkasına neden şiddet nitelikli bir karakterde davranışla zarar verir?" diye sorduğumuzda karşımıza -bu çok önemli bir ayrıntı- sebep-sonuç ilişkisine indirgeyebileceğimiz bir yapı çıkmıyor yani "Şu sebeptir, bu da sonuçtur." diyebileceğimiz bir ilişkiselliği, nedenselliği üretemiyoruz. Aslında bu nedenselliği üretebilsek elimiz son derece rahatlardı. "Şunlar nedenler, şunlar sonuç, bunlara bakarak bu sonuçlar doğmasın diye bu nedenleri manipüle edelim." diyebilirdik ancak böyle bir durum söz konusu olmuyor. Ortaya koyabileceğimiz, şiddetle ilgili hususlarda özellikle -yine az önce sayın vekilimizin belirttiği üzere- hani bir korelasyon, bir ilişkisellikten bahsedebiliriz. Millî Eğitim Bakanlığımız da bu hususta yani bu ilişkisellik noktasında kendine yönelik, özellikle Genel Müdürlüğümüzün uhdesindeki hizmetlerde bir politika belirleme yolunda; bununla ilgili malumatları da az sonra sizlerle memnuniyetle paylaşacağım.

Söz konusu şiddet ve suçsa, bir kere, öncelikle tek nedene tek sonuç şeklinde indirgenebilirliği mümkün olmayan bir durumdan bahsediyoruz, bu elimizi zorlaştırıyor. Ben birkaç örnek vereyim: Akademik alanda "Bir insan niye şiddet uygular, şiddet davranışları sergiler?" diye baktığımızda, engellenmişlik buna sebep olabilir, pekiştirilmiş davranışlar, öğretilmiş davranışlar olabilir, başkalarından model olarak gözlemlediği davranışlar olabilir, şiddet döngüsünden kaynaklanan yani -ki bizim için önemlidir bu- daha önce şiddet görmüş veya tanıklık etmiştir, bunun akabinde ortaya çıkmış olabilir. Hatta, o kadar ki ya hormonlar bile... Tiroksin hormonunun biraz fazla salgılanması, bir insanın kolay alevlenmesi ve kolay, şiddet içeren davranışlar üretmesi için sebep olarak bile gösterilebilir. Bunların dışında, psikolojik bazı problemlerin, kişilik bozukluklarının, söz gelimi hani düşük yoğunluklu olsa da dürtüselliğin bir etken olduğunu söyleyebiliriz.

Ancak bu arada hemen şunu söylemeliyim: Az önce geçen bir konu olarak, ben şimdiye kadar öğrenme güçlüğünün şiddetin bir nedeni olduğuna dair hiçbir bulguyla karşılaşmadım; onu da arz etmek isterim. Ben böyle bir şey, çok böyle dolaylı, dolaylı yani milyonda bir ihtimal olabilir hani ama nedeni budur ya da nedenlerinden biri budur tespiti çok doğru gözükmedi.

Bütün bu koşullara rağmen yani karşılaştığımız hususlara rağmen şunu içtenlikle söylemek isterim: Hâlâ ülkemizin -hâlâ dediğim geçmişten beri böyle olduğunu düşünüyorum- en güvenli kurumlarının başında bence okullarımız geliyor. Şu konu edilen, maalesef, çok üzgünüm, bir sürü hani acı verici tabloyla karşılaştık. Karşılaştığımız tabloda bir problem olarak zikrettiğimiz hususların hiçbirisi okul kaynaklı değil. Mesela silah, okul kaynaklı değil. Okulda silahla ilgili bir şey öğretilmez ki. Daha çok okullar şiddetin taşındığı mekânlar olarak aslında görünüyor. O yüzden, biz bütün gücümüzle, biraz öznel bir yorumlamayla, aslında biraz kapital dünyanın, rekabetçi dünyanın veya işte, dizilerde gücün merkeze alınarak -her türlü gücü kastediyorum- ortaya konulan dünyanın yaralayıcı, realistik tablosuna okullar hâlâ idealistlik mekanizmalarla karşı koymaya çalışıyor. Millî Eğitim Bakanlığının hiçbir programında şiddet özendirilmez, hiçbir programında bununla ilgili en küçük bir ayrıntı bile önerilmez yani olan, disiplin mevzuatımız bağlamında cezai müeyyideye muhatap olur. Yani öğretmenlerimizin, öğrencilerimizin hiçbir davranışında bunu özendirecek bir tarafın olmasına müsaade edilmez, hiçbir şeyimiz yoktur yani bu konuda ama taşındığı bir yer olarak mücadele etmek zorunda kalıyoruz. Bu konuda yaptığımız şeyler çok fazla. Ben bir hususu daha önemine binaen söylemek isterim. Sonra birkaç istatistik veya çok rakamlara boğmadan "Ne yapıyoruz?" hususunda da bilgi vermek istiyorum.

Şimdi, konu vaka üzerinden olduğunda Kahramanmaraş, Siverek, İzmir, İstanbul gibi örneklerle örneklendirildi. Yaklaşık 18 milyon öğrencimiz var. Bu vakaların sayısı suç istatistiklerine girdiğinde, disiplin istatistiklerine girdiğinde şu kadar öğrencinin böyle bir durumda, şu kadar kişinin böyle bir durumda olduğuna dair sayıları üretebiliriz, sunabiliriz ama önlediğimiz, bu davranışa dönüşebilecek potansiyelde olmasına rağmen onlara sunduğumuz çeşitli hizmetlerle, ana başlık olarak eğitim, rehberlik hizmetlerinde dönüşmeyenleri yani engellediğimiz istatistiği yok elimde. Yani ben size şu kadarını engelledik diyemiyorum, karşılaştığımız vakalar şu kadar diyebiliyorum ama emin olunuz, rehberlik hizmetleri vasıtasıyla önlediğimiz -eğer bu bir istatistiğe dökülseydi- karşılaştırılabilirliği yoktur. Yani elimizdeki vakalar ile engellenmiş vakaların -hani elimde olmadığı için o sayıyı veremiyorum- karşılaştırma imkânı bile mümkün değil yani.

Biz şu açıdan bakıyoruz: Hem Millî Eğitim Bakanlığımızın geneli hem de özellikle bu konudaki görevlerimizde hem koordinatör hem de meslek icabı olarak faaliyet gösteren genel müdürlük, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak bilimsel koşullarda engellenebilirliği, önleyiciliği merkeze alıp, olmadan önce olmasın diye, ne yapılabilir diye bakıyor ve bunun için veri üretiyoruz. Elde ettiğimiz verilerde mantığımız şu: Neyle ilişkili? Yani bir şiddet neyle ilişkili? Biraz sonra slaytları paylaşırım. Neyle ilişkili, neyle ilişkilendirebiliyoruz? Elimizdeki veriler neyle ilişkilendiriyor şiddeti, saldırganlığı, agresyonu deyip de ortaya koyduğumuz bütün manipülatif değişkenlerle önleyici hizmetler sunmaya çalışıyoruz. Mesela, bağımlılığın böyle bir yordayıcı, tahminleyici özelliği var, bağımlılıkla ilgili mücadele ediyoruz. Şiddet döngüsüyle ilgili böyle bir ilişkisellik var, oraya müdahale ediyoruz. Efendim, sağlıklı kimlik gelişimiyle ilgili ve vaka örneği olarak hani ne varsa, devamsızlık oradan... Ancak şunu da söyleyeyim: Mesela ilginç bir örnek olabilir; Kahramanmaraş örneğindeki vakada çocuğun başarı durumu çok iyi. Bakıyoruz, çocuğun devamsızlık sorunu yok. Anne-baba eğitimi falan, anne-baba gayet eğitilmiş. Yani bu durumda, bu bizim en başta tahminlenebilme açısından tek nedene indirgeyememeye de bir örnek oldu. Fakat bizim yaptığımız şey, olası risk faktörlerini bilimsel zeminde -hani ne konuşursam- eylem olarak Genel Müdürlüğümüzde ne yapıyorsak "Bunu neden yaptın?" sorusuna bir araştırma verisiyle, bir bulguyla hemen karşılıklı, mukabelede bulunabilirim. Verileri topluyoruz ve bu noktada yapacağımız en iyi şey her neyse; çocuk, aile, veli, efendim, çevre, böyle bir ayrıma gitmeksizin herkese ulaşmaya çalışarak çeşitli yayınlarla, programlarla, eğitimlerle bunu önlemeye çalışıyoruz. Eğitim alanında ana misyonumuz önleyiciliktir.

Şimdi, çok az bir zamanım olduğunu biliyorum, o yüzden müsaade ettiğiniz müddetçe hemen böyle hızlıca sunacağım hani sıkıcı olmak da istemem. Bir mevzuatımız var yani bütün yaptıklarımızın bir mevzuat arka planı var, bunları listeledim. Bunların içerisinde doğrudan şiddetle, ihmalle, istismarla ilgili olanlar var; bazıları doğrudan, bazıları dolaylı olarak ilgili. Bir örnek olsun, mesela Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği. Mesela, Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği. Mesela (2024/56) sayılı Okullarda Şiddetin Önlenmesi Genelgesi, Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Yönergesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Etik Yönergesi gibi irili ufaklı yani hiyerarşik olarak kanun metninden, yönetmeliğe, genelgeye kadar bu konuyla ilgili mücadelemizi sürdürüyoruz. Bunu yaparken sahada en fazla destek aldığımız... Bütün öğretmenlerimiz bu arada rehberlik hizmetlerinin bir parçasıdır. Rehberlik hizmetleri sadece rehber öğretmenlerin işi falan değildir. Rehberlik hizmetleri organizasyonel bir hizmettir yani bir sınıf öğretmenin de bir okul müdürünün de mevzuatta, meri mevzuatta yeri olan, tanımı olan, açıkça ifade edilmiş görev ve sorumlulukları vardır. Rehber öğretmenler bu konudaki profesyonel yetkinlikte olan kişilerdir. Hani bu sayıyı zikreleyim. Rehberlik hizmetleri bütün okullarda verilmekte, bir de bağımsız kurumlar olarak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı rehberlik ve araştırma merkezleri tarafından icra edilmektedir. Toplamda 303 tane rehberlik ve araştırma merkezimiz var ki kriz olduğunda hem akut hem posttravmatik diyebileceğim bir senaryoda olaya müdahale eden, edebilecek yetkinliği olan, mesleki yetkinliği olan yaklaşık olarak 44 bin; 44.204 şu anda görevde olan rehber öğretmen, psikolojik danışmanımız var. Bunlar 303 RAM'da ve diğer eğitim kurumlarımızda, okullarımızda görev yapıyorlar. Bu önemli olabilir Sayın Başkanım, değerli vekiller; bu 44 bin rehber öğretmenimiz, psikolojik danışmanımızın yaklaşık olarak 14 bini psikososyal hizmetler konusunda, destek konusunda eğitilmiştir. Özellikle 6 Şubat depreminden sonra -Allah bir daha göstermesin, böyle acı imtihanlarla imtihan olmayalım- bu 14 bin öğretmenimizin büyük bir kısmı sürece dâhil olmuşlardır. Bunların da yaklaşık olarak, bu 14 bin rehber öğretmenimizin, danışmanımızın yaklaşık olarak 4.900'ü ileri düzeyde psikososyal krize müdahale yetkinliğine sahip olan arkadaşlarımızdır. Hem Siverek'te hem Maraş'ta o arkadaşlarımız hem il merkezindeki kriz komisyonlarında hem ulusal destek hizmetleri, bu konuda ileri eğitimi olanlar sürece dâhil olmuş ve -yine istatistikleri slaytlarda paylaştım- son derece yetkin hizmetler vermişlerdir.

Önleyicilik anlamında ben bazı hususları, hani ne yapıyoruz diye... Bütün derdimiz olmadan önce olmasın diye bir şeyler yapabilmek ve 18 milyon öğrenciye... Bu arada bir hususu daha önemine binaen zikreleyim. Yani istatistiklere, özellikle suç istatistiklerine bakıldığında, hani mesela cinayet ve cinayete teşebbüs yüzde kaçtır, hüküm giyen veya teşebbüste bulunan ya da

psikiyatrik olarak Türkiye'de tanı alan kişilerin ya da bir psikiyatrik tanı grubuna dâhil olan kişilerin oranı popülasyon içerisinde yüzde kaçta tekabül eder? Bu konuda muhtelif rakamlar var. Psikiyatri için yüzde 14 ile yüzde 19 arasında bir rakamı telaffuz etmek mümkün. Eğer öğrenci gruplarımız içerisinde de evrenin, popülasyonun dağılımının tipik olarak yansıdığını varsayacak olursak büyüklüğünün nasıl bir şey olduğu konusunda da oldukça geniş bir veri tablosu bize sunuyor.

Biz, rehberlik hizmetleri, Rehberlik İhtiyaçları Belirleme Anketi'mizle, kısaca RİBA'yla veri topluyoruz ve bunları, okullarımızda hangi önceliklerin olduğu, hangi rehberlik ihtiyaçlarının olduğu, bu bağlamda da hangi risk haritaları diyebileceğimiz hususlarda öncelik belirleyebileceğimizi ifade ediyoruz. Sayın Başkanım, bu hizmetler şiddeti yordayan değişkenler. Bunların da biraz sonra en azından birkaç tanesini sizlere takdim etmek isterim. Tedbir kararlarımız var ki dezavantajlı durumda olan, durumda kalan çocuklarımızın bu hususta desteklenmesini sağlayan psikososyal destek çalışmalarımız var. Bağımlılıkla mücadele ve özel ilgi gerektiren bireylere yönelik faaliyetlerimiz var ki -az önce zikredildi- sayın komutanlarımız buradayken işte, göçer ve yarı göçer ailelerle ilgili hususlar. Mesela bunlar da bizim ilgi alanımıza giriyor.

Bu noktada önemli olduğunu düşündüğümüz bir husus var; yine hem kayıtlara geçmesi anlamında hem kıymetli Komisyon üyelerimizin dikkatine sunma anlamında. Şimdi "şiddet" dediğimiz zaman biz yetişkinlerin algıladığı ile çocuklar arasında bu davranışların nasıl algılandığı konusundaki farklılıklar bile programlarımızda yer aldı. Desem ki işte bir sosyal medya hesabında -çok kullanmaktan hoşlanmasam da- "like"lamak diyorlar ya, mesela bilerek "like"lamadığına yaklaşık yüzde 20'si öğrencilerin "zorbalık" diyor. "Beni daha önce 'like'lamıştı ama sonra sildi." Yüzde 19 "Bu zorbalıktır." diyor. Şimdi, bana sorsalar, bunun bir zorbalık olup olmadığı konusunda, bu araştırma verisi elimde olmasa bir şey söyleyemeyeceğim ama biz bu tür araştırmalarla işte, nereye müdahale etmemiz ve hangi düzeyde nereye müdahale etmemiz gerektiği konusunda, hani yetişkinler böyle buyurdu anlamında değil de onların gözünden de bakarak empati kurma anlamında araştırma yapıyor, geniş kapsamlı araştırmalar, örneklem yeterliliği büyük olan araştırmalar, temsil yeterliliği iyi olan araştırmalarla buluyoruz.

Ben bir örnek olsun diyerek şiddeti yordayan değişkenler... Bulduğumuz araştırma sonuçlarına göre, mesela şiddeti önleme, şiddetin kendisi, akran zorbalığı, öfke yönetimi, olumlu davranış geliştirme, siber zorbalık, akademik başarı, duygu düzenleme, sosyal ve duygusal beceriler, problem çözme becerileri, bağımlılıkla mücadele gibi hususlarda yaptığımız onlarca fiili, basın, yayın, program, doğrudan öğretmen eğitimi, öğrenci eğitimi, veli eğitimi, bunlarla güçlü bir şekilde artırmaya çalışıyoruz.

Bir istatistik dökümü sunayım müsaadenizle Sayın Başkanım, bunlar büyük rakamlar: Mesela, sadece 2025-2026 eğitim öğretim yılında şiddeti önlemeyle ilgili 1 milyon 221 bin kişiye ulaşıldı; çocuk olarak bunlar, öğrencilerimiz. 226 bin veliye, yaklaşık 48 bin de öğretmene ulaşıldı. Akran zorbalığı, siber zorbalık; şu anda ekranda sizlere takdim ediyorum. Sadece bağımlılıkla mücadelede yaklaşık 7 milyon 200 bin öğrenciye, 502 bin veliye, 416 bin de yaklaşık olarak öğretmene bir eğitim sunduk, bir hizmet sunduk. Bunlar gözle görünür değiller ama işte o bahsettiğimiz, şiddeti önleyen, şiddetle ilişkili olup da oraya müdahale edersek en azından sayıyı azaltma, sayıyı baskılama, sapma eğiliminde olanlar için daha bir regüle edici, düzenleyici bir hizmet sunma açısından faaliyetler sergiliyoruz.

Tedbir kararlarına ait de yine bu sene, 2025-2026 öğretim yılında çıkardığımız 14 modüllük bir setimiz var. Bunun içerisinde hemen başlıkları da arz edeyim: Mesela, hak ve sorumluluklar, zorlu yaşam olaylarına duygu düzenleme, şiddet davranışı modülü, bilinçli teknoloji kullanımı, güvenli ilişkiler, madde bağımlılığı gibi tedbir kararlarını, danışmanlık tedbiri kapsamında ele aldığımız birçok faaliyeti modül kapsamına aldık. Yine, özellikle bu konuda, mağdur diyebileceğimiz -bu kavram da terminolojik bir kavram, daha dikkatli kullanmam gerektiğini düşünerek hareket ediyorum- adalet sistemi içerisindeki çocuklara nasıl yaklaşalım? Bununla ilgili bile yani çocuğun ali menfaatlerini, yüksek menfaatini korumak anlamında bununla ilgili bile öğretmenlere yönelik, hatta dolaylı olarak anne-babalara da yönelik bir mevzuat, bir içerik oluşturduk. Yani şiddeti önlemeyle ilgili bizim bütün gayretimiz; şiddet olduktan sonra, bir travma olduktan sonra ne yapalım değil. Oraya hazırlıkla yalnız Sayın Başkanım, orada tevazu gösterecek bir durumum yok, gerçekten hazırlıkla. Ya, Allah göstermesin ama bir şey olduğunda... Mesela Kahramanmaraş, biz iki buçuk saat içerisinde oradaydık, 50 kişiyle oradaydık ve bunların hepsi psikososyal destek açısından, krize müdahale açısından etkili isimlerdi. Bir gün sonra Türkiye'nin muhtelif illerinden bu konuda ileri düzey, süpervizyonu olan, vaka görmüş olan yani daha önce ekstra deneyimi olan 20 kişiyi daha oraya ilave ettik. Yani verdiğimiz hizmetler de öyle az buz, palyatif, durumu idare eden hizmetler değil; doğrudan etkili hizmetler sunduk. Bunu yaparken çocukların öğretmenlerine, arkadaşlarına, hatta maalesef kaybettiğimiz ya da yaralanmış çocuklarımızın oturduğu sitelerdeki komşularına bile biz bu desteği sunduk. Yani bu konuda yetkinliğimizi sonuna kadar kullandık ama bizim yetkinliğimizi kullandığımız asıl husus, bir problem olduktan sonra "nasıl yapalım"dan ziyade, orayla ilgili iyi durumdayız ama bütün gücümüzü oraya değil, önleyici hizmet olarak ne sunabiliyoruz noktasına odaklıyoruz. Bu konuda grupta çalışmalar, öğretmene yönelik bireysel müdahale programları, aileye yönelik programlar, yaşı küçükse hikâyeler yoluyla bireye ulaşma, efendim, varsa desteğe ihtiyaç, videolar yoluyla izlettirerek ulaşma yani farklı sosyodemografik yapılarla sahip çocuklarımızın da ailelerin de ulaşabileceği, anlayabileceği bütün içerikleri sunduk. Onlarca projemiz var yani önleyicilik anlamında gerçekten çok yoğun bir çaba sarf ediyoruz. Bakanlık bu konuda -tırnak içinde- harıl harıl çalışıyor. Burada dediğim gibi, bu mücadelenin, bu çabanın kaç kişiyi böyle bir durumda olmaktan koruduğuna ait bir rakam keşke ben de zikredebiliyorsa da gönlüm de rahatlasa ancak bu rakamı üretmem mümkün değil. Sadece karşılaştığımız vaka sayılarının 18 milyon içerisindeki oranı açısından bakıldığında mütevazı kaldığını ancak söyleyebilirim.

Bağımlılıkla ilgili mücadeleler, harita, risk haritaları, yaşam becerileri eğitimi gibi insanı hayatta tutmaya çalışan, yaşama sevincini -ramazanda iftar duasında geçer, yaşama sevinciyle ilgili bir ifade geçer, yaşama sevinci çok önemlidir- orayı destekleyen, ayakta kalmasını, baş etmesini, vazgeçmemesini... Yani bizim "baş etme stratejileri" diye isimlendirdiğimiz faaliyetler var, bunlarla ilgili faaliyetler sergiliyoruz. Hatta bunları "dezavantajlı gruplar" diye zikredilen özel eğitim grupları gibi, göçerler, yarı göçerler gibi gruplara da onlara mahsus, sırf onlar için hazırlanmış, onların durumu gözetilerek hazırlanmış faaliyetleri de programlarla hem anne-babalara, çocuklara hem de öğretmenlere yönelik olarak sunuyoruz.

Şimdi, müsaadenizle, ben bu faaliyetleri de -bu arada bu önemlidir- hani yaptık, geçtik; hayır, öyle değil. Mesela biz Siverek'te bu yaşadığımız hoş olmayan dramatik olayın ardından bir hizmet sunduk travma sonrası psikososyal destek programı ve

onun bileşenleriyle ilgili; arkasından da bunun ne kadar etkili olduğuna ait bir etki analizi yaptık. Şu anda panoda bu etki analizine ait bazı verileri sizlerle paylaşıyorum. Mesela, sosyal destek kaynaklarından memnuniyet yüzde 75, sosyal uyum yüzde 75.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Onları geçelim Sayın Genel Müdürüm, nasıl olsa görüştük.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Elbette Başkanım.

Yani biz yaptığımız şeyin de işe yarayıp yaramadığı konusunda da bir geri besleme yapıyoruz ki bir sonraki sefere nereye odaklanacağımız konusunda güçlü olalım. Kahramanmaraş olayında da aynı şekilde hareket ettik. Ben bunları dökümler hâlinde vermek... Yani burada slaytlarda var zaten.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bize doküman olarak verirsiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Elbette, slaytları burada bırakacağım zaten Sayın Başkanım.

Çok güçlü şeyler yaptık yani istemezdik ama olduğu zaman da elimiz kolumuz bağlı değildi. Var gücümüzle orada olduk, devlet orada oldu, Millî Eğitim Bakanlığı orada oldu, genel müdürlüklerimiz, genel müdürlerimizle beraber, birim amirlerimizle beraber orada olduk ve yaraları insani anlamda sarmaya da profesyonel anlamda destek olmaya da yönelik bütün faaliyetlerimizi icra ettik.

Ben, müsaadenizle, son istatistikleri paylaşıp sonra sizin bazı sorularınız vardı, onları not aldım; izninizle onlara cevap verip sunumumu sonlandıracağım hemen, en fazla bir iki dakika. Mesela sadece Kahramanmaraş'ta 70 psikososyal destek profesyoneli sürece dâhil oldu, bunun 20'si ileri düzey dediğim, uzmanlık düzeyi olan, 50 de yerelde olanlar. Bireysel görüşme sayımız bire bir psikoterapi etkinliği anlamında 1.158, psikoeğitim uygulamasına katılanlar 4.522, doküman paylaşımı 2.801, süpervizyon çalışması yani bu profesyonel desteği sunanlara daha iyi mesleki destek sunabilmek açısından onları güçlendirecek toplamda 104. Sevk ve yönlendirmek de sorularınızın arasında vardı, Sağlık Bakanlığı ve diğer bakanlıklarla iş birliği. Sevk dediğimiz, bazı vakalar bizim profesyonel hizmet alanımızı aştığında -Kahramanmaraş örneğindeki çocuğumuzun 2 defa sevk edilmesi gibi- sevk ediyoruz Sağlık Bakanlığına, 91 vaka. Çalışana Destek Programı yani orada profesyonel destek hizmeti verenleri güçlendirecek 70 ve ziyaret çalışmasında da -buna hastane, ev, hatta taziyeevi ziyaretleri dâhil, biz o günlerde hep oradaydık- 42 ziyaretimiz icra edilmiş oldu. Bunlar da yine Sayın Başkanım, istatistiklere girmeyeceğim ama hani hangi düzeyde verimlilik elde ettik, amacımıza ne kadar ulaştık sorusunun cevaplarıydı.

Şimdi, müsaadenizle, sizin sorduğunuz sorulara yönelik bazı bilgileri de paylaşıp ben konuşmamı, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürümüz Sayın Mustafa Canlı Beyefendiye arz edeceğim.

Bir kere, kurumlar arası iş birliği var mı, yapılabiliyor mu sorusuna evet, biz bu tür vakalarda hem suç hem de yaşam olayı anlamında, zor yaşam olayı dediğimiz psikososyal destek gerektiren kriz durumlarında hem Sağlık Bakanlığıyla hem Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla sürekli dirsek teması hâlinde beraber yol yürümekteyiz. Diğer taraftan, Çocuk Koruma Kanunu kapsamında bazı güncellemelere ihtiyaç duyduğumuzu da söylemeliyim, şöyle ki: Mesela, bugün çok gündeme gelen, işte "Önceden öngörülebilir miydi?" sorusu. Mesela, Bakanlık çocuğun dijital ayak izini takip edemez. O yüzden, Çocuk Koruma Kanunu kapsamında dijital ayak izini takip edebilecek bir üst birimin ya da bu sorumluluğu taşıyacak bir üst birimin bir kontrol ve koordinasyon birimi olarak oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz. Bunun içerisinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı olmalı; internet hizmetlerini sunan, düzenleyen, uluslararası bağlantıları güncelleyen bir Bakanlık olarak. Mesela RTÜK'ün, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının bunun içerisinde olması gerektiğini düşünüyoruz.

Diğer taraftan, biz onlarla bu dirsek temasımızı sürdürürken -özellikle Sağlık Bakanlığıyla- bizi bağlayan başka meri mevzuatlar var, ne gibi? Mesela KVKK var. Şimdi, biz anne-babaya uyarı gönderiyoruz, diyoruz ki: "Çocuğunuzun artık üst düzey bir sağlık..." Bizim Millî Eğitim Bakanlığında sunduğumuz hizmetler "sağlık" başlığı altında sunulan hizmetler değildir. Bizim verdiğimiz hizmetler çocuğun sağlıklı gelişimine destek olur ama tıbbi bir müdahale değildir. Tıbbi müdahalenin, Maraş örneğindeki gibi psikiyatrik müdahalenin gerekli olduğu durumlarda bunu bir üst kuruma, bu konudaki yetkin kuruma sevk etme sorumluluğumuz vardır. Mevzuatımız "Sevk et." der, sevk ederiz ama bundan sonra mesela çocuğun durumuyla ilgili bilgi istediğimizde karşımızda KVKK, hasta hakları gibi oradan veri almamıza engel oluyor demeyeyim, mevzuat gereği bize geri besleme sağlanamayan durumlarla karşılaşıyoruz.

Diğer taraftan, kolluk kuvvetlerine TCK'nin ilgili hükümleri gereğince zaten bizim bildirim zorunluluğumuz var. Yani bu tür vakalarla, benzer vakalarla, ihmal, istismar vakalarıyla karşılaştığımızda bunu kolluk kuvvetlerine bildirmek gibi mükellefiyetimiz var ve bunu yapıyoruz. Ancak kayıtlara girmesi açısından da şu önemlidir: Bu ihbarda bulunan öğretmenimizi koruyacak bir mevzuatımız yoktur. Ben, yirmi beş yıl, 25 tane, 25 dönem rehber öğretmen, psikolojik danışman mezun etmiş bir akademisyenim geçmişimde. Bana çok vaka geldi öğrencilerimden, diyor ki: "Ben artık korkuyorum; bir şey görüyorum, ihbar edeyim diyorum fakat beni kim koruyacak?" Mesela bu konuda bana göre, ruh sağlığıyla ilgili özellikle bir üst yasanın da, çocuk ergenlere özellikle koruyucu hizmetler sunacak bir ruh sağlığı yasasının da gerekli olduğunu ya da bunun ihtiyacı içerisinde olduğumuzu bizatihi yaşayarak gözlemliyorum.

Bir başka nokta, bir üst kurumdan bahsettim, KVKK'den de bahsettim, ihbarda bulunan öğretmenlerimizin durumundan da yine bahsettim. Dolayısıyla, özet olarak aslında söyleyeceklerimin büyük kısmını söylemiş oldum.

Bu önerilerimizin de şu bağlamda değerlendirilmesini arzuhal anlamında istirham eylerim: Sadece var olan mevzuatın içerisinde bir tür çevrim içi diyebileceğimiz faaliyetleri üreten değil, aynı zamanda kamu yararını gözetip "Daha nitelikli hizmet verebilmek için neye ihtiyaç var?" sorusunun cevabını da gerektiğinde ilgili birimlere arz ederek hizmetlerimizi sürdürüyoruz. Bize düşen görev, bundan sonra daha iyisini yapmaya yönelik çalışmaktır.

Hürmetle arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm. Gerçekten son derece somut, müşahhas tekliflerde bulundunuz, olayları da son derece iyi bir şekilde değerlendirdiniz. Tam da aradığımız sorularının cevabını buralarda arıyoruz, buralarda değerlendiriyoruz çünkü Kahramanmaraş olayında rehberlik hocaları bunu tespit ediyorlar, ilgili yerlere falan da

gönderiyorlar. Gerek kişisel verilerle ilgili gerek diğer olaylarla ilgili tam da bu çatıyı veya bu mekanizmayı bizim kurmamız gerekiyor. Burada da çocuğun üstün yararı...

Bir de yalnız Sayın Genel Müdürüm, şurada dikkatinizi çekmek isterim, bunu bizim milletvekili arkadaşlarımız da takdir edeceklerdir: Kahramanmaraş'ta eğer 2 yavrumuz tuvalete gitme gerekçesiyle üst kattan aşağıya inmemiş olsalardı... Teneffüsü beklemesi muhtemel çünkü telefonu koyuyor oraya, bütün hazırlıklarını yapıyor. Teneffüste bu olayı yaptığı zaman çok büyük bir katliamı düşünmekle karşı karşıyayız. Artık suça sürüklenen çocuk değil yani demin ben Emniyetle falan değerlendirirken de bunun üzerinde durmaya çalıştım yani aşırıcılık şeyinde kalan, büyük bir... Yani bunu da terör olayını da... Sadece ideolojik olarak falan da değil, başka bir şekilde, ister dijital terör deyin adına ister başka bir şey deyin, o şekilde değerlendirmek gerekiyor ama gerçekten ben, Sayın Genel Müdürüm, sizden ve sizin Genel Müdürlüğünüzden biraz daha olumlu neler yapılabilir -bir de hocalığını da yapmışsınız bu şeylerle ilgili- biraz daha somut şeylerle bize tekliflerinizi sunarsanız, bizimle paylaşırsanız son derece iyi olur diye düşünüyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Elbette Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bir de şuna dikkat edin... Mesela bunları belki diğer arkadaşlar falan söylerler, tamamen benim şahsi fikrim bundan sonraki söyleyeceklerim. Oradaki işte gelen çocuklarımızdan birisi diyor ki: "Biz onu bir usta zannettik yani bir tamirci zannettik." Gelen çocuk sabahçı, olayı yapan çocuk sabahçı; saçları uzun, kılık kıyafeti şey değil. Yani bu öğrenci, öğretmen kılık kıyafetleri falan konularında da genel bir şekilde... Şu anda cevap vermeyin çünkü öyle bir şey olursa ben arkadaşlarıma haksızlık yapmış olurum. Yani bütün bunların hepsinin birlikte değerlendirilerek bir şeye çıkılması gerekiyor. Orada tabii özel şeyler var yani Emniyetin psikoloğuna gitmek, olayı çözmesi başka bir yanlış, ondan sonra Sağlık Bakanlığı hastanelerine gittiği zaman o raporlar falan, bir sürü şeyler var ama sonuçta, ölen yavrularımız, şehit olan öğretmenimiz var. O nedenle, sizden, daha somut tekliflerle bunu oluşturmanızda ben fayda mülahaza ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sözü size vereceğim şimdi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Sayın Başkanım, bir cümle ilave edebilir miyim Kahramanmaraş'taki çocuğun durumuyla ilgili?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Çocukta bir kimlik problemi olduğunu, kimlik gelişimi...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Biliyoruz, biliyoruz onu, onlara girmedik ama sonuç itibarıyla... Mesela, demin yine bir değerlendirmelerde bulunuldu, başarılı bir çocuk falan. Hayır, öğretmenleri diyor ki -biz onları dinledik- "Çocuk ders dinlemiyor, çocuk derslerde uyuyor." Anlatabildim mi? Çocuğun sosyal ilişkileri yok, çevresel bir şeyleri yok ve rehberlik öğretmeni... Bunu da zaten ilkokuldakilerden beri rehber öğretmenleri tespit etmişler. Ama bir mekanizma çalışıp bunu tedavi edemiyor, bu işi çözemiyor yani anlatabildim mi bilmiyorum. Dolayısıyla bu çözümü yapabilecek bir mekanizmanın kurulması noktasında yüce Meclisin bu konuda gayret etmesi lazım. Onları biz biliyoruz, onları değerlendiriyoruz.

Evet, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürümüz Mustafa Canlı'ya söz veriyorum. Kendisinin konusuyla da zaten bu olay ilgili.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

5.- Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Mustafa Canlı'nın, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün bilgi ve iletişim teknolojileri ile siber güvenliğe yönelik öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik eğitim faaliyetleri ve yürüttüğü projeler hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YENİLİK VE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA CANLI - Sayın Başkanım, değerli üyeler; Genel Müdürlüğüm, Bakanlığımızın eğitim teknolojilerini sahada uygulama, öğretmen, öğrenci ve daha sonra dâhil edilen velilere hem dijital teknolojiler hem bunların eğitim uygulamaları konusunda, altyapı, üstyapı, eğitim ve içerikler konusunda görevlendirilmiş bir Genel Müdürlük. Hani, bugün buradaki temel bulunma sebeplerimizden biri, Sayın Bakanımızın talimatıyla 2024 yılının sonunda Genel Müdürlüğümüzün görev alanına, bilgi ve iletişim teknolojileri ve siber güvenliğe yönelik, öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik eğitim faaliyetleri ve projeler yürütülmesi görevi eklendi ve biz son bir buçuk senedir bu konutu sahada yoğun faaliyetler yürütüyoruz. Ama, Bakanlıktaki teknoloji çalışmalarına yönelik de bugün tartışılan bazı konularda temel birkaç bilgi arz etmek isterim.

Bugün sıkça tartışılan İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği protokolü 2022'de... Şimdi, bu protokole istinaden okullarımızın güvenlik derecelendirmesinde yüzde 75, o okul güvenlik puanı, İçişleri Bakanlığı kolluk tarafından belirleniyor, yüzde 25'i Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirleniyordu. Bu hâlen bu şekilde ve her sene eylül ve şubat aylarında illerde toplanan komisyonlar marifetiyle okullarımızın güvenlik derecelendirilmesi yapılıyordu. Burada Millî Eğitim tarafından puanlandırılan yüzde 25'lik kısmın içerisinde, okuldaki öğrenci sayısı, devamsızlık, disiplin durumu gibi konular o yüzde 25'in içerisinde; kolluk tarafındaki puanlamanın içerisinde okulun çevresindeki suç oranları, olay kayıtları, asayiş verileri, metruk binalar gibi okulun perimetre fiziksel güvenliği daha ağırlıklı değerlendirilen bir okul güvenlik derece modeli işletiliyordu ve bu modeli işletirken bizim sahada 762 okulumuz sürekli okul güvenliği tarafından izlenmekteydi güvenlik kameraları ve mobeseyle, 953 okulumuzda da sürekli güvenlik görevlisi mevcuttu. Şimdi, ilgili kurumlarımızla iş birliği içerisinde buradaki güvenlik modelini güncelliyoruz. Özellikle okul dışından değil içinden de gelebilecek tehditlerin buradaki derecelendirme puanlamalarındaki ağırlıkları güncelleniyor olacak.

Şimdi, bizim için kritik noktalardan biri, eğitimde bir öğrencimiz, bir öğretmenimiz var, okulumuz var ama bir sacayağı da aileler. Özellikle son üç senedir ailelerin çocuklarının eğitim süreçlerine daha yoğun bir şekilde katılması ve çocuklarıyla yakından ilgilenmesi konusunda çalışmalarını da Sayın Bakanımızın talimatıyla bütün Bakanlığın ilgili birimlerinin ortak çalışmalarıyla yürütmeye başladık ama dijital ortamda baktığımızda, bugün tartışılan konulardan biri, çocukların bu dijital teknolojiler alanında sosyalleşmesi

yani burada bir proje yapması, etkinlik yapması, bu konuda bir ürün geliştirmesi arkadaşlarıyla, evde tek başına bir cihazın, internetin başında kalmadan bunu bir gerçek dünya becerisine endeksli bir iş birliği faaliyeti içerisinde yürütmesi. Bizim de iki senedir yürüttüğümüz "GENÇTEK" diye bir çalışmamız var. Bu sene 62 ilden binlerce öğrencimizle beraber yaptık ve oyun tasarımı, e-ticarete, siber güvenlikten dijital sanata, yapay zekâdan açık kaynağa, dijital yürüyüş gibi pek çok alanda akran öğrenmesi modeliyle öğretmenlerimizin rehberliğinde öğrencilerimizin birbirlerine bu konuda iş birliği ve paylaşım yaparak dijital teknolojiler ekseninde sosyal faaliyetlerini artırmaya çalışıyoruz. Bunun yanı sıra, tabii ki TEKNOFEST'e katılan binlerce öğrencimiz oluyor, MEB Robot Yarışması'na katılan öğrencilerimiz oluyor. Harezmi Modeli'ni binlerce okulda işletiyoruz ve öğrencilerimizin grup çalışmasıyla birden fazla, 4 ila 5 öğretmenimizin katılımıyla gerçek dünya problemlerine teknoloji eksenli çözümler üretmesi gibi çalışmaları, öğrencilerimizin bu teknolojileri sosyal sorumluluk bilinci ve arkadaş ortamında kullanması için yaygınlaştırmaya çalışıyoruz.

Bir diğer ayağı, öğretmenlerimizin dijital alanındaki yetkinliklerinin artırılması. Bu alanda Avrupa Konseyinin dijital vatandaşlık eğitimiyle ilgili en yoğun çalışma yürüten ve en başarılı çalışma yürüten üyesi Türkiye. Bu konuda binlerce, on binlerce öğretmenimize eğitim veriyoruz. Bunun yanı sıra, yeni tamamladığımız Dijital Yetkinlik Eğitim Paketi'miz kasım ayında uygulamaya girdi. Kasım ayında ilk iki modülünü 957 bin öğretmenimiz burada aldı ve öğretmenlerimizin dijital becerilerini, yetkinliklerini de arttırmak üzere eğitim içeriklerimizi artırıyoruz. Bunun içerisinde Dijital Zorbalıkla Mücadele Kursu da var, Temel Siber Güvenlik Eğitimi de var. Bir olayla, bir vakayla karşılaştıklarında öğretmenlerimizin bilgi ve hazır bulunma düzeylerini artırmaya çalışıyoruz ama esas kritik nokta burada veliler. Şimdi, Bakanlık olarak velilerimizin özellikle çocukların eğitim süreçlerine -sadece siber güvenlik, dijital taraf değil- çok daha geniş bir şekilde katılmasına yönelik olarak pek çok faaliyeti son üç sene içerisinde yürüttük. Bunun içerisinde "Velivizyon" diye bir platform geliştirdik. Orada diziler, "podcast"ler, video içeriklerle beraber velilere eğitim içerikleri sunuyoruz ve bunların içerisinde, baktığımızda, Maraş olayından üç hafta önce RTÜK'e gönderdiğimiz ve yayınlanan bu kamu spotu tam olarak kendi odasında, dijital dünyada yalnızlaşan ve kafası karışan çocuklara yönelik velileri uyaran bir kamu spotuydu. Olaydan daha üç hafta önce göndermiştik.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Nerede yayınlandı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YENİLİK VE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA CANLI - RTÜK'e gönderdiğimizde onlar kanallara gönderiyor.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Doğru, gönderiyor ama yayınlandı mı? Mesele o zaten, yayınlanmıyor. Ben eski RTÜK üyesiyim. Biz geldik, karar alırdık RTÜK'te, kamu spotu gönder, yayınlansın. Niye biliyor musunuz? Her üst kurul toplantısında 20 tane kamu spotu kararı alındığı için, kanal da diyor ki: "20 taneyi nasıl yayınlayayım?" Aradan bir tane seçiyor, yayınlıyor.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Kayda geçsin bunlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Neyse...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Peki, devam edelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YENİLİK VE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA CANLI - Şimdi, aynı Velivizyon platformunda yine velilerin bu konudaki riskleri, tehditleri görüp bunlarla başa çıkmasına yönelik olarak Dijital Mecraların Etkin ve Güvenli Kullanımı Eğitim Modüllerini hazırladık ama bizim için zor olan kısım bunu velilere ulaştırmak. Bir sınıfın içerisinde bir öğretmenin önüne oturtmamız her zaman mümkün değil. Bakanlık olarak Turkcell'in BİP platformunda bir Okul-Veli Asistanı Kanalı hayata geçirdik. Okul-Veli Asistanı içerisinde velilerimizi sürekli ve düzenli, bu ve benzer konularda bilgilendirici içeriklerle haberdar ediyoruz.

Pek çok içeriğimiz var ama bir konuya daha değinmek istiyorum, bu da Bakanlığımızın ana bilişim sistemlerinden biri olarak devreye aldığımız Bakanlık Yönetim Sistemi. Bakanlık Yönetim Sistemi, Millî Eğitimin hem kendi içindeki hem de diğer kurumlarla iş birliği hâlindeki eğitime yönelik bütün verileri analiz edebildiği, öngörülerle birleştirebildiği ve raporlara dönüştürebildiği bir sistem. İçişleri Bakanlığımız, Sağlık Bakanlığımız, Çalışma Bakanlığımız dâhil pek çok kurumla burada servislerle entegrasyonlarımız mevcut ama Sayın Genel Müdürlüğün de bahsettiği gibi, kurumların özellikle kişisel veri ve özel nitelikli kişisel veriye yönelik veri paylaşımında yeni modelleri bu olaylardan sonra geliştiriyoruz.

Sayın vekillerim, bir konuya özellikle vurgu yapmak istiyoruz, o da burada en temel görev ve sorumluluğu olan alanlardan ve gruplardan biri aileler yani çocuk bizimleyken bizim okulumuzda, öğretmenimiz rehberliğinde, okul dışında hangi ortamdaysa o alanda bir yetişkin ya da çevre grubunda ama odasına çekildiğinde bilgisayarının ya da telefonunun başına geçtiğinde birkaç saat -kaç saatse- o alanda yalnız ve bu alanda onun rehberlik ya da gözetimiyle ilgili ailelerinin çok büyük bir sorumluluğu var ama özellikle Maraş olayında da yaşadığımız, gördüğümüz bir nokta şu ki aileler çocuklarının dijital dünyada ne yaptığını takip edebilecek ya da bilebilecek iki temel beceriye genellikle sahip değil. Biri, dijital beceriler yani çocuğun ailesi, çocuğun bilgisayarını çocuk kadar ya da en azından takip edebilecek kadar kullanmayı bilmiyor ve bu konudaki teknolojilere aşina değil ya da bir miktar teknolojik becerisi olsa dahi dil becerisi yani İngilizce bilmemesi bu konuda yine önüne bir engel olarak çıkıyor. Şu anda Türkiye'de en yaygın kullanılan iki platform Android ve iOS; hani kişisel bilgisayarlardaki Windows'un haricinde. Biz, Bakanlık olarak şu anda hem Apple hem Google'la bu alandaki onların ailelere sunduğu yazılımların Türkçe kolay kullanılabilirlik eğitimlerinin üretilmesi için çalışıyoruz ama şöyle bir noktayı tespit olarak Komisyonumuza sunmak istiyorum: Bir ailenin çocuğunu ya da çocuklarını dijital dünyada ne yaptığını takip edebileceği Türkiye'de ücretsiz, kolay kullanımlı, aylık aboneliği olmayan, İngilizce bilmeyen bir kişinin rahatça kullanabileceği bir yazılım yok. Bu alanda biz de hem Türkiye hem dünyadaki benzer uygulama örneklerini inceledik. Lisanslı aylık abonelikli uygulamalarda Qustodio ya da Google'ın Family Link'i gibi uygulamalar sadece belli uygulamaları belli düzeyde ailelerin kontrol etmesine izin veriyor ve hâlâ kullanımları zor. Ben de 2 çocuğum var, hani ellerinde bir cihaz odaya çekildiğinde nasıl takip edeceğim konusunda çözüm arayışı içerisindeyim. O yüzden, Bakanlık olarak biz en azından Türkiye'de çocuğunun dijital dünyadaki güvenliğini takip etmek ya da en azından endişelerini gidermek isteyen ebeveynlerin kendi çocuğunun tablet, telefon ya da bilgisayarını kurabileceği Türkçe, mümkünse ücretsiz ya da bir operatör desteğiyle bir tarifeyle dâhil edilmiş, çocuğun dijital mahremiyet alanına çok ağır girmeyen ama aileleri bu konuda rehberliğe yönlendirebilecek bir uygulama ihtiyacı olduğunu dile getirmek istiyoruz. Yani ben de kendi çocuğumun geçtiğinde odasında bilgisayar başında, en azından sosyal medyada ne kadar zaman geçirdi, benim izin

verdiğim uygulamaları mı kullandı... Ve sosyal medya platformları o kadar çeşitli ki bugün Emniyetten daha başka platformlar duyuyoruz, çocuklar da her geçen gün yeni bir şey duyuyor. Hani Instagram'ı TikTok'u, işte, Snapchat'inden tutun Discord'undan, Telegram'ından çocuğunun cihazının üstünde çocuğun faaliyetleriyle ilgili en azından yapay zekâ destekli bir analiz ya da rapor üretip velisiyle paylaşabilen bir platforma ihtiyaç olduğunu dile getirmek istiyorum. Bu konuda hani sahada talep de oluşacaktır ve burada herhangi bir Bakanlığın resmî görev alanına tam girmez bu konu, bu veli ile çocuk arasındaki iletişimidir ama burada en azından çocuğunun risk altında olup olmadığını veliye söyleyebilecek. Böyle bir risk tanımladıysa -işin içerisinde, hani özel hayatıyla ilgili konular olabilir, radikalleşmeyle ilgili konular olabilir, pek çok farklı risk faktörü var- buna yönelik veliye rehberlik edebilecek bir uygulamayı Türkiye'de geliştirilmesi gerektiğini biz düşünüyoruz. Biz son iki aydır buna yönelik bir gereksinim dokümanı, bir sunum taslağı, buna yönelik iş birliği modellerini çalışıyoruz. Birkaç bakanlığımızla benzer böyle bir uygulamada iş birliği konusunu tartıştık. Millî Eğitim Bakanlığı olarak gerekiyorsa burada hani, ağırlığı da Bakanlık olarak almaya talibiz ama bir velimiz çocuğunun dijital dünyada risk altında olduğunu düşünüyorsa, çocuğunu en azından bu riskten koruyabileceği ya da izleyebileceği bir uygulamayı Türkiye'de bence velilere kazandırabiliriz.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI LÜTFİYE SELVA ÇAM - Çok teşekkür ediyoruz değerli sunumlarınız için.

Şimdi de Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Soner Uluay'a sözü bırakıyorum.

6.- Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Soner Uluay'ın, Teftiş Kurulu Başkanlığının görev alanı, geçmişte yaptıkları, kurulan yapı, önleyici yapı olarak neyi planladıkları, okul saldırganlığı ve erken uyarı sistemleriyle ilgili dünyadaki çalışmalar ve önerileri hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI SONER ULUAY - Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Şanlıurfa ve Kahramanmaraş okul saldırılarında hayatını kaybeden öğretmenimize, öğrencilerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralananlara acil şifalar diliyorum ve acılı ailelere de Allah'tan sabır diliyorum.

Ben sunumumu Teftiş Kurulu Başkanlığının görev alanıyla ilgili konularla başlatacağım, daha sonra geçmişte ne yaptık, nasıl bir yapı kurduk, onu ifade edeceğim. Geleceğe yönelik salınımımız nedir? Biz neyi planlıyoruz önleyici yapı olarak? Dünyada bu yapıya benzer bir örnek sunmak istiyorum eğer müsaadeleriniz olursa, zaman da kalırsa ve okul saldırganlığı ve erken uyarı sistemleriyle ilgili dünyadaki çalışmaları ifade edip kısaca önerilerimden bahsedecek ve sunumumu bitireceğim.

Teftiş Kurulu Başkanlığımız soruşturma, rehberlik, denetim ve beraberinde birçok çalışmayı yapmakla birlikte, bu konuyla alakalı proje geliştirme kapasiteleriyle biraz ön planda yer almakta. Bizler okul saldırıları kapsamında yürüttüğümüz soruşturmalarda, sistemde rehberlik denetim faaliyetlerimizle ve yürütülen projelerimizle görevimizi yürütüyoruz. Okul saldırıları sonrasında ortaya çıkan durumu değerlendirebilmek adına soruşturmalar yapıyoruz. Bu soruşturmaların genel amacı, olayın idari yönünü açıklığa kavuşturmak, risk işaretlerinin fark edilmesi düzeyini değerlendirmek, önleyici tedbirlerin yeterliliğini görmek, sistemsel öneri geliştirmek. Soruşturmalarımız hem geçmişe dönük tespit hem de geleceğe dönük risk azaltma işlevleri görmektedir. Soruşturmalarımızda gördüğünüz sıralama üzerine, bilgi belgelerin bize ulaşması sonrasında çalışmalara başlıyoruz. Delil ve kayıtları toplayıp görüşmeler ve analizler yapıyoruz. İdari bir değerlendirme sonucunda rapor ve öneriler çıkarıyoruz, ardından tedbirleri izliyoruz. Bir akış standardizasyonumuz var ama bu genele sâri değil, her soruşturma kendi içerisinde farklılık arz eder. Özellikle okul saldırganlığı konusunda güvenlik ve nöbet kayıtları, disiplin, devamsızlık verileri, rehberlik ve yönlendirme belgeleri bu akış standardizasyonumuzun içerisinde yer alır.

Soruşturmalar sonrasında ne yapıyoruz? Okul düzeyinde, il, ilçe düzeyinde ve bakanlık düzeyinde öneriler getirmeye gayret gösteriyoruz. Rehberlik faaliyetlerimiz geliştirici rehberlik anlayışı üzerine inşa edilmekte. Saha gözlemleri yapıyoruz, bu saha gözlemleri bizim belirlediğimiz denetim rehberleri içerisinde. Uygulama birliğinden sapanlar varsa belli bir standarda çekmeye çalışıyoruz. Daha sonra bu süreçleri izleyip bu verilerden yaptığımız işten sonra hayata geçirilmesi gereken hususların hayata geçirilip geçirilmediği konusunu izliyoruz. Rehberlik ve denetim faaliyetlerini birlikte yürütüyoruz.

Tematik denetim; özellikle okul saldırıları, işte, kantinlerle ilgili bir problem, yönetimle alakalı bir sorun; bunlar öne çıktığında farklı bir anlayışla tematik denetim yapıyoruz. Burada konu odaklı çalışıyoruz, dinamik bir planlamamız var, standart denetimlerin aksine, denetim öncesinde özel veri toplama araçları, anketler, gözlemler hazırlayıp, pilot uygulamaları yapıp ve süreci dinamik bir şekilde yürütüyoruz. Kapsamlı bilgileri topluyoruz burada, çeşitli araştırma yöntemlerini de kullanarak derinlemesine ve kanıta dayalı veriler elde ediyoruz. Sonuç odaklı bir raporlama yapıyoruz, bunu da ilgili birimlerle paylaşıyoruz. Tematik denetiminin genel amacı, sadece bir konuya odaklanan araştırma temelli ve konu bazlı bir denetim yaklaşımıdır.

Şimdi, biraz önce genel itibarıyla bazı sorular geldi, onları ifade edeyim. "Risk kriterleri nelerdir?" denildi okullarla alakalı. "Bu kriterler değişecek mi?" Bu çalışmalar yani bu 2022 tarihli iş birliği protokolü, Eğitim ve Güvenlik Projesi içerisinde yürüttüğümüz çalışmalar sonucunda oluştu. Sayın Genel Müdüřüm orada akademik üst kurulda yer aldı, Genel Müdür Yardımcımız da birlikte bu projede yer aldı. Tarıkhan Çetiner Bey burada sunum yapmıştı, o da bu projenin içerisindeydi yani biz birbirimizle birlikte farklı çalışmaların içerisinde iş birliği geliştirerek bu projeyi yürüttük. İçişleri Bakanlığında İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Göç İdaresi Başkanlığı bu projede yer aldı. Millî Eğitim Bakanlığında ise Teftiş Kurulu Başkanlığı koordinasyonunda 12 genel müdürlük ve 14 daire başkanlığıyla bu süreçleri çalıştık. Amacımız neydi? Zorunlu öğrenim çağındaki bireylerin eğitim öğretim süreçlerini olumsuz etkileyen suç, şiddet, ihmal, istismar, madde bağımlılığı ve diğer zararlı alışkanlıklara yol açabilecek okul içi ve okul dışı risklerinin azaltılması veya ortadan kaldırılması amacıyla bu çalışmaları yürüttük. Bu çalışmalardan sonra protokol aşamasında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Türkiye Belediyeler Birliğiyle iş birliği sağlayarak protokolü tamamladık. Amacımız, kurumlar arası iş birliğini geliştirmek; riskleri olay ortaya çıkmadan önce tespit etmek, koruyucu ve önleyici tedbirleri sistematik hâle getirmek, çocukla ilgili destek süreçlerini gecikmeden işletmekti. Proje sadece okula devam eden öğrencilerle alakalı bir çalışma kapsamı içerisinde değildi. Açık öğretime devam eden

çocuklar, devamsızlık riski taşıyan, eğitime erişememiş yabancı uyruklu çocuklar bu kapsamın içerisindeydi. Ayrıca, okul çevresindeki paydaşlar da proje kapsamı içerisinde yer aldı. Dört ana başlıkla çalıştık. Akademisyenlerimiz bu dört ana başlığı farklı farklı çalıştılar. Suç, şiddet, ihmâl, istismar, bağımlılık, yabancı uyruklu çocukların eğitim ve güvenlik sorunları ve önleyici bir yaklaşım olarak güvenli eğitim, iletişim.

Saha çalışmaları, Covid-19 nedeniyle, 12 ilde planlanmasına rağmen 5 ilde gerçekleştirildi. Çalıştaylar yaptık, bu çalıştaylara mülki amirler, kolluk yöneticileri ve personeli, Millî Eğitim Bakanlığı yöneticileri ve öğretmenler, akademisyenler, kamu kurum temsilcileri katıldılar. Bu çalıştaylarda okul ziyaretleri yaptık, karakol ziyaretlerini yürüttük. Saha çalışmalarında asıl amacımız, merkezi politika ile yerel uygulama arasındaki farkları görünür kılan öğrenme alanı oluşturmaktır. Bu gösterdiğim faaliyet raporu her il için ayrı ayrı hazırlanmış bir faaliyet raporudur. Bu faaliyet raporları çerçevesinde alandan gelen önerileri protokole dercetmeye çalıştık. Bundan sonra "2022 iş birliği protokolü" diye ifade edeceğim, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği arasında imzalanan Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü'yle genel olarak birçok protokolü tek çatı altında topladık. Aslında bu protokolün geçmiş var, 20 Eylül 2007 tarihinde İçişleri ve Millî Eğitim Bakanlığı ilk kez böyle bir protokol imzalıyor. 2016 ve 2018 yıllarında İŞKUR personellerinin de bu protokole dâhil edilerek güvenlik elemanı olarak alınması sebebiyle o dönem Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla birlikte yeni bir protokol çalışması yapılıyor. Aslında bunu geçmişten gelen bir protokolün ve benzer 10-16 protokolün bir araya getirilişiyle birlikte yeniden değerlendirilip güncellenmiş hâli gibi düşünebilirsiniz. Görev paylaşımlarını şu şekilde yaptık: Önce kurum ve kuruluşların bazı yükümlülüklerini ifade ettik, ardından ortak yükümlülükleri belirledik. Oranlar zaten sunumda gözüküyor, 106 yükümlülüğümüz var. Bu 106 yükümlülüğün oranları şu şekilde aşağıda ifade edilmiş.

2022 İş Birliği Protokolü'yle kurumlara yönelik getirilen yükümlülük alanlarıyla Komisyonumuzun çalışmalarında gündeme gelen -ki tutanakları okudum- birçok alan örtüşmekte. Bu alanlar, okul çevresi güvenliği, akran zorbalığı, siber zorbalık, kurumlar arası koordinasyon, erken uyarı, rehberlik hizmetleri, PDR, RAM, kolluk ve sosyal hizmet iş birliği, açık öğretim ve eğitime erişemeyen çocuklar, okul kolluk görevlisi ve güvenli eğitim koordinasyon görevlisi, sosyal, sportif ve sanatsal faaliyetler, dijital riskler ve güvenli internet olarak ifade edilmekte. Protokol kapsamında her il ve ilçede eylül ve şubat aylarında -biraz önce de Sayın Genel Müdürüm Mustafa Canlı'nın da ifade ettiği gibi- ama ayrıca ihtiyaç hâlinde tekrar toplanabilecekleri il, ilçe yürütme kurulları kuruldu. Bu kurulların; yerel riskleri değerlendirmek, protokol kapsamında çalışmaları yürütmek, kurumlar arası koordinasyonu sağlamak, saha verilerini merkeze taşımak gibi görevleri var.

Şimdi, 106 maddelik bir protokolü ortaya koyduğunuzda sahada çok yoğun bir çalışma arzu ediyorsunuz. Bunun da sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için belki de hiçbir protokole olmayan bir şey yapıldı; uygulama kılavuzu çıkarıldı. Bu uygulama kılavuzunda kurumların görevleri, sahadaki uygulama adımları, il, ilçe düzeyinde koordinasyon sürecinin nasıl destekleneceği, protokol yükümlülüklerinin uygulanmasının yol haritası oluşturuldu. Burada bakın, il, ilçe yürütme kurullarının hangi gündem maddeleriyle toplanacağına dair birçok bilgi illerdeki, ilçelerdeki okullardaki öğretmenlerimize, yöneticilerimize, okul müdürlerimize, il, ilçe teşkilatında yöneticilere yönelik bir uygulama kılavuzu oluşturuldu.

Okul durum değerlendirme ölçeği genelde gündem oldu. Bu konudaki süreci ben ifade edeyim, 2022 İş Birliği Protokolü'ne kadar riskleri, öncelikli durumları belirleyen tek kurum İçişleri Bakanlığıydı. İçişleri Bakanlığı 4 madde üzerinden riskleri veya öncelik durumunu belirliyordu. Biz Millî Eğitim Bakanlığının da okul içindeki durumlarının, okul öncelik durumlarının değerlendirilmesine yönelik bir söz hakkı olması gerektiğini ifade ettik, bu da çok olumlu karşılandı. Bu ölçek geliştirilirken, Eğitim Güvenlik Projesi'ndeki gibi veya diğer yaptığımız tüm çalışmalardaki gibi sahaya gittik. Sahada öğretmenlerimize, yöneticilerimize bunu sorduk ve belirlediğimiz yaklaşık 100 maddeyi 29 maddeye indirdik, daha sonra 38 maddeye çıkaracak şekilde süreci yürüttük.

Biraz önce zaten Genel Müdürüm ifade etti, detaylar zaten sunumda ve önünüzde var. Millî Eğitim Bakanlığı olarak geliştirdiğimiz durum değerlendirme ölçeğinde okulun genel özellikleri, öğrenci özellikleri, insan kaynakları ve çevre başlıkları altında bir puanlama yapıyoruz. Bu puanlamayla birlikte İçişleri Bakanlığı bir puanlama yapıyor. Bu puanlamaların yüzde 75'ini İçişleri Bakanlığının, yüzde 25'ini bizim oluşturduğumuz verilerden elde ediyoruz. Buna göre de öncelik durumları belirleniyor.

Şimdi, çok önemli çalışmalar bunlar. Sahada bazen bu öncelik durumlarını belirleme sürecinde zorluklar yaşadık. Bunun en önemli sebebi Excel verilerinden, manuel verilerden kaynaklı oldu. Bizler bunları bir araya getirmek, bunları güçlendirmek, bunlar üzerinden, bu veriler üzerinden analiz yapabilmek açısından çok detaylı sorunlar yaşadık. Bir örnek olarak Mesleki Teknik Anadolu Lisesi (MTAL) M.T.A.L. şeklinde veriler akıyordu. Bilgi İşlem Genel Müdürümüz Profesör Doktor Ersin Karaman Bey göreve başlar başlamaz bunun MEBBİS Sistemi'nde dijital ortamda bulunması gerektiğini ifade etti. Bunun en önemli sebeplerinden bir tanesi, biraz önce de Sayın Genel Müdürüm Mustafa Canlı'nın ifade ettiği, MEB Bakanlık Yönetim Sistemi üzerinden analizler yapabilmek adına... Şu ekranda gördüğünüz şey okulların öncelik derecelerine göre ısı haritası.

MEBBİS'den kısaca bahsedeyim ki Genel Müdürüm de bahsetti. Sayın Bakanımız Yusuf Tekin'in 2010'lu yıllardan itibaren hayal ettiği bir çalışma bu. Coğrafi bilgi sistemlerini kurgulayıp, ardından MEBBİS ve e-okuldan tüm verileri çekip bunları yapay zekâ algoritmalarıyla veriye dayalı karar destek sistemlerine dönüştüren, biraz önce de Genel Müdürümün de ifade ettiği birçok analiz yapabilen, sınıf tekrarı sebebiyle okul terki yapan çocukları, devamsızlık sebebiyle okul terki yapan çocukları ve rehberlik alanındaki birçok konuyu; nereye okul yapılacağı konusunu bu sistem üzerinden izleyebiliyoruz. Bu veri temelli izleme konusu Komisyonunuzun çok fazla gündemine gelmişti. Bu Bakanlık Yönetim Sistemi'ni incelemenizi, görmenizi bu anlamda tavsiye ederim.

Alanda bir başvuru kaynağı olarak yine Eğitim Güvenlik Projesi sonucunda bu "Güvenli Okul Kitabı" yayımlandı. En önemli çıktılardan bir tanesi de "güvenli eğitim iletişimi" kavramını literatüre kazandırmış olması. Evet, bugüne kadar yaptıklarımız bunlardı. Bu "güvenli eğitim iletişimi" kavramını yerli ve millî bir kavram olarak tarif edeyim. Bizlerin, proje ekibinin oturup "Önleyici bir sistemi nasıl kurabiliriz?" diye düşündüğümüz, çalıştığımız bir yapı. Burada bir model geliştirmeye çalıştık. "Güvenli eğitim iletişimi"nden kastımız şudur: Çocukların eğitim ve sosyal hayatlarında karşılaşabilecekleri riskleri fark etmelerini ve bu risklere karşı doğru davranışla çözüm yollarını geliştirmelerini sağlayan bir yapı oluşturalım dedik. Sadece çocukla mı kalalım? Hayır. Yetişkinlerin

de çocuklarla iletişim kurarken çocuğun yüksek yararını gözeten, güvenli, doğru ve etkili bir iletişim anlayışıyla hareket etmelerine rehberlik eden uygulamalar bütünlüğü olarak tanımladık. Birazdan çok net bir şekilde neler yapmak istediğimizi ifade edeceğim.

20'nci Millî Eğitim Şûrası'nda Genel Müdür Yardımcımız Serpil Altuncu Varol'un yoğun katkılarıyla tavsiye kararı alındı; tabii, şûranın Genel Sekreteri de Sayın Genel Müdürümüzdü. Bu kavram zaten ortak bir çalışmanın sonucuydu. "Güvenli eğitim iletişimi" kavramının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, eğitim programları düzenlenmesi konusunda bir karar alındı. Yine, ayrıyeten bu konuda protokolde yükümlülükler de bulunmaktadır.

Teftiş Kurulu Başkanımız Fethi Fahri Kaya'nın ilk göreve başladığında birimlerden aldığı brifingler sonrasında dinlediği ve projelendirilmesini istediği ilk şey "güvenli eğitim iletişimi" kavramının projeye dönüştürülmesi oldu. Hatta, Fethi Fahri Başkanımız bize şu öneriyi yaptı: UNICEF gibi uluslararası uzmanlığı olan, bu konuda deneyimi olan bir kuruluşla bu işi yapalım, biz kendi bütçemizle de bunu yapabiliriz ama bu deneyimlerden faydalanalım diye böyle bir çalışma yapılmasını istedi. Proje, gelecekte Millî Eğitim Bakanlığı ile UNICEF projelerinin içerisinde yer alacağı konuma geldi. Ayrıyeten, boş durduk mu? Hayır. Eskişehir ili Tepebaşı ilçesi Şehit Şükrü Şahin Rehberlik ve Araştırma Merkezimizin Rehberlik Hizmetleri Bölüm Başkanlığı tarafından ve Teftiş Kurulu Başkanlığının desteğiyle bu çalışmanın, güvenli eğitim iletişimi çalışmasının ön hazırlıkları çalışılıyor. Niye bu biraz geciken bir sistem? Şunu ifade edeyim: Çok iddialı bir şeyle ortaya çıkıyorsunuz, diyorsunuz ki: "Hem çocuğa 'güvenliğe eğitim iletişimi' kavramı kapsamında iletişimde olduğumda onun zihninde olumsuz duygular ve zararlı alışkanlıklar oluşturmayayım hem de onu risklerden koruyayım hem de bu risklerin farkına vardırıyım." Bu, sistemsel açıdan çok detaylı ve ince bir çalışma ister. Çok basit bir örnek vereceğim: Sosyal ikilem diye bir belgesel var, orada "like"ı bulan Silikon Vadisi'nde çalışan kişinin şöyle bir ifadesi vardı: "Ben 'like'ı iyilik yaygınlaştırsın, insanlara doğruyu, iyiyi yaygınlaştırayım diye düşündüm, böyle bir amaçla buldum." Bugün "like"lanmak konusu Sayın Genel Müdürümün ifade ettiği gibi büyük bir sorun, evet, hezeyan hâli var açıkçası.

Güvenli Eğitim İletişimi Projemiz kapsamında hedef gruplarımız; öğrenciler, okul içi aktörler, kamu ve çevre paydaşları, buna çeper paydaşlar da diyebiliriz.

Öğrenci kazanımları... Bu proje kapsamında neler kazanacaklar öğrenciler? Güvenlikleriyle ilgili riskleri tanıyacaklar, risk durumunda başvuracağı birimleri bilecekler, belki bu konularda bilgi sahibiler ama çocuklar genelde bir bildirimde bulunmadan önce mahremiyetlerinin nasıl korunacağını, hak ve destek mekanizmalarını tanımadıkları için bildirim yükümlülüklerinde veya bildirimde bulunmuyorlar. Bu konuda öğrencilerimizi bilgilendirmek istiyoruz, siber zorbalık ve dijital riskler konusunda farkındalık kazandırmak istiyoruz. Özellikle dezenformasyon, "misenformasyon" ve "post truth" kavramları çerçevesinde...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Uluay, on dakikalık süreyi geçmişsiniz zannediyorum, toparlayın lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI SONER ULUAY - Teşekkür ederim Sayın Başkanım, dikkat edeceğim.

Yetişkin kazanımları noktasında çocukla temas eden yetişkinlerin örseleyici ifadelerden kaçınmasını, damgalayıcı dilden uzak durmasını, riskleri erken fark etmesini, çocukla güven ilişkisi kurmasını, mahremiyete dikkat etmesini, müdahale ve yönlendirme süreçlerinde çocukla süreçlerini doğru işletmesini istiyoruz.

Sayın Başkanım, biz "güvenli eğitim iletişimi" kavramını kendi ülke yapımıza, risklerimize göre çalışacak bir model hâline getirmek istiyoruz ama buna benzer dünyada bazı çalışmalar var. Akran zorbalığıyla ilgili olaya farklı bir açıdan bakan bir deneyi paylaşmak istiyorum: Güney Kore ve Avustralya akademisyenlerinin, üniversitelerinin ortak bir projesi. Akran zorbalığını önlemek amacıyla bir soru soruyorlar, diyorlar ki: "Zorba çocuklara bazı izleyici çocuklar neden destek veriyor ya da bu izleyiciler bu sürece neden sessiz kalıyor veya bazıları mağduru neden savunuyor?" Bakış açısını değiştirmişler: "Eski bakış açısında zorba öğrenciyi tespit ederdik, disiplin sürecini işletirdik ve ceza verilirdi." diyorlar. "Biz şimdi başka bir yöntem izleyelim." diyorlar. "Öğretmenlerin dilini değiştirelim, sınıf iklimini etkileyelim. Sınıf iklimi öğrencilerin rolünü değiştirir, savunucu norm güçlenirse zorbalık zayıflar." Araştırmanın çıkış noktası: Sınıf iklimi değişirse öğrencilerin davranışı değişebilir mi? Bu çalışma genelde rehber öğretmenlerle mi yapılır? Burada bu yöntem uygulanmamış, beden eğitimi öğretmenleriyle çalışmışlar.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Uluay, Genel Kurul devam ediyor, karar yeter sayısı istenmiş; birincisi istenmiş, ikincisi, üçüncüsü istenmiş.

Lütfen tamamlar mısınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI SONER ULUAY - Bu deneyi isterseniz bitireyim.

Sayın Başkanım, siz biraz önceki soru kısmında "Bu sorunları, bu saldırganlıkları nasıl önleriz?" diye sordunuz. Önleyici bir yaklaşımı modelledik, modellemeye çalışıyoruz, dünyadaki örneklerini ifade etmeye çalışıyoruz, okul saldırganlığındaki tipolojileri ve bunlarla ilgili konuları ifade etmeye çalışıyoruz; bu anlamda biraz uzatmış olabilirim, çok kısa bir şekilde ifade edeceğim. Sonra deney sonucunda neler oluyor? Beden eğitimi öğretmenlerine sekiz saat verilen bir eğitim sonrasında, bir yıl süresi içinde yapılan çalışmalarda destekleyici iklim yüzde 50 artmış, mağduru savunma artmış, sessiz kalma azalmış, zorbayı destekleme azalmış. Sadece bir deneyle, yapılan sekiz saatlik bir eğitimle böyle bir yol çıkarılmış.

Kısaca şunu da ifade edeyim: Rehberlik sadece, rehberlik süreçleri sadece rehber öğretmenin işi değil, branş öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri, sınıf rehber öğretmenleri öğrenciyle bire bir ilk aşamada yüz yüze gelen kişilerdir ve bu riskleri ilk başta fark etmesi gerekenler bu öğretmenlerdir. Bu öğretmenlerin erken uyarı farkındalığını artıramazsak rehber öğretmenlerimize bu durumu aktarma noktasında güçlük çekebiliriz. Örneğin, Mavi Balina olayında çocukların ellerine veya farklı yerlerine çizik atma gibi durumlar söz konusu. Öğretmen bu çizgilerin, bu rakamların -ki vefat eden bir öğrencimizin elinin bulunduğu bir resim var- eğer öğretmen bunun Mavi Balina -platformu diyeyim veya içeriği diyeyim- içeriğiyle ilgili olduğunu görseydi, anlasaydı bu çocuğumuz belki bugün intihar etmemiş olurdu, hayatta olurdu.

Okul saldırganlığında Peter Langman bu alanda çok çalışmalar yapmış, bu tür saldırganları; psikopatik saldırganlar, psikotik saldırganlar, travmatize saldırganlar şeklinde üç alanda değerlendirmiş. Psikopatik saldırganlar güç, kontrol, intikam, ün kazanma arayışı içerisinde olanlar; empati yoksunluğu ve tehditkâr davranışları var. Psikotik tipoloji içerisinde olanların hastalıklı bir yapıları var zaten, ruhsal bir rahatsızlıkları var. Takip edilme düşüncesi, tuhaf/kopuk konuşma, ani içine kapanma olayları var.

Travmatize çocuklar zaten birikmiş öfke, çaresizlik ve ağır mağduriyet içerisinde öne çıkan dinamiklere sahipler. Uzun süreli dışlanma, aile içi riskler, kendisine ve başkasına zarar verme kabiliyetleri yüksek; ortak örüntüleri bunlar.

Gabriel Garcia Marquez'in "Kırmızı Pazartesi" diye bir kitabı vardır. Orada kitap girişi şöyle başlar: "Santiago Nasar öldürüleceği gün başpiskopos karşılamak için saat beş buçukta uyanmıştı. Santiago Nasar'ın öldürüleceğini Santiago Nasar haricinde Kolombiya'daki o ilçede herkes biliyordu ama herkes bu sorunu başkasının yapması gerektiğini, Santiago Nasar'a iletmesi gerektiğini ifade eder bir anlayış içerisinde olduğundan..." Bunu çok kısa keseceğim, "sızıntı" dediğimiz bir şey var, çocukların riskleri gördüklerinde bu konuları üst yönetime bildirmeleri, öğretmenlerin bu konuları erken fark etmeleri gibi sözlü ifadeler, yazılı içerikler, dijital izler, davranışsal belirtiler var.

Ben bu sunumla ne söylemek istedim? Komisyonunuzun çalışmaları çok kıymetli, zamanın ruhuna uygun bir sistem geliştirmemiz için yaptığınız araştırmalara kıymet veriyoruz. Güvenli eğitim iletişimi yaklaşımının desteklenmesi önemlidir.

Önerilerimizi zaten burada ifade ettik ama Komisyonunuz buradan alabilir.

En önemli konulardan bir tanesi de şudur: Biraz önce Sayın Mahmut Tanal Milletvekilimiz ifade etmişti, tarım işçileriyle alakalı, örneğin tarım işçiliğiyle alakalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Çalışma Genel Müdürlüğünde bu çocukları izleyen bir yapı var. Şimdi, kurumlar arası koordinasyonda görev kapsamı açısından kurumların birçok çalışma alanına giren yapıları vardır. Bu alandaki okul saldırganlığı kapsamında bakanlıkların görev alanına giren konuların envantere edilmesi noktasında bir önerim var Komisyonunuza, onun dışındaki önerilerim zaten Komisyonumuza sunulmuştur.

Sabrınızı zorladım, çok teşekkür ederim Sayın Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Estağfurullah.

Çok teşekkür ediyorum Teftiş Kurulu Başkan Yardımcımız Soner Uluay Bey'e.

Sevgili Hocam, tabii, teftişin görevi teftiş etmenin yanı sıra bir de rehberlik yapmak. Yani rehberlik yaparak, teftiş ön planda rehberlik olmadığı zaman da eksikler malumunuz artıyor, değerlendiriliyor.

Tabii, arkadaşlar sorularını soracaklar ama ondan öncesinde değerli milletvekillerimiz, Ankara Millî Eğitim Müdürümüz Murat Küçükali Bey de burada. Biz hem öğretmenlerimizi hem müdürlerimizi hem öğrencilerimizi, herkesi dinliyoruz. İstanbul'da zaten müdürlerimizi ayrıca dinleyeceğiz. Maraş'ta, Urfa'da dinledik, Ankara da yine büyükşehirimiz. Ben Murat Bey'e de söz vereceğim.

Murat Bey, size göre Millî Eğitimde -yani siz sadece kendi alanınızda, Bakanlık olarak değil- tespit ettiğiniz okullardaki şiddet sebepleri nelerdir ve size göre çözüm önerileri nedir? Bu konuyla ilgili çok kısa bir değerlendirme yapmak isterseniz sözü size bırakacağım.

Buyurun.

7.- Ankara İl Millî Eğitim Müdürü Murat Küçükali'nin, şiddetin sebepleri, edindiği izlenimler ve tespitleri hakkında sunumu

ANKARA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT KÜÇÜKALİ - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce Sayın Genel Müdürümüz de ifade etti, bu şiddetin hiçbir sebebi okulumuz kaynaklı değil, okullarımız kaynaklı değil ama toplumdaki algı, suçlu okul ve çözüm de okul kaynaklı olmalı. Peki, suç ve çözüm kimde? Ben bilimsel konuşmayacağım, edindiğim izlenimler sonucu biraz geleneksel tespitlerimi aktarmak istiyorum. Sebepleri üç başlıkta ele aldım: Genetik sebepler, aile yetiştirme tarzı ve medya.

Genetikle ilgili çok fazla bir şey söylemeye gerek yok.

Aile yetiştirme tarzıyla ilgili şunu ifade etmek istiyorum: Şimdi, nesli farklı alfabelerle adlandırıyoruz, harflerle adlandırıyoruz. Ben bu nesle "D" nesli diyorum; dirençsiz nesil, değiştir nesli. Bunun sebebi de aileler. Nasıl? Çocuk okula başlıyor, okulda sıra arkadaşıyla bir sorun yaşıyor, aile hemen okula yetiştiriyor, özellikle anneler, hanımefendiler, öğretmeninden sırasını değiştirmesini istiyor. Öğretmenle sorun yaşıyor, hemen sınıfını değiştirmesini istiyor. Okulda biraz daha büyük sorun yaşıyor, bize geliyor, okulunu değiştirmesini istiyor. Sınıfı, okulu... Bununla beraber serviste sorun yaşıyor, servisi değiştiriyor. Üniversite sınavında da ilginç bir durum var, gidiyor bir bölüme, memnun kalmayınca bölümü defalarca değiştirebiliyor, sebat etmek yok. Yine eşile bir sorun yaşıyor, eş değiştir, boşanma sayıları arttı gitti. Hayatla sorun yaşadığı zaman hayatı değiştire kadar gidiyor bu. Yani çocuklar dirençsiz yetiştiriyor, sorunla baş edebilme kabiliyeti ve psikolojisi yok çocuklarda dolayısıyla sorunları çözme yöntemi olarak da şiddete başvuru yapıyorlar.

Bir diğer sebep dizilerimiz maalesef, oradaki rol modeller çok etkili. Hepinizin malumu bir dizi var: "Taşacak Bu Deniz" Orada iki sülale var, sülalenin biri diğerine sürekli şiddet uyguluyor. Bu şiddeti uygulayan kişi çok yakışıklı, çok popüler birisi olarak gösteriliyor. Şiddette mağdur olanlar, maruz kalanlar böyle pısrık, çok karşılık veremeyen tipler olarak gösteriliyor maalesef. Şimdi, öğrenciler bunları model olarak alıyor, aynısını okulda uyguluyor ve bu sürekli...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Bu söylediğiniz dizi nerede oynuyor?

ANKARA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT KÜÇÜKALİ - Televizyon kanallarında, bütün kanallarda farklı farklı.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Sizin bahsettiğiniz dizi nerede oynuyor?

ANKARA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT KÜÇÜKALİ - Bütün kanallarda farklı farklı, isimleri...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Öyle olur mu?

ANKARA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT KÜÇÜKALİ - Birine takılmayalım lütfen. Öyle olur. Birine takılmadan...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Sizin de bağlı olduğunuz yere bağlı olan bir televizyon kanalı.

ANKARA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT KÜÇÜKALİ - Ya, hepsi ülkemize bağlı sonuçta kanalların. Yani hiç polemik yapmadan biz bir sebep tespitine çalışıyoruz çözüm için. Bunu bütün kanallarda...

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) - Sayın Müdürüm, bu konuda millî ve manevi değerlerin eğitiminin eksik olduğuna siz de inanıyor musunuz okullarda? Aileleri geçelim.

ANKARA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT KÜÇÜKALİ - Okullarda millî, manevi değerlerin eğitimiyle ilgili bir eksiklik olduğunu düşünmüyorum. Bununla ilgili çünkü hem temel dinî bilgileri içeren seçmeli derslerimiz var hem de Maarif Modeli'mizde tüm konulardan hareketle değerler eğitimine bizi yönlendiren bir programımız var şu anda ve bunun yönergesi, her şeyi öğretmene hazır olarak sunuluyor. Bu yönde okullarımızda hiçbir eksiklik yok.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Toparlayın.

ANKARA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT KÜÇÜKALİ - Bu şiddet sürekli öğrencilerimize pompalanıyor dolayısıyla öğrenci bu şiddeti normalleştiriyor. Peki, bu şiddeti aile öğrendiğinde, en büyük çözüm ortağımız olan aile öğrendiğinde ne yapıyor? Hemen inkâra kalkışıyor maalesef. "Benim çocuğum bunu yapmaz." ya da "Birileri onu tahrik etmiştir, kendini korumak için yapmıştır, ezileceğine ezsin." mantığıyla hareket ediyor. İş birlikçi ve yapıcı aile çok az olduğu için, sorunları çözmekte, bu şiddete meyilli çocukları eğitmekte biraz zorlanıyoruz. Çözüm önerisi ne? Bu çocuklarımız okul öncesi eğitimde kendilerini belli ediyor; daha agresif davranıyorlar, arkadaşlarına karşı daha şiddet eğilimli oluyorlar. Bunların bu erken çocukluk döneminde tespit edilip Aile ve Sosyal Hizmetlerle, Gençlik ve Spor Bakanlığıyla, Kültür Bakanlığıyla iş birlikleri yaparak bunların spora ve sanatsal faaliyetlere yönlendirilmesiyle... Özellikle bu şiddet eğilimli olan çocukların dövüş sporlarına yönlendirilmesi çok etkili oluyor çünkü o sporlar genellikle kendine hâkim olmayı, şiddet uygulamamayı öğretiyor.

Bir diğer husus, benim edindiğim izlenim, Emniyet Müdürlüğümüzle ortaklaşa yaptığımız bir çalışma; bu şiddet uygulayan çocukların neye maruz kalacağını çocuklara çok iyi anlatılması lazım yani dizilerdeki gibi bir sonla karşılaşmayacakları çok iyi anlatılmalı. Anlatıldığı zaman çok etkili oluyor. Yani çocuğun ileride neyine mal olacak, mesleğine nasıl mal olacak, siciline işlendiğinde neyle karşılaşacak; bu çok çok önemli. Bu Maraş olaylarından sonra Gölbaşı'nda bir paylaşım yapan çocuğa ev hapsi verdi Savcı Bey; çocuk da aile de perişan oldu. Ailenin tepkisini göreceksiniz, çocuğunun bu tür işlere, sosyal medyası, şu bu, her şeyini kapattı. Dolayısıyla bunun nelere mal olduğunun iyi anlatılması gerekiyor çocuklarımıza. Emniyetle iş birliğimizle bunu yürütüyoruz, daha kapsamlı olması gerekiyor.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Peki, teşekkür ediyorum Murat Bey, sağ olarsınız.

ANKARA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT KÜÇÜKALİ - Saygılar sunuyorum Sayın Başkanım.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

2.- Millî Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, sorularımızı alalım arkadaşlar.

Sayın Gizem Özcan, buyurun.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de sunumlar için teşekkür ediyorum. Yalnız, öncelikle belirtmek isterim, psikososyal destek hizmetleri sunumunu dinlerken açıkçası, özellikle bu Maraş'ta yaşanan hadiseden sonra isterdim ki şu noktada eksiklikler tespit edilmiş, buna ilişkin şöyle çözüm önerilerimiz var ya da bunları şu şekilde yapmak istiyoruz ama sanki öyle bir tablo çizdiniz ki psikososyal destek hizmetlerinde şu an Türkiye'de bütün okullarda -öyle bir his yarattı Komisyon- her şey işliyor, her öğrenciyle bire bir görüşülüyor, bütün raporları tutuluyor, onlar Aile ve Sosyal Hizmetlere iletiliyor, veliyle iletişime geçiliyor, veliyle iletişim bittikten sonra çözülemezse bir üst aşamaya geçiyor gibi ama oysaki karşımızda Maraş'ta yaşanan hadisede defalarca öğrenci psikososyal destek almak için görevli öğretmenle görüşmüş, hepsinin raporu tutulmuş, yetmemiş, okulun müdür yardımcısı -sizin biraz önce söylediğiniz- aileyi çağırmış, aileyle görüşmüş, aile dışarıdan buna destek aldığını ifade etmiş ve iş orada bitmiş. İşte sorun aslında bu tıkanan yerde ne olduğu? Ve bir de şu an okullarda 300 civarı öğrenciye 1 rehber öğretmen düştüğünü biz biliyoruz. Tam rakam nedir? Siz biraz önce 44.304'ü telaffuz ettiniz. Yani Bakanlık "Her 100 öğrenciye 1 rehber öğretmen düşecek, atayacağız." demişti. Bunun hayata geçeceğini ifade etmişsiniz. Bu neden olmadı, neden hayata geçirilmedi?

Bir diğer sorum: Neden okullara sosyal hizmet uzmanı ataması yapmıyorsunuz bunları değerlendirecek? Ve dediniz ki: "Bütün öğretmenleri de aslında rehberlik hizmetinin bir parçası görmek lazım." Şu açıdan bakarsak, ön tespit, önleme bakımından, öğrenciyle ilk temas kuran öğretmenin onu sevk etmesi, tespit etmesi noktasında bakacaksak doğru ama burada her öğretmeni biz böyle görürüz ve o sorunun çözümünü getirecek kişidir gibi yorumlamak bilimsellikten uzaklaşmak olur çünkü özellikle vurgulamak istedim, buradaki eksikliği, hani bunu şöyle algılamış olmayalım, netleşsin diye sizin söylemek istediğiniz eğer oysa, o manada söylüyorum: Rehber öğretmenin yeterli sayıda atanması lazım, sosyal hizmet uzmanlarının atanması lazım. Atamakla da yetmez, daha sonra bu öğretmen-veli ilişkisine de bağlı kalmamalı çünkü öğretmen orada mekanizma olarak bir sıkıntı yaşıyor. Bir süre sonra aileyle bu süreci götürmeye başlarsa oradan bir sonuç alamıyor, bunu gördük. Bunun bir üst şekilde, eğer orada aileyle de görüşülmüş, çocukla da defaatle görüşülmüş ama bir netice alamamışsa artık Bakanlık bünyesinde sistemin işlediği, işletildiği bir yapıya, mekanizmaya emanet edilmesi gerekiyor. Daha önce de ifade etmiştim çünkü çocuğun üstün yararı tam da böyle bir şey, yerine göre aileden de ailesinden de eğer ilgilenmiyorsa, ihmal edilmişlik varsa çocukta, onu da koruması gereken bir sistem ve bu kesinlikle Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla da entegre götürülmesi gereken bir sistem.

Bir diğeri, şimdi Müdür Bey bazı açıklamalar yaptı, tabii, katılmadığım çok çok nokta var hatta çoğu ama biz aslında şu soruyu sormalıyız; yani bugün diyoruz ya, öğretmen "Velide böyle bir sorun var, veli işte okula geliyor, çocuklar böyle oluyor." diyor ama şunu sormamız gerekiyor: Biz eğitimde neyi kaybettik? Bu soruyu sormazsak aslında bu soruların gerçek bir çözüm ve sorunun köküne inme ihtimalini de yitirmiş oluruz. Biz eğitimde ne kaybettik? Yani toplumsal olarak şiddet niye arttı? Bugün sağlıkta da aynı şeyi hekime olan şiddette de görüyoruz, keza öğrenci, işte suça sürüklenen çocukta da bu rakamların arttığını görüyoruz, toplumsal şiddet seviyesinin giderek... Bu rakamlar, bu veriler ne yazık ki bize bunu veriyor. Her alanda şiddeti görür hâle geldik. Dolayısıyla aslında burada eğitim sisteminin niteliğiyle ilgili, çocuklara yani ÇEDES Projesi demek ki çocuklara sadece bunu göstermekle yeten bir şey değil yani oraya gittiğinizde o manevi değeri o şekilde vermiş olmuyorsunuz öğrenciye. Böyle bir gerçeklikle karşı karşıyayız.

O yüzden, daha somut, daha köklü, daha bilimselliği öne alan ve sorunun kök nedenlerini araştırıp bulan ama bütün bunların çerçevesinde de entegre bir yapıyla bu sorunların ancak aşılabileceğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - İsa Mesih Şahin Bey, size söz veriyorum.

Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sunumları için değerli genel müdürlerimize teşekkür ediyoruz.

Benim sorum Değerli Mustafa Hocama olacak. Şimdi, tabii, kısmen Değerli Vekilimiz de söyledi, kriz sonrasında verilen psikososyal destek hizmetlerinde çok iyi bir süreç yürütüldüğüne dikkat çektiniz ama öncesinde de asıl odaklanmamız gereken yerin önleyici tedbirler olduğu, bu konuda hemfikiriz. Şimdi, tabii, bu tür sorunlarda "sızıntı" dediğimiz konu hep beliriyor, işaretleri veriyor öncesinde. Bizim bunlarla ilgili, tabii, Komisyon olarak dijital mecralarda almamız gereken tedbirlere ilişkin tespitlerimiz, önerilerimiz olacak ama bunun yanında Millî Eğitimle ilgili, mesela Maraş'taki çocuğumuzla ilgili, değerli hocam -hocam diyorum, sanırım onu tercih edersiniz- 32 tane rehberlik kaydı var çocuğumuzun. Şimdi, okullardaki yöneticilerimizin birçoğu mesela bu durumdan şikâyetçi. Rehberlik servisinde biz sorunu görüyoruz -özellikle rehber öğretmenlerimiz- sorunu tanımlıyoruz ancak çocuğu sevk edebileceğimiz bir şey yok. Yani adli bir durum yoksa eğer, o tür durumlarda zorunlu olarak adli makamlara intikal ettiriyorsunuz ama onun haricinde çocuğu bir sağlık kurumuna yönlendirecek bir sistem, bir işleyiş yok. Zaten bizim de notlarımızdan biri de bu olacak. Yani arada bir koordinasyon kurulmalı ve ailenin inisiyatifine bırakılmaması yönünde bizim de çok net bir tespitimiz var. Ben şunu soracağım Hocam: Bakanlığımızın elinde, okullarımızda benzer şekilde olan öğrencilerimizle ilgili böyle bir tespitimiz var mı? Mesela, bir başhekim arkadaşım çok vahim bir şey söylemişti bana, çok sayıda benzer çocuklarımızın olduğu ancak tek aşamanın silaha erişim imkânı olmadığı. Yani Maraş'taki çocuğumuz gibi silaha erişim imkânı olsa benzer çok sayıda sorunla karşılaşabiliriz gibi çok vahim bir not koymuştu önümüze. Yani okullardaki rehberlik servisinin bu notlarıyla ilgili elimizde bir veri var mı Hocam? Yani bu tür çok net bir şekilde belirlenen çocuklarımızla ilgili bir veri var mı?

Bu soruyu sormak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle teşekkürler sunum için.

Şimdi, arkadaşlar, biz bu Komisyonda nasıl olur engellenebilir bu işler, ne yapabiliriz diye siyasetüstü düşünerek çalışıyoruz, başından beri de böyle çalıştık ama Millî Eğitim Bakanlığının değerli bürokratlarının sunumu -açık söyleyeyim- beni hiçbir şekilde tatmin etmedi, sizleri de etmedi biliyorum, tatmin etmedi arkadaşlar. Daha önceki sunumlar çok daha dolu doluydu, çok daha böyle bir şeyler öğreniyorduk. Şimdi, arkadaşlar bir anlamda savunma yapmaya gelmişler. Yani her şey çok güzel anlaşıldı Millî Eğitimde, kimsenin suçu yok, Ankara il Millî Eğitim Müdürümüzün dediği gibi "genetik sebepler, aile yetiştirilme tarzı ve medya" suçlu, Millî Eğitimin hiç kabahati yok, Millî Eğitimin hiç yanlışı yok, kusuru yok, eksikliği yok. Doğru, medyanın kabahati var, dizi meselesini burada defalarca hep ben dile getirdim, konuştuk. Aile; tabii ki ailelerin kabahati var. Aile çocuğunu doğru düzgün yetiştirse -Maraş örneğindeki durum- bunlar olmaz belki de yani çocuğa sahip çıkmamış baba da anne de. Anne "Aman boş ver, zeki benim oğlum, diğer çocuklarım da zekiymiş, düzeldi; bu da düzelir." demiş. Ama Millî Eğitimin de işte, rehberlik öğretmenliğiyle ilgili sıkıntısı var; rehber öğretmen yok, eksik var, olan rehber öğretmenler 32 kez, 29'unda biri görüşmüş, bir eksiklik var Millî Eğitimde, bir buton lazım, bir erken uyarı lazım, bunu yapmak gerekir ama çıkıp da eğer siz yahu Millî Eğitimde -tamam, anladım- istatistikler, raporlar, şunu yaptık, TEKNOFEST'e gittik şunu yaptık dersiniz, burada biz verim alamayız arkadaşlar. Amacımız üzüm yemek, bağcıyı dövmek değil ki, amacımız üzüm yemek. "Sayın Bakan harıl harıl çalışıyor." dediniz. O zaman şimdi siyasetini yapayım, harıl harıl çalışıyor da Kurtuluş Savaşı'yla mücadele için mi çalışıyor? Kurtuluş Savaşı'nı çıkarttık, artık "Millî Mücadele" diyeceğiz. Niye? "Biz kimden kurtulduk, Osmanlı'dan mı kurtulduk ya?" diyor Sayın Bakan. Hayır efendim, Osmanlı'dan değil düşman işgalinden kurtulduk biz. Düşman işgali vardı, Yunan vardı, İtalyan, Fransız vardı, onlardan kurtulduğumuz için "Kurtuluş Savaşı" diyoruz. Müfredattan bu çıkacakmış. Yahu birazcık şu cumhuriyetle uğraşmayı bırakıp da millî eğitime baksak belki daha farklı olacak. Yani ilk kez siyasi bir şey konuşuyoruz farkında mısınız arkadaşlar? İlk kez ben Komisyonda siyasi bir şey söylüyorum çünkü tatmin etmedi beni yani bize gelen bu sunum bizi meşgul edemedi, o yüzden de eksik kaldı, eksik duruyor.

Okullar; Millî Eğitimin suçu yok. Ayser Çalık okuluna gittik. Ben Kahramanmaraş Milletvekiliyim, benim ilimdeki en iyi eğitim veren okullardan biri, doğru. Gittik okula, Sayın Başkanım ve milletvekili arkadaşlarım, hepimiz gördük arkadaşlar, ya o sınıf, camlar buzlanmış, ufacık sıralar, ortaokul talebesi çocuk yapılı, işte katil zanlısı gibi, sığmaz oraya, cezaevine girmiş gibi sınıfa giren, hücreye girmiş gibi. Ya öyle sınıf olur mu, camlar buzlanır mı? Kapkaranlık gibi. Böyle okulların fiziki şartlarında eksiklik yok mu? Var. Bu Millî Eğitimin kabahati arkadaşlar, Millî Eğitimin bu işleri düzeltmesi gerekiyor. Yani biraz üzülüm.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Okullarda yangın merdiveni yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yangın merdiveni yok dediği gibi, yok yani okulda yangın merdiveni olmaz olur mu Allah aşkına? Yani şuna üzülüm, sizden ben şunu bekliyordum biliyor musunuz: "Rehber öğretmen konusunda bizim eksiklerimiz var, lütfen raporunuza bunu da yazın." Çocuk 32 kez rehber öğretmeniyle görüşmüş, Millî Eğitime yazı gitmiş, Millî Eğitim cevap vermiş, demiş ki: "Çocuğu tekrar kazanalım." Mesela, bu yanlışı arkadaşlar. 4'ten, 5'ten, 6'dan sonra -bilmiyorum sayıyı, kaçtan sonra olursa, 2'den sonra diyor vekilim- Millî Eğitime gidecek, 4'ten, 5'ten sonra Aile Bakanlığına gidecek. 9, 10'dan sonra tehlike var demek ya, eyvah, eyvah! Emniyete gitmesi gerekiyor, o çocuğun alınması gerekiyor, ailesinin alınması gerekiyor, anlatılması lazım, bu çocuğun tehlikeli olduğunun saptanması lazım; psikologsa psikolog, psikiyatristse psikiyatriste gitmesi gerekiyor. Şimdi, bu bir eksiklik, bu okulun eksikliği, bu Millî Eğitim Bakanlığının eksikliği maalesef, yoksa ben Millî Eğitim Bakanlığımızı niye eleştireyim ki hepimizin çıktığı, eğitim aldığı, devlet okulunda okuduğumuz yerler.

Başka eksiklikler de var yani okul müdür yardımcıları görevden alındı Maraş'ta, çokça tartışıldı. Alınma sebepleri saçma sapan. "Efendim, çocukların notunu yükselttiler, şunu yaptılar, bunu yaptılar." Öyle olmadığını hepimiz biliyoruz. Bütün okullarda öğretmenlerin, müdürlerin, müdür yardımcılarının şifresini kullanarak zaman zaman düzeltmeler yaptığını biliyoruz. Özel okullarla yarışınlar diye yapılıyor genelde bu düzeltmeler de. Özel okulda veriyor çocuğa 90'ı, 95'i; Millî Eğitimdeki başarılı çocuk 85'te kalıyor, hâlbuki başarılı; öbür çocuğun 50'sini 90-95 yapmış özel okul. Ya, o çocuk da ona yetişsin diye yapılıyor bu. Burada da bir eksiklik var mı? Var. Eğitim politikamızın yanlışlığı yine. Müdür yardımcıları alındı görevden. Müdür yardımcılarının dinledik, en azından Maraş'taki çocuğu tanıyorlardı. Yeni gelen müdür yardımcısı ve müdür bize diyor ki: "Biz okula yeni gelmiştik, tanımıyoruz ki kimseyi, bu çocuğun ne yapacağını bilmiyorduk ki. Biz çocuğun öğrenci olduğunu bilmiyorduk." Müdür yardımcısı diyor ki: "Ben görünce öğrenci olduğunu düşünmedim; iri yapılı, boylu poslu bir çocuk." Öğrenci hâlbuki okulda, öğleden sonra gelmiş, sabahçı. Yani o müdür yardımcılarının değişmesi yanlış. Bununla ilgili sorum: Ne yaptınız? Neden değişti bunlar ve burada bir sorumluluk duyuyor mu Bakanlık? İl Millî Eğitim Müdürü görevden alındı, doğru bir şey yapıldı ama bu olay yüzünden alınmadı arkadaşlar, bir kadına attığı WhatsApp mesajları yüzünden alındı, bir öğretmene attığı.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ali Bey, özel şeylere girmeyelim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Öyle oldu efendim, medyaya düştü, medyaya düştü bu, bundan dolayı alındı. İlçe Millî Eğitim Müdürü niye alınmıyor?

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Alındı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Başta alınmadı, sonradan alındı; okul müdürü sonradan alındı, baskı yaptık da alındı, konuştuk da alındı arkadaşlar, anlattık ya, böyle bir şey olur mu, niye alınmıyor bunlar dedik de alındı. Yani burada bir eksiklik var, bu eksiklikleri görmemiz gerekiyor. Burası bir araştırma komisyonu, bir rapor yazacak, Meclise önerilerde bulunacak, işte "Silah sayısı düşürülsün. Rehberlik öğretmenleriyle ilgili şu yapılsın, bu yapılsın." gibi önerilerde bulunacağız biz sadece.

Bu kapsamda benim size sorum şu olsun: Bir erken uyarı sistemi düşünülüyor mu? Yapmak gerekir mi? Nasıl yaparız? Buna ilişkin bir çalışma yapıyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum.

Hasan Bey, size de söz veriyorum.

Buyurun.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sağ olun Sayın Başkanım.

Değerli hocalarım, teşekkür ederim ben de sunumlarınız için, uğraşlarınız için.

Ben -hepsi soru değil ama- saptamalarda, tekrar desteklerde bulunmak için söz aldım.

Şimdi, okul evreninin güvenliği açısından belirlenen bazı teşhislerde, özellikle hastaneye gönderilen -ileride gönderilecek daha doğrusu, bir sevk prosedürü oluşmadı ama herhâlde bu karar çıkacaktır bir şekilde, koordinasyon sağlanacak Sağlık Bakanlığıyla- çocukların bazı teşhislerinde geri dönüş gerekir, belirlenecek bazı teşhislerde, her teşhis gönderilmeyebilir ama okul evreninin güvenliği açısından KVKK'yle alakalı sorunları bir şekilde aşmamız gerektiğini ben de düşünüyorum. Bu saptamanız Hocam, önemliydi, benim için de önemliydi. Tabii ki rehber öğretmenler ya da okul idarecisi ya da buradaki kriz yönetimi ya da ön alıcı erken uyarı sistemleri bununla bağlantılı olacaktır bazı çocuklarımız için.

Yine "Öğretmenleri koruyacak yasa gerekli." dediniz, doğru. Maalesef bunu kabul etmek lazım, bizim çocukluğumuzda, öğrenciliğimizde öğretmenlerde okul aidiyeti vardı yani okulu benimsiyordu öğretmen, çocuğa gerekli... Biz bazen bazı öğretmenlerimizden korkardık, disiplinden dolayı korkardık yani hem severdik hem korkardık; bu dengenin yeniden kazanılması lazım. Şu anda öğretmen arkadaşlarımız çocuğa ters bir şey söylese babası ertesi gün okulda alıyor soluğu; bunu önleyecek bir mekanizma... Okul aidiyeti açısından bu önerinize de katılıyorum, bir şekilde öğretmenlerimize bu güvenceyi sağlamamız gerekiyor.

Yine, ebeveynlerin denetim uygulaması, ulusal millî bir denetim uygulaması fikrini söyledi hocam, ona da katılıyorum, bu da olmalı, bizim millî bir uygulamamız olmalı yani Türkiye'deki bizim evlatlarımıza uygulanacak denetim ya da uyarı sistemleri millî olmalı. Bu yazılımı geliştirmek zor olmasa gerek diye düşünüyorum. Buradaki sorumluluk kime ait olmalı bilmiyorum ama bu görev de verilmeli diye düşünüyorum.

Yine, okul durum değerlendirme ölçeği... Tabii, Millî Eğitim Bakanlığının gerçekleştireceği bu ölçeğin içerisinde, yüzde 25'lik payın içerisinde dijital ve sosyal medya riskleriyle ilgili indikatör belirleyebilecek miyiz? Bu konuda, ben kafamdan düşünüyorum, Millî Eğitim Bakanlığı okul olarak... Çocukların elinde telefonu yok, okuldayken telefonu yok; bu indikatörleri, erken uyarı sistemini yapabilecek miyiz yoksa bunu güvenlik güçlerine mi bırakacağız? Bunu sormak istiyorum soru olarak. Erken uyarı sisteminden Ali Bey bahsetti, hepimiz bahsettik; bizim erken uyarı sistemini bir an önce oluşturmamız gerekiyor. Bu sosyal olabilir, kanıta dayalı, belirteci dayalı, indikatöre dayalı olabilir ama bir an önce bir şeyler yapmamız gerekiyor. Bunu sadece güvenlik olarak algılamayın; evlatlarımızı ileriye dönük millî değerlere uygun yetiştirebilmek adına da bunları yapmamız gerekiyor. Çocukları özellikle sanal dünyanın kolay ulaşılabildiği bir ortamda... Yüzme bilmeyen çocuklarımızı okyanusa bırakmak gibi diye düşünüyorum ben, yorumluyorum bunu, çocuklarımızı salmamamız gerekiyor. Bunun için hepimize görevler düşüyor diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - İbrahim Bey, buyurun.

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de çok kısa geçeceğim. Öğrencilere dijital okuryazarlık -Hasan Bey bahsetti zaten- ve güvenli internet kullanımı hangi sınıf düzeyinden itibaren verilmelidir? Ve daha sonra takibe başlanılmalı. Yine, ailelerin çocuklarının dijital davranışlarını takip edebilmeleri için Türkiye'ye has Bakanlığın hazırladığı rehber çalışmalar bulunmakta mıdır, varsa yeterli midir? Yine, aidiyet duygusunu güçlendiren, millî ve manevi değerleri esas alan eğitim faaliyetlerinin artırılmasına yönelik yeni çalışmalar planlıyor musunuz? Okul iklimini güçlendirecek sosyal, kültürel, sportif faaliyetlerden İl Müdürlüğümüz bahsetti, zaten yaygınlaşıyor okullarda ama bu seçmeli derslerde bu millî ve manevi değerler eğitimini mecburi kılacak mısınız? Onu özellikle soruyorum. Yani seçmeli ders

olarak değil, bütün okullarda okutulmalı diye düşünüyorum. Bunu o şekilde bir ders olarak koyacak mısınız? Seçmeli değil. Yani bütün öğrenciler aidiyet duygusunu güçlendiren dersi almalı.

Özel bir soru yine, bu Komisyonumuzun yaptığı çalışmalarla ilgili: Tabii ki bir güvenlik konusu var, bununla ilgili güvenlikçi veya polis alımı mutlaka yapılacak. Millî Eğitim Bakanlığının Suriyeli öğrencilerin Türk millî eğitimine entegrasyonu ile ilgili bir projesi var, PIKTES. Bu PIKTES çalışanları aşağı yukarı sekiz yıldır devam ediyorlar fakat şu anda mevsimsel olarak yani sadece okul döneminde dokuz ay çalışıyorlar. Böyle bir güvenlik alımı olduğu zaman, sekiz yıldır çalışan bu emekçilere öncelik verecek misiniz sınavsız ve kurasız?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, Kahramanmaraş'taki -belki Teftiş Kurulu Başkan Yardımcımız bunu cevaplandıracaktır- yapılan incelemelerde veya değerlendirmelerde, mesela, şu anda 500 tam puan alan öğrenciler var. Şimdi, istedikleri okula girebilmeleri için onların okullardaki başarı düzeyi çok önemli. Onun için birileri özel okullarda bunları yapıyor diye diğerlerinin yapması falan gerekmez. O konuda adil bir şey yapılması, değerlendirilmesi... İnceleme ve teftiş açısından söyledim, kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum.

Bir de benim bir sorumla size söz vereceğim, o sorum şu: Şimdi, LGS oldu. Geçen sene bir torunum girmişti, önümüzdeki sene de bir torunum yine sınava girecek. Biz 8 öğrenciden 7 öğrenciye en sonunda diyoruz ki siz başarısızsınız. 1 öğrenci de istediği yere gidiyor, o da başarılı. Kaç sene? Zannediyorum dört sene veya hatta sekiz sene bir sınav sistemiyle çocuğumuzu hazırlıyoruz -sınav, sınav, sınav- ama sonuçta 7 öğrenciye diyoruz ki sizler başarısızsınız, sizler bu anlamda yetersizsiniz. Bu konuda, özellikle 2 Genel Müdürümüz, Teftiş Kurulu Başkanımız yani hem Yenilik ve Eğitim Teknolojileri hem Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürümüz hem Millî Eğitim Müdürümüz yani bu konularla ilgili bir düşüncenizi oluşturmanızda fayda vardır diye düşünüyorum, değerlendiriyorum. Yani öğrencilerin kitap okuması lazım, çocukların kitap okuması lazım, oyun oynaması lazım, aileyle iletişim kurması lazım. Elleri telefon, önlerinde test kitapları diye görüyorum, değerlendiriyorum. Bunlarla ilgili bir değerlendirmenizde fayda vardır diye düşünüyorum.

Çok kısa kısa şey yapın, eğer uzun cevap vermeniz gereken konular varsa bunları bize daha sonra eksikliklerle beraber yazılı olarak verebilirsiniz diyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm, sözü önce size veriyorum.

Mustafa Bey, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Muhterem Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz; ben de sırasıyla yöneltilen sorulara elimden gelen cevapları vermeye çalışayım. Bir kısmı bir hazırlık yapmayı da gerektirebilir, onları yazılı olarak da arz ederiz. Ben hemen kısaca öncelikle Sayın Vekilimiz Gizem Hanım'ın sorduğu sorulardan başlamış olayım. "Rehberlik diğer öğretmenlerin üzerine yığılmamalı." Aslında yığılma değil, zaten mevzuatta diğer öğretmenlerin rehberlikle ilgili yapması gerekenler belli yani herhangi bir şekilde diğer öğretmenlere bir şeyi ihale etme, onların görevi olmayan bir şeyi onlara ihale etme şeklinde değil. Bu arada, alanımızın adı "rehberlik ve psikolojik danışma"dır. Rehberlikle ilgili diğer öğretmenlerin sorumlulukları vardır ama psikolojik danışmayla ilgili diğer öğretmenlerin sorumlulukları zaten yoktur ancak rehberlik hizmetleri -standart bir ifadeyle söylemiş olayım- bütün muhatapların iş birliğiyle icra edilir; okul müdürü, diğer öğretmenler, anne-babalar, rehber öğretmenler hatta gerektiğinde diğer kurumlar -RAM'lar gibi- bir örgütlü hizmet mekanizmasıdır; bizim orada kastettiğimiz odur ama mesela, bu psikososyal krizler veya travmatik durumlarda...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Genel Müdürüm, tabii, siz hoca olduğunuz için aynı zamanda bunlara giriyorsunuz, demin Ali Bey ve diğer arkadaşlar da bu konuda defaatle söylediler. Sizden şunu istihdam ediyoruz: Bunlar var zaten, bunları akademisyenlerden dinledik biz, bunları değerlendirdik. Siz Millî Eğitim Bakanlığını temsil ediyorsunuz yani sorulara bu içerikte cevap vermeniz uygun olacaktır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Memnuniyetle ama şöyle Sayın Başkanım: Yani Bakanlıkta yaptığımız da zaten bu çerçevede.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yani sizden önce milletvekillerinden teklif geliyor; erken uyarı diyor, buton diyor, şu yapılınsın, bu yapılınsın diyor; bunlarla ilgili -anlatabildim mi- varsa şeyleriniz bunları değerlendirelim.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Hızlıca söyleyeyim Sayın Başkanım.

"Yeterli PDR'ci var mı?" sorusu... Zaten norm kadro mevzuatımız bellidir, belirli sayıda rehber öğretmene ihtiyacımız vardır ancak bu olayların -maalesef- meydana geldiği yerde bir rehberlik açığımız yoktur, yoktu yani okullarımızda. Ancak sistemin geneli için bakıldığında, belirli sayıda rehber öğretmene ihtiyacımız olduğu açık.

Her şey mükemmel mi? Hayır, değil. Zaten sunumlarımızda vakit kısıtlı olduğu için her şeye değinemedik ama sunumların içerisinde şurada, şurada, şurada bazı şeyler var, onlar için de bunu şöyle açıklıyoruz diye notlarımız var, sadece onlara değinemedim.

Diğer taraftan, rehberlik servisi yönlendirdiği hâlde anne-babanın çocuğu psikiyatri kliniğine ya da ruh sağlığı hizmeti alabileceği bir başka birime götürmemesini biz Çocuk Koruma Kanunu'nda bir ihmal, istismar çerçevesi içerisine alınması gerektiğini savunuyoruz. Yani 2 defa anne-babayı uyarmış sistem ama anne-baba götürmemiş. Bu bence çocuğun ihmal kategorisine girmesi gereken bir durumdur ve bunu ihmal, istismarla ilgili, Çocuk Koruma Kanunu'yla ilgili mevzuat değişikliği yapan değerli bürokratlarımıza da arz ettik. Yani böyle bir tavrımız zaten belli.

"32 tane kaydı var. Bununla ilgili bir kayıt var mı?" dedi Sayın İsa Vekilimiz. Yani rehberlik servislerimizde kayıtlar tutuluyor, bunların dökümü alınabilir. Yani bizim kaç tane öğrencimiz hastaneye sevk edilmiş ya da bir kliniğe sevk edilmek üzere anne-babaya bilgi verilmiş, bununla ilgili bilgi edinmemiz mümkündür.

Bakanlık mükemmel mi?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Hocam, Bakanlığınız tutuyor mu bu verileri?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Var, var, tutuyor Sayın Vekilim; tabii, tabii. Mesela, Maraş örneğinde, 32 defa rehberlik servisine gitmiş, 2 defa anne-babaya yönlendirilmiş; bu, bizim tuttuğumuz kayıtlardan elde ediliyor yani bu olay olmasaydı da bu kayıtlar tutuluyordu dolayısıyla bizde bu kayıtlar var.

Diğer taraftan "Bakanlığın hiçbir kusuru yok mu?" hususunda Sayın Ali Vekilimizin... Doğrusu -kendi adıma konuşayım- bir savunma duygusundan ziyade var olan durumu betimlemeye çalışan bir ruh hâliyle hareket ettim. Mutlaka yapılacak şeyler var. Mesela, İstanbul'daki örnek de ilginç örnek olabilir. Çocuk hastaneye zaten yönlendirilmişti, sevk edilmişti, hastaneden tedavi hizmetini almıştı. Yani erken uyarı sistemi yine bugün birkaç kere gündeme geldi. İçişleri Bakanlığımızın değerli çalışmaları ile Bakanlığımızın çalışmalarının birbiriyle dercedildiğini ve bir uyarı mekanizmasının devreye sokulduğunu, risk haritalama sisteminin devreye sokulduğunu arz etmiştik. Bu minvalde daha ayrıntı vermedik ama arzu edilirse biraz daha ayrıntılı malumat memnuniyetle verebiliriz.

Hasan Vekilimizin "İndikatör belirleyecek mi güvenlikle ilgili?" diye bir sorusu vardı. Evet, bu tahminleme mekanizması zaten belirleyicileri daha yüksek düzeyde tahminleyici olarak kategorize ediyor. Dolayısıyla biz buradan hiç değilse bir matematiksel denklem üretebilecek, bir regresyon modellemesi yapabilecek bir indikatör setinin oluşturulabileceğini düşünüyoruz.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sosyal medya, dijital...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Yani birçok değişken olabilir içerisinde. Mesela, ailede bir suçluluk var mı yok mu, hükümlü birisi var mı yok mu gibi birtakım değişkenlerin, bağımsız değişkenlerin, indikatörlerin belirlenebileceğini düşünüyorum ama şu an, dediğim gibi, sistem henüz yapılandırılıyor, inşallah önümüzdeki eğitim öğretim yılında daha güçlü şekilde olacak.

Sayın İbrahim Vekilimizin belirttiği hususlar var. Millî, manevi değerler, okula aidiyetle ilgili, bir seçmeli ders değil ana ders olarak... Şöyle bir şey var Sayın Başkanım, Sayın Vekilim: "Gizil müfredat" adını verdiğimiz bir şey var. Aslında bu değerler; millî, manevi değerler programın içerisinde... Batılıların "hidden curriculum" dediği, gizil müfredat, zımnî müfredat, belli bir başlık, belirli bir ders değil ama mesela, soruyu öyle bir soruyor ki ya da metni öyle bir işliyor ki oradan "adalet" kavramının ne olduğunu, aidiyetin ne olduğunu örtük programla arz ediyor. Bu bir programlama tekniğidir yani özel bir şeyden aslında bahsetmiyorum. Bizim özellikle değerlerle ilgili, öğrencilerimizin değerleri kazanmasıyla ilgili yaptığımız uygulamaların büyük bölümü zımnî müfredatla, gizil müfredatla kazandırmaya çalıştığımız; bir ders olarak vermeye çalışmaktan ziyade, metinlerin, kurgulamanın, öğretmenin üslubunun buna uygun şekilde yapılandırıldığı... Bir örnek vereyim müsaade ederseniz: 6/3=? diye sormak yerine "Çocuklarına, kendisine eşit şekilde yardım eden 3 çocuğuna adil davranmak için 6 tane elması olan bir öğretmenin nasıl bir taksimat yapması gerekir?" gibi bir soru mesela. Mesela, bu, örtük şekilde adalet kavramını diğer tarafa fark ettirmeye çalışan bir şey olurdu. Bununla ilgili yeni şeylerimiz var. Mesela, yerelde oyunlarla ilgili faaliyetler yapılmıştı, selamlaşmayla ilgili yeni birtakım böyle şeylerimiz var yani ilerleyen günlerde bu hususlarla ilgili daha özel şeyler de inşallah olacak.

LGS'yle ilgili yine Sayın Başkanımızın yönelttiği soruya bir cevap vereyim. Yani aslında başarılı-başarısız ayrımından daha ziyade farklı yetenekleri, farklı özellikleri, farklı akademik becerileri olanların kendilerine uygun alanlara yönlendirilmesiyle ilgili bir mekanizma işletilmeye çalışılıyor. Yani bir bakıma damıtım mekanizması gibi yani daha iyi olan, daha az iyi olan diye değil, kim neye yeterli, hangi yeteneğe, ilgiye, beceriye sahipse oraya yönlendirelim diye. Bende ki metaforu bunun, ham petrolün damıtımı gibidir yani biz benzinin mazota bir üstünlüğünden bahsetmeyiz; biri dizel motorlar içindir, biri benzinli motorlar içindir. Çocukların sahip olduğu özellikleri azlık-çokluk cinsinden değil yatay farklılıklarla tür cinsinden belirleyip onlara göre yönlendiren bir mekanizmayı işletmeye çalışıyoruz.

Sayın Başkanım, uzatmamak adına -ilerleyen bir saat oldu- diğer sorularla ilgili yazılı cevap vereceğimizi beyan etmiş olayım.

Arz ediyorum efendim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, önümüzdeki toplantımızda sosyal medya mecralarını dinleyeceğiz, perşembe günü saat 14.15'te.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.59